

Näringsutskottets offentliga utfrågning
om piratkopiering och andra
rättighetsintrång på den digitala
marknaden

ISSN 1653-0942
ISBN 978-91-87541-64-3
Riksdagstryckeriet, Stockholm, 2016

Förord

Näringsutskottet kallade den 28 april 2016 till en öppen utfrågning i riksdagen om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden. Till utfrågningen inbjöds företrädare från regeringen, myndigheter, organisationer och näringslivet för att ge sin syn på hur piratkopiering och andra immaterialrättsintrång påverkar såväl näringsliv och konsumenter som samhället i övrigt. I det följande redovisas programmet, en utskrift av de uppteckningar som gjordes vid utfrågningen, de bilder som visades av föredragshållarna under deras presentationer och de promemior som inbjudna myndigheter och organisationer sände till utskottet inför utfrågningen.

Stockholm i juni 2016.

Jennie Nilsson (S)
Näringsutskottets ordförande

Johan Fransson
Kanslichef

Innehållsförteckning

Förord	3
Program för näringsutskottets offentliga utfrågning om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden.....	5
Stenografisk uppteckning från den offentliga utfrågningen.....	6
<i>Bilagor</i>	
Bilaga 1 Bilder som visades av föredragshållarna under den offentliga utfrågningen.....	40
Bilaga 2 Promemior från inbjudna myndigheter och organisationer	62

Program för näringsutskottets offentliga utfrågning om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden

Datum: torsdag den 28 april 2016

Tidpunkt: 9.00–11.40

Plats: Andrakamarsalen

Inledning

Jennie Nilsson, ordförande, näringsutskottet

Immaterialrättens betydelse för innovation

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör, PRV

Samhällsvärdet av immateriell egendom

Nima Sanandaji, Reforminstitutet

Immaterialrättsintrång och piratkopiering

Patrick Krassén, immaterialrättsansvarig, Svenskt näringsliv

Svensk filmnäring, utmaningar och möjligheter

Eric Broberg, ordförande, Film- och TV-branschens samarbetskommitté

Piratkopiars påverkan på konsumentledet

Jolanda Girzl, enhetschef, Konsumentverket/Konsument Europa

Polismyndighetens samarbete med tull och åklagare

Paul Pintér, nationell samordnare, Polismyndigheten

Hur vill kommissionen utveckla den digitala inre marknaden

Katarina Areskoug, chef för EU-kommissionens Stockholmskontor

Regeringens arbete med immaterialrätt

Morgan Johansson, justitie- och migrationsminister

Frågestund

Avslutning

Lars Hjalmered, vice ordförande, näringsutskottet

Stenografisk uppteckning från den offentliga utfrågningen

Ordförande under utfrågningen var Jennie Nilsson (S) och vice ordförande var Lars Hjalmered (M).

Ordföranden: God morgon allesammans! Mitt namn är Jennie Nilsson, och jag är ordförande i näringsutskottet. Jag skulle vilja hälsa er alla varmt välkomna till näringsutskottets offentliga utfrågning om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden!

Ämnet för dagen ligger inom immaterialrättens område. Här finns många väldigt spännande och aktuella frågor. Det är ett nyckelområde för innovation, tillväxt och konkurrenskraft. Med immaterialrätt menas den rätt som man kan ha till immateriella tillgångar, alltså till saker som det inte går att ta på. Det kan exempelvis handla om rätten till en produkts utseende och form, till lösningen på ett tekniskt problem, till varumärken och till konstnärliga verk. Ett fungerande system för skydd av immateriella tillgångar gör det möjligt för den individ eller organisation som har utvecklat en ny idé eller skapat något kreativt att också tillgodogöra sig värdet av det som skapats. Då kan kunskap spridas och samhällen utvecklas, eftersom människor och företag kan satsa tid och pengar på att tänka, skapa och uppfinna nytt.

Samtidigt vet vi att problemet med piratkopiering och andra immaterialrättsliga intrång är omfattande. Den digitala tekniken har gjort det lättare att framställa olovliga kopior av skyddade verk och att sprida dem på nätet. Tekniken har också gjort det lättare att handla med piratkopierade varor. Enligt statistik från EU-kommissionen uppmärksammades de europeiska myndigheterna under 2014 på mer än 95 000 misstänkta fall av överträdelser på det immaterialrättsliga området. Syftet med dagens offentliga utfrågning är att dela kunskap och ge riksdagsledamöterna större inblick i hur piratkopiering och andra immaterialrättsintrång påverkar såväl näringsliv och konsumenter som samhället i stort.

Under den första delen av utfrågningen kommer talare från olika myndigheter och organisationer att ge oss en inblick i immaterialrättens betydelse för samhället, hur näringslivet och konsumenter påverkas av immaterialrättsintrång och hur myndigheter arbetar för att hantera denna problematik. Som avslutning på den första delen, före pausen, kommer Katarina Areskou, chef för EU-kommissionens Stockholmskontor, att ge en bild av hur arbetet med den digitala inre marknaden ser ut. Efter pausen kommer justitie- och migrationsminister Morgan Johansson att ge oss regeringens syn. Därefter följer frågestunden, där ledamöter från näringsutskottet har möjlighet att ställa frågor. Med den korta introduktionen tycker jag att vi kör igång direkt. Jag ber Susanne Ås Sivborg, generaldirektör för PRV, att inleda.

Susanne Ås Sivborg, PRV: Sverige är ett innovativt land med många duktiga innovatörer och kreatörer. Vi är också ett framgångsrikt land. Det beror bland annat på att vi har väl fungerande system som stimulerar innovation och kreativitet. Det finns många drivkrafter för kreativitet och innovation. En av dem är möjligheten att skaffa sig immateriella rättigheter för det som man har skapat.

De immateriella rättigheterna finns till för att skapa en möjlighet att få tillbaka de investeringar som man har gjort i det man har skapat, till exempel när man tagit en idé, utvecklat den vidare och satt den som en produkt på marknaden. De immateriella rättigheterna gör också att man skapar sig bättre möjligheter att försvara sina tillgångar när de utsätts för hot. Det är också viktigt att de används för att kunna bygga vidare på och fortsätta att utveckla innovationerna och samhället. Den här informationen, som är kopplad till de immateriella rättigheterna, är i sig också en viktig drivkraft för just innovation och kreativitet.

Immateriella tillgångar, som till exempel kunskap av olika slag, affärsstrategier, företagshemligheter, kundregister, relationer och så vidare, står i dag för 80 procent av ett företags värde. En del av de här immateriella tillgångarna kan skyddas genom användandet av immateriella rättigheter, såsom patent, varumärken, mönster och upphovsrätt.

Immaterialrätten skapar möjligheter att skydda de immateriella tillgångarna och ger större möjligheter att försvara sina rättigheter. Om man inte använder sig av de möjligheter som immaterialrätten skapar har man mindre möjligheter att vara framgångsrik i att försvara sina rättigheter och tillgångar. Immaterialrätten är ett av flera viktiga affärsstrategiska verktyg.

En undersökning visar att de immaterialrättsintensiva eller IPR-intensiva företagen står för 30 procent av alla jobb i Sverige, 40 procent av Sveriges totala bnp och 90 procent av all export. Undersökningen visar också att 5,4 procent av Sveriges bnp kommer från upphovsrättsintensiva företag. Det är en stor andel, större än i länder som Storbritannien. Samtidigt vet vi att handeln med piratkopierade och förfälskade produkter och varor blir allt större och får allt större påverkan på samhället, på företagen samt på innovatörer och kreatörer. För innovativa företag ökar givetvis också risken för att råka ut för piratkopiering och förfälskning.

En annan undersökning visar att den ekonomiska påverkan bara i Sverige av piratkopiering inom området kläder, kosmetika, leksaker och sportartiklar utgör ungefär 7 miljarder kronor i förlorad försäljning och 4 000 förlorade arbetstillfällen. Enligt OECD:s senaste rapport omsätter i dag handeln med piratkopierade varor lika mycket som den illegala droghandeln. Det motsvarar ungefär 4 000 miljarder kronor.

Sverige är ett av världens mest it-mogna länder. Vi handlar och befinner oss på nätet mycket mer än man gör i de flesta andra länder. Digitaliseringen och utbudet av varor, musik, film, skrivet material etcetera på nätet har skapat nya och enklare vägar att få tillgång till den här typen av material. Vi är duktiga

på att använda dessa möjligheter, men detta har också en baksida. Det är oerhört mycket enklare och billigare att sprida piratkopierade produkter och material på nätet, och e-handeln står i dag för den största delen av handeln med piratkopierade och förfälskade varor.

EU:s varumärkes- och designmyndighet har gjort en undersökning av ungdomars uppfattningar om upphovsrättsskyddat material och deras sätt att hantera det på nätet. Det är ingen uppmuntrande läsning för Sverige. 32 procent av alla ungdomar i Sverige laddar olagligen ned upphovsrättsskyddat material från nätet. Undersökningen var riktad mot ungdomar, men det är långt ifrån bara ungdomar som gör det här.

Med tanke på att 5,4 procent av Sveriges bnp kommer från upphovsrättsintensiva företag är det här med att ladda ned illegalt material från nätet och streama det inte något litet snedsteg. Det är faktiskt ett ganska stort snedsteg som får väldigt stora konsekvenser. Illegala webbsidor omsätter stora summor pengar, och de går inte till dem som skulle ha haft pengarna, det vill säga innovatörerna och kreatörerna, utan till organiserad brottslighet.

Varför är det då så många som gör det här? Jo, det beror starkt på bristande kunskap och förståelse för hur viktigt det är att inte göra det. Man förstår inte vad som händer när man gör det. Det beror också på att vi har ett utbrett synsätt och en utbredd uppfattning att det faktiskt inte är ett brott att ladda ned piratkopierat och förfälskat material från nätet. Det är tyvärr ett väldigt utbrett synsätt i Sverige.

Innebörden och konsekvenserna förstår man ännu tydligare om man beaktar det jag sa i början: att immaterialrättsintensiva företag står för 30 procent av jobben, 40 procent av vår totala bnp och 90 procent av all vår export. Många i Sverige – det gäller både allmänheten och företagen – har låg kunskap och förståelse för de immateriella tillgångarnas och immaterialrättens betydelse för tillväxt och konkurrenskraft.

Det är också därför som regeringen i mars i år gav PRV och Vinnova i uppdrag att genomföra insatser för att öka kunskapen hos offentliga aktörer, näringslivet och allmänheten och öka förståelsen för hanteringen av immateriella tillgångar. I samma beslut fick PRV i uppdrag att undersöka hur stort problemet med upphovsrättsintrång i den digitala miljön egentligen är och utifrån det genomföra informations- och kunskapssatsningar riktade mot allmänheten för att öka förståelsen för upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön och öka intresset för att konsumera upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ. Det här ska PRV göra tillsammans med andra aktörer.

Ordföranden: Tack så mycket. Då lämnar vi ord och bild till Nima Sanandaji, Reforminstitutet. Varsågod.

Nima Sanandaji, Reforminstitutet: Jag utkom för ett litet tag sedan med skriften Samhällsvärdet av immateriell egendom. Det jag kommer att säga ligger ungefär i linje med det vi nyss hörde.

Hur skapas tillväxt? Det är rätt intressant att debatten bland akademiker om hur tillväxt skapas – och den sipprar ned till politikerna och andra experter – väldigt länge utgick från att ekonomier består av två grejer: arbete och fysiskt kapital. Den här bilden kanske verkar lite förenklad. Det kanske låter som något man trodde på 1600-talet, men det här var den dominerande ekonomiska teorin fram till slutet av 1990-talet. Då visade en rad studier, framför allt kanske en studie, att 90 procent av skillnaden i tillväxt mellan olika utvecklade ekonomier inte berodde på hur mycket man investerade i fysiskt kapital utan på hur man använde sina investeringar, att det är kunskap och innovation som driver moderna ekonomier. Så hade det varit även tidigare – man hade bara inte riktigt insett det. Då började den diskussion vi har i dag om kunskaps-ekonomier.

Vad är då kunskapsekonomin? Är det så att vi alla är mycket smartare än man var för 50 år sedan, 10 år sedan eller 5 år sedan? Ni i rummet är säkert det. Men det är inte bara våra kunskaper som ökar, utan det handlar i mycket hög grad om organisatorisk kunskap. Stora organisationer – det kan vara inom forskningen eller inom näringslivet – investerar i kunskap. Det kan handla om programkod eller design. Det kunskapskapitalet är väldigt viktigt.

Jag ska nu visa en bild där man försöker uppskatta kunskapskapitalet som andel av det fysiska kapitalet i olika länder. Det första vi kan se är att kunskapskapitalet som andel av det fysiska kapitalet har ökat över tid i alla länder man har tittat på. Det andra vi kan se är att kunskapskapitalet var viktigare än det fysiska kapitalet redan 2009 i vissa länder, som Storbritannien och USA. Kunskapskapitalet är svårare att mäta i och med att kunskap är många olika saker. Ni vet att det finns annan kunskap också, som man bygger upp långsamt, idéer och så. Men den del av kunskapskapitalet som verkligen kan mätas som kapital, konkreta investeringar i kunskap, var i vissa länder redan 2009 viktigare än det fysiska kapitalet. Också Sverige låg långt före. Dessutom ser vi mönstret att de ekonomier som är mest kunskapsorienterade också tenderar att vara mer välutvecklade.

Nu kommer en del siffror att upprepas, men som vi hörde finns en ganska stor del av jobben i de näringar som intensivt utnyttjar immateriell egendom. Vad är det då för näringar? Det är inte bara fråga om företag som tillverkar mobilappar och dataspel. Det är fråga om kunskapsintensiv tillverkning, kunskapsintensiv industri, kunskapsintensiva tjänster, film, musik och mode. Som vi hörde gäller det 90 procent av exporten och 40 procent av det ekonomiska värde som produceras i Sverige. De här branscherna är i mycket stor utsträckning de som driver ekonomin och skapar exportintäkterna som gör det möjligt för oss att ha råd med enklare tjänster privat samt ha råd med välfärden. De är alltså väldigt viktiga i ekonomin. Det är inte bara höga siffror; de verksamheter som utnyttjar immateriella investeringar är i ganska hög grad motorn i ekonomin. Dessutom är fysiska investeringar i dag kunskapssökande. Något

förenklat: Förr i tiden fick en region eller ett land fysiska investeringar, och sedan följde kunskapen efter, men nu är det tvärtom. Där det finns kunskap, där kommer fysiska investeringar. Det är kunskap i form av kvalificerade medarbetare samt organisatorisk kunskap i olika former.

Låt oss titta på betydelsen för innovativa företag av det man kan göra för att skydda sina kunskapsinvesteringar! Det är olika saker man kan göra. En del av detta är inte politikens ansvar alls. Tidsmässigt förspång används av väldigt många kunskapsintensiva företag; de är först med någonting. Att ha ett varumärke är viktigt; man går till de innovativa företag som är kända. Företagshemligheter är viktiga. Att innovationen är komplex och svår att stjåla är viktigt. Sedan kommer patent, upphovsrätt och designskydd. Man ska komma ihåg att vissa företag behöver patent, vissa designskydd, vissa ingetdera. Det beror på vad man gör. Är det mode man utvecklar? Är det programkod? Det krävs olika former av skydd. Många av dem sköter företagen själva, men vissa av dem är system vi skapat politiskt för att skydda idéerna. Och om vi inte skyddar idéer kommer nästan alltid det företag som stjälar ett annat företags idéer att vinna, eftersom de inte har investerat någonting. Då får man något av ett tjuvarnas paradiset.

Tidigare var immateriellt värdeskapande trögrörligt. Visst, de enkla jobben kunde försvinna till Kina, men inte utveckling av nya produkter och så. Detta stannade givetvis kvar i Sverige. Det som är lite oroväckande för Sveriges konkurrenskraft är att det inte är så längre. Nu är också kunskapsinvesteringar alltmer rörliga över gränserna. Det kan vara så att de länder som utbildar flest ingenjörer, som skyddar kunskapsinvesteringar, tar till sig kunskapsjobben. Svenska storföretags kunskapsintensiva jobb har nu skapats utomlands under några år.

Jag visar en bild av utvecklingen för investeringarna i forskning och utveckling. Det är bara en del av kunskapsinvesteringarna, men det är den del vi mäter lättast. Vi ser att Sverige, som är ett superkunskapsintensivt samhälle, har börjat halka efter lite. Nästan alla andra europeiska länder investerar en större andel av sin bnp i forskning och utveckling än Sverige. Vi har tappat lite, vilket är ganska tydligt, även om vi fortfarande ligger långt före. Det är viktigt att Sverige hamnar i topp, tycker jag.

På nästa bild har jag skrivit de sju nyckelelementen för innovation enligt Global Innovation Index och listat sex element. Det är många saker som krävs för innovation. Det krävs investeringar i människors kunskaper och investeringar i forskning och utveckling i offentlig regi. Det krävs ett ekosystem för it-stöd till nya företag och en massa andra saker. Ett av de sju nyckelelementen är skydd för immateriell egendom, som vi pratar om. Det är inte en sak vi gör för att sedan hela vår ekonomi ska fixa sig så att vi blir framgångsrika, men det är en del av det som krävs för att Sverige ska bli ett ännu kunskapsintensivare land än vi är i dag.

Ordföranden: Tack så mycket. Jag ger ordet till Patrick Krassén, som är immaterialrättsansvarig vid Svenskt Näringsliv.

Patrick Krassén, Svenskt Näringsliv: Jag tackar så mycket för inbjudan och möjligheten att tala här.

Som vi har hört ligger svenska företag i framkant vad gäller digitalisering och innovationsförmåga. De här faktorerna spelar stor roll för att kunna behålla den globala konkurrenskraft som Sverige är beroende av. Skydd av intellektuella immateriella rättigheter är en viktig fråga för det svenska näringslivet. För att de regelverk som nu skapas eller omformas inom immaterialrätten ska kunna gälla under längre tid och vara förutsägbara behöver de regler man tar fram vara enkla, teknikneutrala – i den mån det går – och principbaserade. Det här är inte minst viktigt för mindre företag, som har begränsade administrativa resurser och kanske inte har samma muskler bakom sig som större företag.

Som vi har hört är piratkopiering ett stort problem. Globalt beräknade OECD 2009 att den illegala handeln med piratkopierade varor omsatte 250 miljarder dollar. En nyligen utkommen rapport från OECD och EUIPO pekar på att den siffran nu är 461 miljarder dollar. Det är alltså ett problem som inte är på väg ner, utan snarare på väg upp vad gäller både värde och omfattning. Svenskt Näringsliv gjorde förra året en studie bland OMXS30-bolagen i Sverige. Vi frågade vilka problem de hade haft med immaterialrättsintrång och piratkopiering. Alla bolag som deltog i studien hade haft problem med immaterialrättsintrång. 93 procent hade utsatts för piratkopiering eller förlorat intäkter på grund av piratkopiering. 80 procent uppgav att de bedömde att det här var ett problem som skulle öka under kommande femårsperiod. 75 procent sa att de hade sett en ökning under föregående femårsperiod. Detta är alltså ett globalt problem och ett problem för det svenska näringslivet i både större och mindre företag.

Piratkopiering kan allmänt förstås vara ett problem; man hör lite grann på benämningen att det är någonting som är negativt laddat. Men för många, speciellt kanske yngre personer, är det inte uppenbart vad problemet är. Man ser inte den uppenbara kopplingen mellan legitim handel, legitim produktion, trygga arbetsvillkor samt hälsa och säkerhet för konsumenter. Inte minst riskerar den mer indirekta kopplingen till varumärkessystemet att urholkas om piratkopiering blir något spritt, omfattande och accepterat. Varumärken bär med sig information till konsumenter om att producenten garanterar en viss nivå av kvalitet på varan eller tjänsten. Vid fel finns det möjlighet för konsumenten att få någon typ av upprättelse eller få pengarna tillbaka. Det här har vi inte när det gäller piratkopierade produkter, och som konsument tar man en risk om man väljer att köpa piratkopierade produkter. De här argumenten, även vad gäller konsumenters hälsa, arbetsvillkoren i produktionen och annat, behöver nå ut till konsumentledet. Man kan diskutera lagstiftning och rättstvårdande myndigheters insatser, men konsumentledet behöver information, upplysning och argument om varför piratkopiering är negativt.

Från näringslivets sida tror vi att det är viktigt att i argumentationen skilja på de argument som gäller för fysiska varor och dem som gäller för digital piracy. Upphovsrätten är annorlunda: den är inte en del av det traditionella

industriella rättsskyddet. Den uppkommer på ett annat sätt och skyddas också på ett annat sätt. Nu sker det en översyn av upphovsrätt, copyright och enforcement-direktivet på EU-nivå. Det är också viktigt att komma ihåg att väldigt många av de här reglerna är harmoniserade. Näringslivet i Europa överlag stöder en harmonisering av reglerna på europeisk nivå, alltmer även på global nivå, givet att harmoniseringarna gör att reglerna går i rätt riktning och att regelverket fungerar allt bättre. Överlag stöder vi den follow the money-princip som EU-kommissionen har föreslagit att man ska följa vad gäller översynen av Ipred-direktivet.

När det gäller digital piracy tror vi att det behövs en viss balans i insatserna från myndigheter, polis och åklagare. De ska förstås beivra och motverka brott, men inte belasta legitima företag och branscher. Det här är en balansgång även vad gäller fysisk piratkopiering. Man får skilja på strukturomvandlingsutmaningar, som legitima etablerade verksamheter och affärsmodeller har, och renodlad brottslighet. Överlag vill vi framhålla att självreglering och frivilliga modeller, speciellt i förhållande till mellanhänder, intermediärer, är att föredra i den mån det går.

Vi ser att det här är ett ökande problem för hela näringslivet. Man behöver se över hur regelverken är utformade, hur det fungerar internationellt, i vilken mån regelverken behöver harmoniseras och vilka insatser som behövs för upprätthållande.

Ordföranden: Tack då mycket. Då går vi vidare till Eric Broberg, som är ordförande för Film- och TV-branschens samarbetskommitté. Varsågod.

Eric Broberg, Film- och TV-branschens samarbetskommitté: Jag är ordförande i Film- och TV-branschens samarbetskommitté, som på uppdrag av filmavtalets parter arbetar för att minska olovlig spridning av film och tv. Till att börja med vill jag rikta ett stort tack till utskottet, som tagit initiativ till denna hearing. Särskilt glad är jag över att denna hearing hålls just i näringsutskottet. Utmaningarna för svensk film behandlas ofta inom ramen för kulturpolitiken. Vi tycker nu att det är särskilt angeläget att vi får möjlighet att adressera frågan här.

Det finns ett växande intresse för svensk film och tv. Man kan säga att svensk film och tv befinner sig i en guldålder. Svenska filmer och tv-serier når internationella framgångar. Det finns en mängd legala digitala tjänster som Viaplay och SVT Play samt internationella HBO och Netflix med flera. Aldrig någonsin har svensken sett så mycket film som i dag. Men trots detta sjunker filmbranschens intäkter. Sedan 2010 har vi totalt backat med 14 procent, vilket innebär strax över en halv miljard kronor. Det stora tappet har skett på den så kallade eftermarknaden, som innehåller intäkter från såväl fysisk hyr- och köpfilm som digitala tjänster.

Skulle vi se på bara den fysiska eftermarknaden är tappet ännu mer dramatiskt. De legala tjänsterna har ingen möjlighet att plocka upp detta tapp, för vi befinner oss i en situation där vi har en illegal konkurrens.

Bakom statistiken gömmer sig en dyster bild för svensk film. På bilden ses tre svenska filmer som hade premiär från 2009 till 2014. Alla hade en halv miljon besökare på bio. Siffrorna visar hur eftermarknadsintäkterna har sjunkit drastiskt; det är fritt fall.

Varför sjunker filmnäringens intäkter trots ett växande intresse? Jo, de illegala tjänsterna underminerar den digitala marknaden för film och tv, och Sverige är värst i Norden.

Piracy är ett globalt problem, men det drabbar särskilt Sverige. Som ni säkert förstår får det konsekvenser när en tredjedel av befolkningen ser film och tv via illegala tjänster som inte ger en krona i ersättning till de kreatörer som ligger bakom. Uppskattningsvis förlorar branschen 830 miljoner kronor årligen, motsvarande en fjärdedel av slutkundsintäkterna, på grund av piracy.

Jag ska inte gå in på hur denna undersökning har gjorts, men jag berättar gärna om den efter hearingen.

Vad är viktigast att ta med sig när vi går härifrån i dag? Jo, att trots ett rekordintresse för svensk film sjunker branschens intäkter. Illegala tjänster underminerar eftermarknaden. Intäkterna från de legala digitala alternativen kan inte kompensera för tappet från traditionell hyr- och köpfilm. Förklaringen är alltså ganska enkel.

Naturligtvis finns det en väg framåt. Folk är oerhört intresserade av att se våra filmer och tv-serier. Det gäller bara att hitta sätt att slippa den illegala konkurrensen. Vilken marknad skulle acceptera en konkurrens av sådan storskalighet? Ingen.

Precis som våra nordiska grannländer och andra länder runt om i Europa tror vi att det är angeläget att spärra accessen till de illegala tjänsterna. Det är en effektiv metod. En studie från i höstas visar till exempel att var tredje pirat-användare i Norge slutade att använda illegala sajter efter att tillgången hade spärrats. I Sverige har internetoperatörerna vägrat, och nu har saken hamnat i domstol.

Inför grovt upphovsrättsbrott och teknikneutral lagstiftning. Illegal streaming måste hanteras vare sig det sker i hemmet eller av den som anordnar detta. Det måste finnas en näringspolitisk tillväxtstrategi för de immateriella näringarna. Vi måste få ett samarbete mellan Justitiedepartementet, Näringsdepartementet och Kulturdepartementet för att lösa detta.

Ordföranden: Tack så mycket. Då lämnar jag ordet till Jolanda Girzl, som är enhetschef på Konsumentverket/Konsument Europa. Varsågod.

Jolanda Girzl, Konsumentverket/Konsument Europa: Tack för inbjudan! Jag ska berätta lite om hur Konsument Europa och Konsumentverket praktiskt arbetar med dessa frågor. Jag ska inleda med att säga något om vad Konsument Europa egentligen är för enhet.

Konsument Europa ingår i nätverket European Consumer Centres Network. Vi är en fristående enhet inom Konsumentverket. Till 50 procent tillhör vi kommissionen, DG Justice and Consumers, och till 50 procent betalar medlemsstaterna för våra tjänster.

Statistiken visar att vi förra året hanterade över 90 000 ärenden inom nätverket. Vi är 28 medlemsstater plus Norge och Island. 38 000 av dessa ärenden var klagomål.

Vad är vår uppgift? Jo, vi ska göra det enklare för konsumenterna att utnyttja den inre marknaden och få möjlighet att göra de val som är nyttiga för dem. Vi jobbar med information, rådgivning och medling.

Vad gäller projekt, utredningar, remisser och rapporter på detta område håller EEC-nätverket, som vi kallas, på med en rapport om piratkopiering. De ärenden vi får rörande dessa frågor samlas ihop på alla våra medlemskontor, och vi ska se över detta eftersom antalet ärenden hela tiden ökar.

Vi har också gjort ett nytt system med en varningslista inom nätverket, för vi registrerar våra ärenden i två databaser där vi sedan kan rapportera till tillsynsmyndigheterna. En av dem är Consumer Protection Cooperation Network, CPC-nätverket.

Vi är också kontaktpunkt för tjänstedirektivet när det gäller information för konsumenter och e-handel för både konsumenter och näringsidkare. Förra året blev vi även utsedda till kontaktpunkt för plattformen Online Dispute Resolution, ODR, där konsumenter ska kunna anmäla gränsöverskridande tvister.

Hur ser vår statistik ut? Piratkopierade kläder och accessoarer ligger på femte plats på vår fem-i-topp-lista av ärenden.

Vi har en extremt stor ärendeinströmning. Förra året hade vi 4 600 ärenden. I år är vi redan uppe i nästan 2 400 ärenden. 83 procent är klagomål efter köp. Bilvärderingstjänster, abonnemangsfrågor och flygfrågor är de stora områdena. När det gäller piratkopiering får vi många frågor om sportprodukter nu när sporteventen börjar komma igång.

År 2014 hade vi en toppnotering. Ett företag som sålde billiga designmöbler på nätet utmärkte sig särskilt. 8,7 procent av våra ärenden rörde det.

Vi har även ett interaktivt frågeforum där vi omedelbart svarar på frågor som vi får. Förra året hade vi totalt 146 000 visningar. Det rörde sig om 443 inlägg varav 13 handlade om piratkopior. I år har vi redan närmare 90 000 visningar av frågor och svar. Hittills har vi 329 inlägg, och redan är 16 om piratkopior.

Frågor som brukar ställas är: Vad händer om jag handlar en sådan vara? Vad händer om jag har köpt den i Italien? Många har kanske läst i medierna att det väldigt dyrt om man åker fast i Italien. Där är det böter på upp till 10 000 euro om man har en piratkopierad handväska och blir tagen av polisen. Dessa ärenden hamnar hos oss.

När det gäller konsumentinformation försöker vi hela tiden att utveckla vår webbplats. Vi är också ute och informerar allmänheten. En sektion på Konsument Europas webbplats handlar enbart om piratkopior: vad man ska tänka på, checklistor, vad som kan hända, vilka rättigheter man har och vad det är som gäller i olika länder. Det marknadsför vi till konsumenterna.

Konsument Europa och Konsumentverket ingår också i ett nätverk mot piratkopiering tillsammans med Patent- och registreringsverket, Läkemedelsverket, polisen, tullen och Åklagarmyndigheten. Vi ska samarbeta för att lyfta fram dessa frågor. Det handlar också om produktsäkerhet, även om vi inte får varor med dessa aspekter. Inom Konsumentverket har vi dock en enhet för produktsäkerhet, och skulle vi få in ärenden rörande dessa frågor rapporterar vi omedelbart till våra kollegor på denna enhet.

Vi har enats om att jobba tillsammans utifrån de förutsättningar och olikheter vi har inom myndigheterna. Det blir också en kompetenshöjning för oss, och inte minst ett viktigt informationsutbyte. Får vi in många ärenden med bra dokumentation tipsar vi polisen och Åklagarmyndigheten.

Vi jobbar på olika event för att synliggöra frågorna. Förra året var vi med på TUR-mässan, den stora turistmässan, i Göteborg. Vi höll också ett seminarium i Almedalen som Tullverket organiserade.

På TUR-mässan var det kul att se så många konsumenter bli positivt överraskade över att så många myndigheter samarbetar. Vi hade en stor monter dit det kom 1 500 personer som vi aktivt talade med. Jag tänker alltså inte på alla dem som gick förbi montern och hämtade information om frågorna. Konsumentverket och Konsument Europa hade en monter, men vi hade inte så många fler besökare än vad vår nätverksmonter hade. Man kunde testa sina kunskaper på vår webbplats, och den sidan var väldigt populär under dessa dagar, vilket var riktigt kul.

Vi ser att dessa frågor ökar. Vi får jackor av kända varumärken som konsumenter har handlat sända till oss. Det vi också ser tydligt är att handeln sker utanför EU. Många tror att det är svenska webbsajter eller inom EU, men leveranserna kommer från Asien. Det är en markant ökning. Numera får vi dagligen frågor på forumet om man kan handla från en viss sajt och hur det ser ut med otroligt billiga och bra priser, så jag tror att det jätteviktigt med stora informationsinsatser.

Ordförande: Tack så mycket. Jag lämnar ordet till Paul Pintér som är nationell samordnare på Polismyndigheten. Varsågod.

Paul Pintér, Polismyndigheten: Först vill jag tacka för inbjudan att komma hit och prata. Jag hade tänkt ta upp lite om det praktiska. Vi får höra mycket om vad folk gör, men ingen vet vad polisen gör. Därför tänkte jag ta tillfället i akt att meddela det.

År 2010 skapades tre grupper, och jag kom till som nationell samordnare. Det var starten på det immaterialrättsliga arbetet inom polisen. Under fem år

var vi relativt framgångsrika, men vi såg många brister i att vi hade tre grupper och att jag inte hade något mandat att styra över grupperna. Det blev lite problematiskt.

Men den 1 januari kom den stora omorganisationen, och vi blev en polismyndighet. Gruppen placerades under Nationella operativa avdelningen, NOA, gamla Rikskriminalpolisen. Vi fick en gruppchef, jag kvarstod som nationell samordnare och vi fick fem utredare. Det kommer att utökas till sju utredare senare i år, så vi kommer sammanlagt att bli nio i denna grupp, vilket är mycket glädjande för oss.

Av de ärenden vi handlar är ungefär 75 procent upphovsrättsbrott. Majoriteten av dessa rör illegal fildelning och streamning. Ungefär 20 procent är cardsharing, som mycket förenklat innebär att illegalt dela ut tv-signaler till andra som inte betalar. Det är en relativt komplicerad teknik, men jag tänker inte gå in på den här. 5 procent är varumärkesintrång.

Sedan 2010 har vi ett nära samarbete med åklagarna. De har varit fyra stycken, men just nu är de tre. De inleder och leder alla förundersökningar tills de anser att ett fall är av enklare beskaffenhet och skjuter tillbaka det till polisen. Det tycker jag är positivt, för då får vi även arbeta med förundersökningar. Min chef tar hand om den som FU-ledare.

Vi har dessutom ett samarbete med tullen. Det gäller framför allt informationsutbyte och hantering av beslag. När tullen har stoppat en sändning meddelar de rättighetsinnehavaren, och rättighetsinnehavaren gör en anmälan. Då har vi diskussioner om hur vi ska göra med beslaget och hämtar. Här finns det dock mycket mer att göra. Vi skulle kunna arbeta mycket mer med tullen, till exempel i gemensamma aktioner.

Jolanda från Konsument Europa berättade om myndighetssamverkan mot piratkopiering. Här ingår Patent- och registreringsverket, som är chef över gruppen, åklagare, tull, Konsument Europa, Läkemedelsverket och vi. Som sagt deltog vi tillsammans på TUR-mässan och i Almedalen.

Den operativa gruppen har en strategisk grupp som bestämmer vad vi i den operativa gruppen ska göra.

Vi har även ett nära samarbete med Europol. Vi finns med i något som heter FP Copy och som är den grupp som sköter immaterialrättsliga frågor inom Europol. Vi är med i gemensamma operationer om det finns anledning att vara det. Vi har varit med i ett par stycken.

Det här är också ett område som vi kan bli mycket bättre på att utnyttja. Det finns som sagt mycket att förbättra.

Framtiden och effektiviseringen har jag skrivit om i promemorian som jag har skickat in till er. Vi har en problematik när det gäller den nya tekniken och den gamla lagstiftningen. Varför inte kunna beslagta en hemsida i en förundersökning? Det vore suveränt. Den blir då borta ett par år tills den hävs eller förverkas. Jag efterlyser brottsrubriceringen "grovt brott" för att få en differentiering i vad vi kan göra och vilka straff vi kan utdela. Detta med att blockera hemsidor bör man också titta närmare på.

Vi får inte glömma att vi står inför en ny utmaning i och med medicrime-konventionen, som jag tror kommer att ratificeras i Sverige. Då kommer Sverige att få ytterligare brott som antagligen kommer att hamna under våra vingar.

Ordföranden: Tack så mycket för det. Då lämnar jag vidare till Katarina Areskoug som är chef för EU-kommissionens Stockholmskontor. Varsågod.

Katarina Areskoug, EU-kommissionens Stockholmskontor: Jag tackar för möjligheten att berätta om EU-kommissionens strategi för att utveckla den digitala inre marknaden och om vårt arbete för att motverka piratkopiering och andra immaterialrättsintrång.

För nästan precis ett år sedan, den 6 maj 2015, lade EU-kommissionen fram ett meddelande med en strategi för en digital inre marknad. Den innehåller 16 olika konkreta åtgärder som ska vidtas under tvåårsperioden 2015–2016. Den digitala inre marknaden är också ett av Junckerkommissionens tio prioriterade områden. Dessa tio prioriteringar ska genomföras under en femårsperiod.

Vår generella vision är att skapa en digital inre marknad för varor, personer, tjänster och kapital, där dessa kan röra sig fritt och där privatpersoner och företag oberoende av nationalitet och bostadsort obehindrat kan använda sig av nättjänster under rättvisa konkurrensförhållanden och med ett gott konsument- och personuppgiftsskydd.

Vår strategi för den digitala inre marknaden vilar på tre pelare.

Det första är bättre tillgång till digitala varor och tjänster för konsumenter och företag. I dag har vi i viss utsträckning 28 olika nationella lagstiftningar om konsumentskydd och avtalsrätt. Det avskräcker naturligtvis företag och konsumenter från att bedriva gränsöverskridande handel. Bara 7 procent av EU:s små och medelstora företag säljer online över gränserna, och bara 15 procent av konsumenterna köper online över gränserna medan 45 procent gör det nationellt.

Därför lade EU-kommissionen redan i december förra året fram förslag om hur vissa konsumentskyddsregler för onlineköp kan harmoniseras bättre i Europa. Det var det första av de 16 konkreta åtgärderna i strategin för en digital inre marknad.

Framöver kommer vi också att lägga fram förslag om hur vi ska kunna åtgärda oönskvärd så kallad geografisk blockering. Det betyder att en nät-handlare inte ger konsumenter tillträde till hemsidor i olika medlemsländer.

I december presenterade vi också en annan del av strategin för en digital inre marknad. Det är en handlingsplan för att modernisera upphovsrätten. Jag kommer att återkomma till delarna i den.

Detta kommer sedan att omvandlas till lagstiftningsförslag.

Inom ramen för den första pelaren kommer vi också att titta på hur vi kan minska momskrånglet vid gränsöverskridande försäljning.

Nu till pelare två: Bättre affärsklimat för digitala nätverk och tjänsteleverantörer på en marknad med lika spelregler. Här handlar det framför allt om att skapa en stark konkurrenskraftig och dynamisk telekomsektor som kan göra nödvändiga investeringar och utnyttja innovationer såsom molntjänster, big data och the internet of things.

Vi vill föreslå hur regelverket för telekom kan reformeras vad gäller bland annat spektrumtilldelning, att skapa lika spelregler för olika marknadsaktörer och att stimulera investeringar i bredbandsnät med hög hastighet. Vi kommer också att se över direktivet för audiovisuella medietjänster.

Vi kommer att analysera nätplattformarnas roll och mellanhänder vad avser öppenhet om sökresultat, plattformarnas användning av den information som de samlar in, förbindelser mellan plattformar och leverantörer, hinder för att byta plattform och hur man motarbetar olagligt innehåll på nätet.

Den tredje pelaren handlar om att öka den digitala ekonomins tillväxtpotential. Vi räknar med att om mindre än tio år kommer den största delen av vår ekonomi att vara beroende av de digitala ekosystemen där digital infrastruktur, hård- och mjukvara, applikationer och data möts. Alla sektorer måste digitaliseras för att EU ska kunna behålla sin konkurrenskraft.

EU-kommissionen kommer därför att föreslå ett europeiskt initiativ, fritt uppgiftsflöde, som undersöker begränsningar av den fria rörligheten för uppgifter i EU av andra skäl än personuppgiftsskydd. Frågor om ägande, interoperabilitet, användbarhet och dataåtkomst i olika situationer kommer att tas upp. Vi kommer också att initiera en plan för standardisering och interoperabilitet med fokus på områden som är viktiga för den digitala inre marknaden, till exempel hälsa, transport, miljö och energi. Vi kommer vidare att lägga fram en handlingsplan för e-förvaltning 2016–2020.

Det här var allmänt om strategin för den digitala inre marknaden, men jag vill gärna återkomma till den aktionsplan för upphovsrätten som vi lade fram i december som en del av strategin för den digitala inre marknaden.

Här har vi fyra hörnstenar. Den första gäller portabilitet av rättigheter, och här lade vi fram ett förordningsförslag i december. En konsument som prenumererar på en internetjänst, till exempel Netflix, ska kunna ta med sig denna tjänst när han eller hon beger sig till ett annat land.

En annan del av första hörnstenen i aktionsplanen för upphovsrätten gäller att förbättra gränsöverskridande distribution av radio- och tv-program online.

Vi hoppas att förordningen om portabilitet ska kunna genomföras 2017, samtidigt som vi tar bort alla roamingavgifter inom EU.

Den andra hörnstenen i aktionsplanen gäller hur vi kan ha vissa undantag från upphovsrätten för att skapa ett innovativt och inkluderande samhälle. Vi anser att det kan finnas specifika omständigheter då man kan använda upphovsrättsskyddade verk utan förhandstillstånd från rättighetsinnehavare. Det kan gälla till exempel i forskning och utbildning eller för personer med funktionshinder.

Den tredje hörnstenen är att vi vill skapa en rättvisare marknadsplats. Det handlar om att se till att vinsterna fördelas rättvist.

Den fjärde hörnstenen är kampen mot piratkopiering. Vi vill säkerställa att upphovsrätten tillämpas korrekt i hela EU som ett led i vårt övergripande arbete för att förbättra tillämpningen av immateriella rättigheter. Vi vill engagera alla intressenter, till exempel rättighetsinnehavare, reklamföretag, betalningstjänster och konsumentorganisationer i att sätta upp så kallade follow the money-mekanismer. Det är ett självreglerande initiativ som skär av penningflödena till de företag som tjänar pengar på piratkopiering.

Vi har ännu inte kommit så långt att vi kan överväga att jämka samman de olika upphovsrättsbestämmelserna i de olika medlemsländerna till en enda gemensam upphovsrätt. Men på lång sikt ser vi det som ett mål.

Avslutningsvis ska jag säga något generellt om immaterialrätten. Vi är just nu i färd med att analysera hela det immaterialrättsliga ramverket, alltså inte bara upphovsrätten. Det gäller framför allt Ipred-direktivet från 2004 för att se hur detta fungerar i en onlinemiljö. Här pågår ett offentligt samråd. Det avslutas faktiskt just i dagarna, den 30 april. Ambitionen är att komma med eventuella revideringsförslag mot slutet av året.

Ordföranden: Tack så mycket. Vi kommer nu att bryta för en kaffepaus.

(PAUS)

Ordföranden: Då inleder vi den andra omgången av denna offentliga utfrågning. Det gör vi genom att lyssna till justitieminister Morgan Johansson, som ska tala om regeringens arbete med immaterialrätten.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Fru ordförande! Tack för att jag får möjligheten att säga några ord om regeringens arbete med immaterialrätten. Jag håller nu ett inledningsanförande, och därefter kommer det ju att vara möjligt att ställa frågor till mig och till andra i panelen.

Ibland är det fascinerande hur hemmablind man kan bli som svensk. Vi är vid det här laget kanske vana vid att tala om Sverige som ett land som håller sig långt framme när det gäller kreativa näringar och innovationer. Men när man lägger ihop alla delar och försöker se hela bilden inser man hur stort vårt land är på dessa områden.

Det räcker med att gå till historien för att se hur väsentliga innovationer och uppfinningar har kunnat knytas till Sverige. Vi hämtar ur historien uppfinningar som propellern, blixtlåset, kylskåpet, pacemakern, navigeringssystem för sjö- och flygtrafik och mobilnäten från 2G upp till 4G och 5G, som enastående exempel på svenska uppfinningar som har blivit världsstandard.

Vi har som land utöver detta i dagsläget också enormt starka varumärken, som flyger över världen: Ikea och H&M, för att bara nämna två, vars varuhus man stöter på nästan vart man än reser på vår planet.

Vi har de enorma framgångarna inom dataspel. Var tionde människa på jorden spelar svenska dataspel. Fundera över det en sekund! Hur stort är inte

det egentligen? Minecraft, som mina barn spelar och som kanske jag också har spelat någon gång, är världens mest sålda spel i App Store – bara en sådan sak.

Vi har den stora framgången inom film och tv-serier. Senast ser vi att tv-serien Bron, som också anknyter till mina hemtrakter i Skåne, har sålts till 160 länder. Vilken enorm framgång!

Vi har naturligtvis även det stora svenska musikundret. Det finns så många exempel man skulle kunna nämna, men bara ett exempel är att Max Martin har haft 21 låtar på den amerikanska Billboardlistans förstaplats – 21 låtar. Det finns bara två personer i historien som har haft fler på den amerikanska Billboardlistans förstaplats. Vet ni vilka det är? Det är John Lennon och Paul McCartney. Det är alltså John Lennon och Paul McCartney, och så Max Martin efter dem.

Det är därför inte konstigt att Sverige så gott som alltid kommer mycket högt när man rankar länders innovationskraft och kreativitet. Det finns ju mätningar på det också, som ni vet. Sedan 2008 har Sverige legat på andra eller tredje plats i det här Global Innovation Index som man använder sig av. Sett till vår folkmängd är Sverige alltså inte bara en stormakt när det gäller kreativitet, utan jag skulle vilja säga att vi är en supermakt.

Det betyder oerhört mycket för vår ekonomi. Vi har just nu, som vi vet, en väldigt stark utveckling i Sverige när det gäller ekonomin. Bnp-tillväxten 2015 översteg 4 procent. Det är bland de högsta siffrorna i EU, och det är den största tillväxten vi har haft i Sverige på många år. Arbetslösheten faller samtidigt snabbt; vi har den lägsta arbetslösheten på sju år. Den totala arbetslösheten är nu under 7 procent, och glädjande nog kan vi se att utöver den totala arbetslösheten så faller både ungdomsarbetslösheten och långtidsarbetslösheten.

Det är dock inte bara det. Företag och arbetsgivare skriker efter arbetskraft, och vi har all-time-high i antalet lediga jobb. De senaste siffrorna säger att det nu finns 100 000 lediga jobb. Det är den högsta nivån någonsin. Sedan regeringsskiftet kan vi notera 80 000 fler jobb i vårt land. Jag såg i går att Sverige när man jämför sysselsättningsgrad med andra länder låg på över 80 procent i sysselsättningsgrad 2015, vilket faktiskt är den högsta andelen sysselsatta som någonsin har uppmätts i ett EU-land – åtminstone sedan man började mäta 1993.

Sverige går alltså starkt, och det beror bland annat på att vårt land nu för första gången på nästan 20 år också tar marknadsandelar på den globala exportmarknaden. Man kan alltså säga att Sverige går bra på många sätt, men då får man ha klart för sig att det är starkt sammankopplat med det tema vi diskuterar här i dag. Ska det fortsätta gå så här bra är de kreativa näringarna avgörande, och för att det ska kunna fungera är en stabil immaterialrättslig grund en förutsättning.

I Europeiska unionen står de immaterialrättsintensiva företagen för 35 procent av jobben och för 39 procent av bnp. Det är en enormt stor andel, och när man ser hur vår näringsstruktur ser ut i Sverige är siffrorna förstas ännu högre för svensk räkning. Stark immaterialrätt är helt avgörande för framtidens välfärd och framtidens jobb.

Därför satsar regeringen stort på att utveckla immaterialrättssystemen. Vi arbetar hårt när EU-lagstiftning tas fram och genomförs i Sverige. Sedan regeringstillträdet för 18 månader sedan har vi hunnit göra mycket för att förbättra immaterialrättssystemet. Sverige leder EU-medlemsstaternas gemensamma förberedelser av det enhetliga patentsystemet. Sverige har som första stat börjat inrätta en regional domstolsavdelning som ska ligga i Stockholm.

Det är vi som är upphovsmän till de attraktiva patentavgifterna, det vill säga att vi kunde lägga oss på en låg nivå när det gäller patentavgifter – det vi kallar True Top 4. Det innebär att dagens pris för att få skydd för ett patent, som i dag gäller för fyra stater, kommer att gälla för 22 stater framöver. Man betalar för fyra men får skydd i 22 stater med det systemet.

Att det blev så var ingen självklarhet, ska jag säga. Det var en ganska lång förhandling under förra året där Sverige tillsammans med Tyskland drev på för att få fram ett system där vi kunde lägga avgifterna på en så pass låg nivå och där man får ut mycket. Avgiftsnivåerna, rabatter, EU-finansiering, informationsinsatser och privata försäkringar riggas för att hjälpa småföretagare att använda det nya patentsystemet och i förlängningen kunna växa och nyanställa.

Regeringen har också föreslagit lagändringar som ska fullborda anpassningen av svensk rätt till det enhetliga patentsystemet, och de förslagen ligger nu på utskottets bord. När det enhetliga patentsystemet införs nästa år går det enklare och blir billigare och mer rättssäkert att investera i EU. Systemet antas öka bnp i EU med 0,25 procentenheter, vilket i så fall skulle motsvara 325 miljarder kronor per år bara i den delen. För vissa stater bedöms ökningen överstiga 1 procent.

Detta handlade alltså om patentsystemet, där vi nu ligger väldigt väl framme. För det andra deltog Sverige väldigt aktivt i slutförhandlingarna om en ny varumärkesrättslig EU-lagstiftning. Redan innan EU-rättsakterna antogs tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att föreslå anpassning av svensk rätt, och som en följd av uppdraget antog riksdagen i förra veckan regeringens förslag att tullen ska få ingripa mot och förstöra varumärkesförfälskade varor som passerar EU. Reglerna träder i kraft den 1 juni och gör det lättare att stoppa piratkopior från länder utanför EU.

Det var heller ingen självklarhet, ska jag säga. Den nya regeringen lade delvis om kursen just i den frågan, för att se till att vi skulle få möjlighet att förstöra varor som är varumärkesförfälskade och angör exempelvis svenska hamnar. Den ordningen har vi alltså också lyckats åstadkomma.

För det tredje – och här kommer jag delvis tillbaka till patentfrågan – inrättas två särskilda svenska patent- och marknadsdomstolar den 1 september. Riksdagen har nyligen antagit regeringens förslag i den delen. Koncentrationen av immaterialrättsmål kommer att öka effektiviteten och även kvaliteten i tvistlösningen, och dessa reformer har efterfrågats av näringslivet i många år.

Därutöver har vi tillsatt en utredning för att se över reglerna om beslag om husrannsakan i it-miljöer. Syftet med den utredningen är att möjliggöra effektiva och rättssäkra brottsutredningar, och det arbetet kommer naturligtvis också att vara relevant för upphovsrättsintrång i digital miljö.

Det är alltså vad vi så här långt har genomfört på just detta område. Utöver det tar vi initiativ till strategiskt ansvar och stödåtgärder i den delen. Vi inrättar ett innovationsråd under statsministerns ledning som ska tillföra nya perspektiv för hela innovationspolitiken. Vi har gett ett uppdrag till PRV och Vinnova att arbeta för att höja kunskapen om strategisk hantering av immateriella tillgångar och immaterialrätt hos svenska innovatörer. Det ska bidra till ett ökat värdeskapande, tillväxt, jobb och konkurrenskraft. Det ska också bidra till att minska upphovsrättsintrången i digital miljö och öka intresset för lagliga alternativ.

Vi har redan överlämnat en proposition om en ny struktur för att främja finansiering av innovativa bolag med hög tillväxtpotential. Vi föreslår ett nytt statligt utvecklingsbolag för riskkapitalinsatser, Fondinvest AB. Vi har lanserat en omfattande exportstrategi – genom regionala exportcentrum och stöd till Business Sweden främjar vi svenska företags internationalisering och kulturdrivna export. Business Sweden, som ägs av staten och näringslivet tillsammans, informerar svenska företag om immaterialrätt och hjälper till med ansökningar samt vid intrång utomlands.

Vi har överlämnat en proposition om en ny filmpolitik där regeringen föreslår att staten ska ta ett helhetsansvar för den nationella filmpolitiken. Avsikten är att den ska bidra till att motverka olovlig filmhantering och främja lagliga alternativ. Utöver detta initierar vi också, och deltar i, olika samarbeten för att minska intrången. Det sker regelbundna rundabordssamtal med dem som berörs av upphovsrätten. Det ansvaret ligger på Kulturdepartementet. Samtalen handlar om åtgärder i praktiken för att kunna minska illegala aktiviteter och främja lagliga alternativ.

Vi har nu en ordning där sju myndigheter samverkar mot piratkopiering. Det är Tullverket, Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, PRV, Bolagsverket, Konsumentverket och Läkemedelsverket. Syftet är att öka lagföringen, minska efterfrågan på förfälskade produkter och öka riskmedvetenheten. Utöver det har åklagare och poliser som arbetar med intrångsbekämpning en specialutbildning. Det är en satsning vi drog igång under den förra socialdemokratiska regeringen och som har förvaltats väl under de år vi har varit i opposition.

Via myndigheter arbetar vi bilateralt mot nyckelländer för att stärka immaterialrätten och hindra piratkopiering. Jag tänker själv ta upp frågan när jag ska åka till Indien i maj och när departementet tar emot en kinesisk delegation i juni. Jag tror att det är viktigt att man när man möter företrädare för andra länder där vi vet att detta är ett bekymmer hela tiden tar upp detta på den allra högsta nivån. Vi deltar också i nordiska och europeiska samarbeten för att öka möjligheterna att ingripa mot intrång. Sverige stöder EU-kommissionens arbete med frivilligåtgärder för att strypa intäktsflödena för

kommersiella intrångsgörare. Vi deltar också aktivt i kommissionens expertgrupp på sanktionsområdet.

Jag är ganska stolt över det vi har åstadkommit på ett och ett halvt år och över de processer vi har satt igång. Frågorna är som ni märker uppe på den högsta politiska nivån, och vi tänker inte slå oss till ro med detta. Vi har också planer för att utveckla politiken under kommande år, och jag vill nämna några projekt i den delen.

Ett sådant projekt är Patentlagsutredningens förslag till en ny patentlag. Den har mottagits positivt av remissinstanserna, och vi har påbörjat arbetet med en lagrådsremiss. Den nya patentlagstiftningen kommer att bli enklare, och den kommer att bli mer Europatillvänd. I november ska varumärkesutredningen lämna lagförslag med anledning av EU:s nya varumärkesdirektiv, och efter en remittering av betänkandet kommer regeringen att gå fram med förslag som ska göra det enklare, billigare och rättssäkrare att få varumärkeskydd i Sverige. Vi stärker varumärkena, som ofta är ett företags allra mest värdefulla tillgång.

Översynen av upphovsrätten pågår inom EU, och den översynen kommer att gå in i ett mer intensivt skede. Vi ska fortsätta påverka förhandlingarna och ha en tät dialog med kommissionen. Åtgärder mot intrång i kommersiell skala tillhör naturligtvis de frågor som engagerar mig särskilt.

Låt mig slutligen säga något ytterligare just om upphovsrättsintrångsfrågan. Jag vill vara väldigt tydlig i den delen. Jag minns mycket väl när förra statsministern Fredrik Reinfeldt fick en fråga om fildelning. Han svarade att han inte ville kriminalisera en hel ungdomsgeneration. Jag vill markera att den här regeringen har en annan attityd – en annan inställning. Jag tycker nämligen att man med den inställningen tar alltför lätt på frågan om upphovsrättsintrång, och det kanske färgade de tidigare åren.

Låt mig vara väldigt tydlig i den diskussionen: Vi anser att stöld är stöld, även om det handlar om immateriella rättigheter. Den här regeringen står upp för upphovsrätten och kommer att fortsätta stå upp för upphovsrätten. Vi vet att det finns särskilda problem i en del branscher, till följd av att tekniken i viss mån har sprungit ifrån lagstiftningen. Ett av de första mötena vi hade efter tillträdet var just med filmbranschen där filmbranschen ordagrant – och med viss frustration, skulle jag nog säga – sa att det har gått ett halvt decennium utan någon aktivitet för att stärka upphovsrätten. De orden tar vi på allvar.

Jag har redovisat de åtgärder vi redan har vidtagit för att förhindra och bekämpa intrången. Samtidigt är jag öppen för att vi kan behöva göra mer även när det gäller lagstiftning. När det gäller några enskilda frågor är rättsläget oklart. Blockeringsfrågan är en sådan fråga – det ligger ju på Svea hovrätt att avgöra huruvida det kanske redan i dag skulle vara möjligt att blockera sajter i Sverige. Jag kan och vill som justitieminister inte föregripa den prövningen, men vi kan få skäl att återkomma till frågan vad det lider. Som läget är just nu ligger den som sagt i domstolen. Samma sak gäller streamningfrågan. Huruvida det ska utgöra ett intrång ska också prövas i domstol. Den frågan ligger i EU-domstolen eftersom det finns ett EU-direktiv i botten.

När det sedan gäller straffrätten, som jag vet att ni har talat om, är jag normalt sett inte en person som ropar på högre straff i alla frågor. En del andra gör det. Min inställning är att det inte spelar någon roll hur höga straff du har om du inte fångar några bovar. Det är så att säga upptäcktsrisken som oftast är viktigare för att man ska uppnå en avskräckande effekt. Icke desto mindre kommer man inte undan att det när det gäller immaterialrättsintrången är det väldigt stora värden som står på spel.

Jag skulle därför vilja öppna för att vi också ser över straffrätten i den här delen och öppnar för möjligheten att införa ett grovt brott när det gäller dessa intrång. Jag är väl medveten om att man redan i dag kan komma ganska långt med de skadestånd som kan dömas ut i detta, men jag tror att det vore en väsentlig signal om vi var beredda att också skärpa straffrätten i den delen.

Allra sist: Även om vi från politikens sida kan göra mycket vet vi att också politiken har sina gränser. I slutändan måste alla vara med och dra i samma riktning – även näringslivet, som måste vara berett att ta ansvar för sitt eget värdeskapande. Uppfinnare kan behöva ta tidiga ombudskontakter för att söka patent, hitta finansiering eller hantera en tvist. Varumärkesinnehavare behöver tipsa tullen om misstänkta intrång. Företag som i dag omedvetet sponsrar pirat-sidor bör hitta rutiner för att undvika det. Upphovsrättsbranschen kanske behöver fundera vidare på affärsupplägg som gör lagliga alternativ mer attraktiva än de är i dag. En rättighetsinnehavare som vill ha hjälp av åklagare behöver anmäla intrången – och så vidare.

Det finns mycket som också näringslivet måste göra, inte minst när det gäller informationsspridning och kunskapsökning. Vi behöver alla hjälpas åt med att tala om för konsumenter att framtidens jobb finns i dessa branscher. Genom att se till att till exempel film-, musik- och dataspelsbranscherna har en säker och stabil legal grund att stå på när det gäller att skydda sina rättigheter investerar vi i framtiden och i jobb för nästa generation.

Ordföranden: Tack så mycket för inledningen! Vi kommer nu att gå över till frågestunden. Ledamöter från näringsutskottet och kulturutskottet kommer att delta i frågerundan, och ordet kommer att lämnas till partierna i storleksordning.

Per-Arne Håkansson (S): Jag tackar för mycket välgrundade och intressanta genomgångar av den här problematiken. Det jag skulle vilja fästa intresse vid är det justitieministern nämnde i sitt anförande om allt det Sverige och Sveriges regering jobbar med just nu. Vi lever i en tid där digitaliseringen och mobiliteten och är en del av vardagen, och det har skapats nya utmaningar inte minst i dessa frågor.

Jag vet att regeringen har tagit initiativ och varit drivande när det gäller dessa frågor på europeisk nivå, och det sker som sagt mycket. Vi har dock i dag tagit del av synpunkter också från polis, åklagarmyndigheter och andra om konkreta åtgärder vi kan titta vidare på. Jag är också väl medveten om och

vill nog betona att detta även handlar om information och kunskapsspridning. Det är också viktigt – vi kan göra mycket på kort sikt, men det gäller också att skapa en bred folklig medvetenhet om dessa frågor.

Det som har lyfts fram här är bland annat blockeringslagstiftningarna, streamning och hur vi kan försvåra för kommersiella piratsidor att agera på nätet. Det finns en del åtgärder som vi kan titta på ytterligare. Jag vet att justitieministern nämnde det i sitt anförande, men det kan kanske finnas anledning att utveckla frågorna – inte minst eftersom vi vet att detta är en fråga som man kanske har bedrivit under en tid i våra grannländer i Danmark och Norge. Kan vi lära oss av dem och så att säga ta det med oss framöver? Det är min fråga till justitieministern.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Det kan vi säkert göra. Jag är öppen för att vidareutveckla politiken genom att hämta intryck från många andra länder som kanske har ordningar som i viss mån är starkare än vad de är i Sverige. Som jag sa är vår inriktning att vi måste ha ett starkt immaterialrättsligt skydd.

Jag berörde blockeringsfrågan och streamningsfrågan. Båda de frågorna ligger i domstol, och jag vill inte i nuläget föregripa prövningarna. Jag berörde dock även straffrätten och sa att man eftersom det nu står så pass stora värden på spel – jag skulle vilja säga att det har ökat i allvarsgrad – också måste vara beredd att se över den biten. Det var det jag öppnade för i mitt inledningsanförande.

Sedan tror jag att det finns väldigt mycket annat vi kan göra. Per-Arne Håkansson nämnde bland annat informations- och kunskapsspridning, och det vet jag har varit uppe till diskussion tidigare. Där tror jag att vi måste hjälpas åt, både från regeringens sida och från de statliga myndigheter som kan bidra. Signalen måste dock vara väldigt tydlig, tror jag. Detta är så oerhört viktiga näringar för Sverige att vi behöver ha en stark legal grund att stå på i immaterialrätten – och vi måste skydda den.

Jörgen Warborn (M): Jag tackar alla för de väldigt bra presentationerna. Jag är övertygad om att de har höjt kunskapsnivån hos ledamöterna i näringsutskottet. Jag måste inledningsvis säga att jag välkomnar att ministern och regeringen verkar ansluta till det Moderaterna har drivit en tid när det gäller streamning och att införa ett grovt upphovsrättsbrott. Det välkomnar jag verkligen.

Jag skulle vilja rikta min fråga till polisens företrädare Paul Pintér, som också nämnde just streamning och införandet av ett grovt upphovsrättsbrott i sitt anförande. Skulle du vilja utveckla lite mer vad det skulle betyda för er på Polismyndigheten – och kanske även Åklagarmyndigheten, då jag vet att de har lyft fram de frågorna i sitt PM? Vad skulle sådana lagstiftningar betyda för er?

Paul Pintér, Polismyndigheten: Jag börjar med det grova brottet och vad det skulle betyda. Ponera att vi har stort ett upphovsrättsintrång eller varumärkesintrång och att de får två års fängelse. En månad senare kommer ett ännu större mål. Vad gör vi då? Vi har inget mer att gå på – två år i fängelse, punkt.

Om vi får ett grovt straff finns det större möjlighet att differentiera brotten. Det finns större möjlighet för både åklagare och polis att använda metoder för att komma åt dessa brott. Det finns större möjlighet att få en – för mig, personligen – bättre straffrättslig utdelning under rättegångar. Det är framför allt det jag ser när det gäller grova brott; det blir ett mycket bättre arbetsklimat för oss som jobbar mot piratkopiering inom polis och åklagare.

När det gäller streamning vet jag att detta med streamning, om det är olagligt eller inte, är en gråzon och så vidare. Vi ser dock i all statistik att den vanliga fildelningen i viss mån minskar men att streamningen ökar oerhört mycket. Enligt mig – och det är också en personlig reflektion – tror jag att det ställer till större skada än man kan tro i och med att det är lättillgängligt. Det är bara att klicka och titta och sedan strunta i konsekvenserna.

Johan Nissinen (SD): Tack för alla intressanta dragningar! Min fråga är lite öppen, så den som känner sig manad får svara på den. Om vi tittar på nedladdningen hade till exempel musikindustrin samma problem med nedladdning som filmindustrin har i dag. Sedan kom underverket Spotify, som är en fantastisk svensk produkt.

Vi har i dag produkter liknande Spotify, men utbudet är tyvärr inte lika bra på exempelvis Netflix. Det är en väldigt stor fråga som diskuteras, detta med ungdomar och nedladdning. När jag pratar med dem som laddar ned säger samtliga, alltid, att de skulle sluta ladda ned eller streama olagligt om tjänsterna var mycket bättre – till exempel om Netflix skulle erbjuda alla nya filmer och alla nya serier.

Hur ser man på om de departement som berörs av det, regeringen och filmindustri i olika länder i stället faktiskt skulle främja lagliga produkter som Netflix så att de blir bättre, mot att de kostar lite mer? Det tror jag och många ungdomar skulle minska de olagliga aktiviteterna. Folk är nämligen beredda att betala två, tre eller fyra gånger mer för sådana tjänster i stället för att ladda ned eller streama olagligt – för det är mycket bekvämare.

Ordföranden: Det underlättar om man ställer frågan direkt till en frågeställare, så kan ingen smita undan den. Men jag tittar på Eric Broberg – skulle du vilja kommentera frågan?

Eric Broberg, Film- och Tv-branschens samarbetskommitté: Jag tror att jämförelsen mellan musikbranschen och filmindustrin lätt kan halta, även om det finns vissa gemensamma nämnare. Att konsumera en hitlåt på tre minuter kanske man gör hundratals gånger, men en långfilm som kostar 30 miljoner att producera kanske man ser en gång. Det är alltså lite olika affärsmodeller.

Jag tror inte heller att vi får glömma bort att det under de senaste åren har kommit ett enormt utbud av legala filmtjänster i Sverige. Ibland kanske det är tiden som begränsar oss från att konsumera allt detta.

Vi har funnit att den största drivkraften för att konsumera illegalt material är att det är gratis. Är det gratis är det väldigt svårt att konkurrera. Jag tror inte att man kan bedriva en näring då. Vi försöker stödja de legala filmtjänsterna – vi tror att det är en väldigt viktig faktor i att bekämpa piracy, så därvidlag håller jag helt med dig – och tycker därför att det är obegripligt att den svenska regeringen har föreslagit en höjd beskattning av det enda riktigt fungerande fönstret, nämligen biografen. Ni vill höja momsen men ger inte mer pengar till filmbranschen. Vad gäller biograferna förekommer ingen piracy alls för svenska filmer.

Frågan om musikindustrin ska kanske riktas till Ludvig Werner på IFTI. Han kanske vill säga någonting. Det är ett förslag från min sida.

Nima Sanandaji, Reforminstitutet: Det man kan se både nu och historiskt är att det krävs en kombination av att skydda immateriella rättigheter och att marknaden själv löser det. Spotify är ett väldigt bra exempel.

Jag håller med om att det finns en viss skillnad mellan musik och film, för man lyssnar på samma låt om och om igen. Det är väldigt bra att ha en universell jukebox. Det är inte exakt samma sak med film eftersom man kan se den bara en gång och sedan vara nöjd. Det är dock så att marknaden ofta löser utmaningarna, och som jag visade i min presentation är de metoder som företag använder för att skydda sina immateriella rättigheter ofta sådant de själva gör – de är först på marknaden etcetera.

Det behövs dock även att man ger sig på den illegala marknaden, och för att illustrera detta: Det är redan väldigt enkelt att ladda ned filmer. Om det fanns lite mer utrymme för det illegala skulle vi ha en Spotify som var helt illegal. Digitaliseringen gör tyvärr att man kan skapa väldigt välfungerande system för det som är illegalt – du klickar, och på någon minut har du laddat ned en hel säsong av en tv-serie. Sedan kan du titta på den i två veckor.

Det är alltså väldigt viktigt att hindra den illegala marknaden, för där finns ju illegala entreprenörer som kan skapa lika välfungerande system helt gratis. Det är helt omöjligt att priskonkurrera med det som är gratis. Marknadslösningarna finns ju, och det är viktigt eftersom det utan dem skulle vara omöjligt att hindra detta med lagstiftning – just eftersom de finns. Om man försvårar för och fördyrar illegal nedladdning och skapar en viss liten risk för konsumenten tror jag att många kommer att sluta ladda ned.

Elisabet Knutsson (MP): Tack för all fördjupad kunskap som vi har fått här i dag. Det har varit fantastiskt intressant.

Jag vill ställa en fråga till bland annat generaldirektören för PRV. När det gäller siffrorna över hur många patentansökningar som har gjorts under de senaste åren har antalet sjunkit, men nu börjar det stiga lite igen.

Nu kommer det ett direktiv om att införa ett patentskydd och en domstol. Vad tror ni att det kommer att ha för betydelse för svenska innovatörers vilja att söka patent?

Susanne Ås Sivborg, PRV: Patentsiffrorna sjunker, det vill säga när man lämnar in patentansökningen nationellt i Sverige till PRV. Men internationellt, och framför allt den Europeiska patentmyndigheten som också kan bevilja patent som gäller i Sverige, stiger siffrorna väldigt starkt när det gäller svenska företag. Sverige och svenska företag landar på en tiondeplats i världen när det handlar om att söka patent, och den siffran har ökat.

Egentligen ökar patentvilligheten medan den kanske minskar när det gäller att söka ett nationellt patent. Det är ett svar på att vi lever i en globaliserad värld där det är mycket mer intressant att få patent snabbt i flera länder än vad det är att vända sig till varje nationell myndighet, vilket också är mycket dyrare.

Patenten med enhetligt skydd och det domstolssystem som är knutet till dessa kommer att göra det enklare och billigare för alla innovatörer och företag i Europa, men också i världen, att få ett patentskydd i de länder som kommer att vara med i samarbetet. Det är väldigt viktigt för svenska företag. Man blir då kanske lite mer villig att söka patent, även om vi är ganska duktiga på det.

De som verkligen kommer att få fördelar av detta är givetvis lite mindre företag som inte har så mycket pengar.

Helena Lindahl (C): Min fråga riktar sig till statsrådet Morgan Johansson, men om det är någon annan som vill kommentera den är ni välkomna att göra det.

Ministern har berättat om regeringens arbete med immaterialrätt och klargjort att det arbetet är prioriterat och väldigt viktigt. Samtidigt säger statsrådet att stöld är stöld även när det gäller immateriella rättigheter. Min fråga är därför: Anser Morgan Johansson att ett företag har en positiv rätt att använda sitt varumärke på sina produkter, det vill säga att staten inte får gå in och förbjuda någon att använda sitt registrerade varumärke?

Jag ställer frågan, inte minst med tanke på att det från bland annat regeringen har förts ganska mycket diskussioner om neutrala tobakspaket. Detta i sin tur kan leda till mer piratkopiering. Det kan öppna upp för illegala produkter som man inte vet någonting om. Människor kan få i sig tobak med ett innehåll som man inte känner till.

Det är min fråga som jag jättegärna skulle vilja ha svar på.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Frågeställaren känner säkert till att den frågan är inlagd i en utredning och hanteras av framför allt Socialdepartementet. Men vad det handlar om är om vi ska ha en möjlighet att ha cigarettpaket utan att märket framgår. Det är ju det som är frågeställningen.

Vi från Justitiedepartementet gör en koppling till det uppdraget och ser över förenligheten med tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen,

eftersom förpackningar formellt sett är att anse som en tryckt skrift, vilket man i och för sig kan undra över. Men så är det enligt den tolkning som har gjorts.

Jag anser att vi i vart fall bör utreda möjligheterna att göra det. Hur man sedan ska gå fram i själva sakfrågan är det en folkhälsofråga som vi måste fundera vidare över.

Jag vet ju att det finns länder som har gjort på det här sättet för att klara folkhälsofrågorna och för att ytterligare få ned rökningen. För ungefär tio år sedan var jag själv med om att förbjuda rökning på krogen, så jag har varit involverad i de frågorna tidigare.

Mot bakgrund av det nya direktiv som finns på EU-nivå ser vi nu över hur detta är förenligt med tryck- och yttrandefriheten. Sedan får vi återkomma till frågan om detta verkligen ska genomföras i Sverige.

Håkan Svenneling (V): Jag tänkte återkoppla till statsrådets anförande och frågan om jobb och tillväxt.

I dag ser vi fler och fler exempel på delningsmöjligheter. Varje dag delar vi våra åsikter i sociala medier, ledarskribenternas politiska åsikter, nyheter från medier långt bort ifrån och till och med bilder på söta katter. Vi delar helt enkelt information och kunskap med varandra.

Samtidigt kan vi se fler exempel på delningsekonomi. De mest kända exemplen är kanske Airbnb och Uber. Men det finns också andra former av crowdfunding där man tillsammans finansierar någonting, till exempel Martin Schibbeys projekt Blank Spot Project. Vi ser en annan nyhetsbevakning och andra utrikesnyheter.

De nya typerna av delningsekonomi ifrågasätter rådande normer. Ibland kanske de till och med rör sig lite i utkanten av lagstiftningen. Samtidigt bidrar de till att skapa en konkurrens och utveckling. Min fundering är: Är det inte så att delningsekonomin är en ekonomisk motor som bidrar till ökad tillväxt och utveckling? Om man kan få till sjysta villkor, kan det inte finnas en risk för att vi reglerar för mycket och därigenom dämpar utvecklingen av det nya sättet att dela ekonomin?

Jag vill gärna att statsrådet svarar på det och kanske någon mer, om man känner för det.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Det enkla svaret är väl att så länge som man delar det som är ens eget är det inget problem. Problemet uppstår när man delar någonting som är någon annans och som någon annan har upphovsrätt till. Det är därför som jag säger att om vi ska kunna fortsätta att ha företag som skapar nya produkter och nya tjänster måste de också få betalat för sitt arbete. Det är dessa konflikter som vi har att hantera.

Jag vill vara väldigt tydlig genom att säga att vi står på upphovsrättens sida i den konflikten. Skulle man ta någon annan väg och säga att vi flummar till i den meningen att det inte är så noga med dessa rättigheter, då hamnar vi i ett läge där vi kommer att få väsentligt färre som skapar nya varor och produkter.

Så länge som du delar det som är ditt eget är det inga bekymmer. Men delar man andras saker, då kommer man att hamna i trassel med lagstiftningen.

Susanne Ås Sivborg, PRV: Det är viktigt att skilja på vad som är legalt och vad som är illegalt. Det vi pratar om här är att försöka att hitta sätt att minska den illegala användningen av material som finns på nätet av illegala skäl. Det du pratar om handlar ju väldigt mycket om tjänster som faktiskt är legala och som ingår i en ny typ av ekonomi som kommer att stimulera tillväxten, skapa arbetstillfällen och så vidare.

Men privatkopiering av upphovsrättsskyddat material och att använda det illegalt eller ladda ned det på ett illegalt sätt motverkar ju tillväxten.

Det handlar alltså om två olika saker, och jag tror att det är viktigt att hålla isär dem.

Eric Broberg, Film- och TV-branschens samarbetskommitté: Jag vill bara instämma med föregående talare och även i det som justitieministern sa. Här talar vi om att detta göder de kriminella nätverken. Därför är det angeläget att se positivt på att införa ett grovt ett upphovsrättsbrott med tanke på att de kriminella nätverken har möjlighet att riskminimera och agera i våra branscher där straffet inte är särskilt högt jämfört med att ägna sig åt annan grov kriminalitet.

Bengt Eliasson (L): Tack för väldigt bra föredragningar från samtliga inblandade.

Min fråga går nog i huvudsak till Katarina Areskoug från EU-kommissionen.

Detta med upphovsrätt och ursprungsland och att vi lever i en global värld har ju de flesta talare i dag varit inne på. EU-rätten är hyfsat likställd när det gäller dessa frågor.

Jag vill koka ned det hela ytterligare. Det är så lätt att prata piracy av film och sådant för att det blir så tydligt där. Avbildning med foto eller på annat sätt och andra konsthantverk utgör ju en ökande andel. Man talar om verks-höjd, och vi har gränser på 70 år efter upphovsmannens död och på 50 år i andra fall.

Detta ställer till det ganska ordentligt. Vi lever i en global och digital värld där Sverige är ett av de mest digitaliserade länderna. Därför är det möjligt att vi leder också den här ligan.

Finns det något arbete i EU på den här lite mer dolda bakgården kopplat till Sveriges problem som ligger i framkant? Det här rör ju ganska många konstutövare.

Katarina Areskoug, EU-kommissionens Stockholmskontor: För en del av den digitala inre marknaden lade vi i december fram också en aktionsplan när det gäller upphovsrätt med olika initiativ som ska tas. En av de frågor som vi tittar

på är just den som ni nämner. Ännu har det inte dragits några slutsatser, men vi tittar på om vi kan lägga fram enhetliga regler och kanske ha undantag för vissa verk. Så det får vi återkomma till.

Jolanda Girzl, Konsumentverket: Jag nämnde att vi hade problem med ett företag som gjorde replikamöbler. Där började försäljningen från England där man hade betydligt lägre antal år som skydd. Just den här månaden har England infört samma gränser som i Sverige. Det gör att den gränsöverskridande handeln anpassar sig beroende på vilka villkor som gäller.

Något som också är viktigt att framhålla här är köp av piratkopierade produkter. Det kan gälla tabletter, mediciner, bantningsprodukter, smink som ger hudutslag, kläder och väskor. Den kompensation som konsumenterna försöker att få när de har råkat illa ut sker ju via kortreklamationer. Det leder till en stor kostnad i systemet. Konsumenterna handlar med kreditkort, och då gäller konsumentkreditlagen. När de aktuella företagen har haft sin webbplats öppen försvinner de efter ett tag. Det är också en följd med stora belopp som står på spel.

Just när det gäller möbelföretaget räknade vi att värdet av de ärenden som fanns hos oss uppgick till 1,4 miljoner. Räknar jag ihop alla visningar på nätet och räknar ut en snittsumma rörde det sig om 90 miljoner på den svenska delen. Man måste ha ett helhetsbegrepp här.

Penilla Gunther (KD): Jag ska ta upp något av det som Jolanda nämnde. Det är en fråga som faktiskt kan gälla liv eller död. Det är just detta med läkemedel.

Vi människor har ju en tendens att vilja handla till de lägsta priserna, och det är kanske inte alltid de bästa produkterna. Numera handlar vi gärna via nätet. En fråga är då: Hur ser det ut på den här marknaden med förfalskade läkemedel för Sveriges del? Jag har förstått att det finns en Europarådskonvention, Medicrime Convention, som handlar om att man ska betrakta brott mot läkemedelslagstiftningen som just ett brott. Det finns också ett EU-direktiv, Falsified Medicines Directive, som syftar till att motverka olagliga läkemedel.

Såvitt jag förstår har Sverige inte ratificerat den här konventionen. Det vore naturligtvis bra om vi gjorde det. Hur ser det ut för de länder som har ratificerat konventionen? Har de lyckats att fänga de kriminella nätverk som sysslar med den olagliga handeln av läkemedel?

Jolanda Girzl, Konsumentverket: Jag kan inte svara på den frågan eftersom vi inte jobbar med den lagstiftningen, men jag kan berätta hur vi agerar om vi får besked om att det säljs läkemedel eller hälsokost. Vi tipsar varandra. Det är det som är så bra med det nätverk som jag nämnde.

Om någonting har hänt och konsumenter vänder sig till oss ber vi dem att skicka produkten till oss. Sedan har jag en kontaktperson på Läkemedelsverket som vi samarbetar med. Får vi reda på någon olaglig marknadsföring tipsar vi

självlärt de andra enheterna inom Konsumentverket. Det är ett steg i det här utbytet. Men Läkemedelsverket är expert på dessa frågor, om du är intresserad.

Paul Pintér, Polismyndigheten: Vi från Polisen sitter med i Medicrime-kommissionen tillsammans med bland annat Polisen, Tullen och Läkemedelsverket. Vi ser ur enforcementperspektivet på detta hur vi ska tillhandahålla den materien.

Historiskt sett har det sedan 2010 – då jag började inom Polismyndigheten – inte gjorts en enda anmälan från läkemedelsbranschen över huvud taget.

Med den nya lagstiftning som förhoppningsvis kommer att gå igenom får vi helt enkelt ta nya tag mot förfalskade olagliga mediciner. En del av dessa ärenden kommer att hamna hos både tull och polis. Därefter får man se vad som händer.

Läkemedelsverket är ju den myndighet som ska kontaktas. Det är Läkemedelsverket som äger arbetet med Medicrimekommissionen från enforcementhållet. Ni kan alltså prata med Läkemedelsverket.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Jag vill bara tillägga att vi bereder frågan om Medicrimekonventionen. Utöver det kan man redan på lite kortare sikt vidta ganska konkreta åtgärder. Ett sådant exempel är arbetet med att märka säkerhetsdetaljer på läkemedel, det vill säga att man förser alla receptbelagda läkemedel med en särskild kod som gör att man kan följa läkemedlet genom hela kedjan och var det kommer ifrån. Det syftar till att se till att det inte kommer in illegala läkemedel i den legala handels- och distributionskedjan.

Detta gör Sverige tillsammans med ett antal andra EU-länder, så det projektet är redan igång.

Paul Pintér, Polismyndigheten: Det finns också ett annat projekt som vi och Tullen ingår i som referenter, och det är Smedpackprojektet. Det gäller alltså hur säkra läkemedelsförpackningar är ur förfalskningssynpunkt.

Anna Wallén (S): För några år sedan gjorde jag tillsammans med Tullen ett studiebesök på Arlandas postterminal för att se inströmningen av piratkopior. Det var mycket kläder och läkemedel som beslagtogs. Mycket av detta kom från länder utanför EU. Vi kan göra mycket med svensk lagstiftning och EU-lagstiftningen. Men jag vill fråga justitieministern hur man jobbar mot de länder som piratkopior av till exempel kläder kommer ifrån. Hur jobbar regeringen för att stävja det?

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Som jag nämnde i mitt anförande har vi nyligen lagt fram förslag om en ny lagstiftning som riksdagen har ställt sig bakom. Lagstiftningen kommer att träda i kraft den 1 juni.

Då blir det lättare att stoppa piratkopior som anträffas i Sverige och också att förstöra dem.

Det är ett resultat av ett arbete som har skett på EU-nivå, men där har vi från svensk sida gått fram för att sätta stopp för detta.

Utöver det är det en stående regel att när vi träffar representanter för länder där vi vet att detta är ett problem – jag nämnde Indien och Kina i mitt anförande – tar vi upp dessa frågor. Det handlar om att fortsätta att jobba väldigt aktivt på regeringsnivå.

Det finns också olika former av myndighetssamverkan på nationell nivå. Men det är väldigt viktigt att vi fortsätter att lyfta detta i de internationella sammanhang där vi vistas.

Olof Lavesson (M): Jag tänker uppehålla mig vid upphovsrätten. Som ordförande i kulturutskottet är jag väldigt glad över att panelen har lyft upphovsrättens betydelse som affärsverktyg. Det argumentet används väldigt ofta när det handlar om patent. Men när vi sedan pratar om upphovsrätt kan man ibland få intrycket av att böcker skrivs, musikverk skapas och filmer görs av idealism. Det är ett stort problem att man inte klarar att skilja ett konstnärligt verk från en konstnärlig produkt.

Tyvärr har samma synsätt ofta gällt konsumenten. Man eftersträvar en välvilja från konsumenten att göra rätt för sig och att vilja betala medan det egentligen också handlar om en plikt att göra rätt för sig och betala för det som man konsumerar.

I den politiska diskussionen talar man ofta om frivilliga överenskommelser. Det ser man också exempel på i den filmproposition som justitieministern nämnde, där det inte finns ett enda skarpt förslag på upphovsrättsområdet, utan den handlar enbart om frivilliga överenskommelser.

Den första av mina frågor riktar sig till Eric Broberg. Det handlar om konsekvenserna för filmindustrin med den lagstiftning som finns i dag. Där det handlar om att möta konsumenter kan politiken inte lösa allt. Jag undrar om han kan utveckla branschens egna strategier när det handlar om att bemöta den här typen av problematik.

Min andra fråga riktar sig till justitieministern. Jag vill tacka för löftet om grovt upphovsrättsbrott. Det var efterlängtat. Men problemet är ju att när produkten och konsumenten blir teknikneutral är lagstiftningen inte teknikneutral. Då undrar jag vilka initiativ som justitieministern avser att ta för att få en teknikneutral upphovsrättslagstiftning på plats.

Eric Broberg, Film- och TV-branschens samarbetskommitté: Vi förordar en fyrfaldig process som måste löpa parallellt. Den första är att vi måste stödja lagliga alternativ som ledamoten här pekade på. Det är oerhört viktigt att de lagliga alternativen kan blomstra och erbjuda bra tjänster. Där tycker vi att det bara blir bättre och bättre.

De svenska filmarbetarna kan inte konkurrera med gratistjänster. De måste få några mål mat om dagen och i bästa fall kunna betala hyran. Kanske de också måste investera i kommande projekt. Något annat vore ett reptrick. Det är viktigt att det hela tiden sker en utveckling där.

Sedan handlar det om rättsliga åtgärder som har ventilerats i dag. Därför är det viktigt att regeringen är handlingskraftig och inte gömmer sig bakom EU. Det finns andra länder i unionen som har kommit längre, så det är jätteviktigt att det arbetet är kraftfullt.

Det gäller också information till skolor. Vi vet att lärarna är i skriande behov av information och undervisning. Vi för en ständig dialog med den sektorn.

Det fjärde benet är samverkan med mellanhänder, med internetoperatörerna. Det finns ett stort företag som heter Telia där staten äger en betydande andel. Där rör man sig inte en tum. Man har aldrig varit intresserad av samverkan, och det måste ändras. Det pågår nu rundabordssamtal som enbart ska handla om frivilliga åtgärder. Vi är lite oroliga för att det ska bli ett slag i luften. Man måste nog ha en lite bredare palett. Alla fyra processer måste ske samtidigt. Man kan inte vänta på någon av dem.

Då kommer vi nog att kunna halvera piracy i Sverige på – låt oss säga – tolv månader.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Det lät optimistiskt, men det är klart att vi kan försöka att dra i samma riktning. Sedan får man diskutera vilka åtgärder som man önskar vidta.

Den fråga som Olof Lavesson ställer handlar ju om teknikneutralitet. Som jag förstår rör det sig om synen på streamning kontra nedladdning. I botten ligger det hur man tolkar ett EU-direktiv. Det har tolkats på ett sätt i en del länder och på ett annat sätt i andra länder. Frågeställningen ligger, som jag sa i mitt anförande, hos EU-domstolen för avgörande. Jag vill inte föregripa den processen.

Vi skulle naturligtvis kunna hamna i ett läge där vi inleder med en lagstiftning. Men jag vill gärna avvakta processen innan vi vidtar några ytterligare åtgärder.

Men streamning är ju ett bekymmer att utreda, även om jag förstår själva symbolfrågan. Det är ett grundläggande bekymmer om man skulle gå den vägen att till sist få fram några fällande domar. I Danmark, där man har en sådan ordning, har man hittills inte sett några fällande domar alls, därför att det är så pass svårt att hantera. Men jag utesluter det förstås inte, utan jag avvaktar EU-domstolens tolkning av direktivet.

Helena Lindahl (C): Jag har en fråga till PRV. Ni har ju fått regeringens uppdrag att kartlägga privatkopieringen. Jag undrar om du skulle kunna berätta lite mer om hur ni tänker göra det.

Susanne Ås Sivborg, PRV: Vi har inte kommit så jättelångt i planeringen med tanke på att vi fick uppdraget för bara några veckor sedan. Arbetet pågår. Men vi kommer givetvis att involvera alla aktörer som finns och göra arbetet tillsammans med dem.

Det första som vi ska göra är att titta på hur det egentligen ser ut. Det finns många undersökningar och mycket statistik. En del kanske inte alltid är gjorda av neutrala aktörer. Det är viktigt att se vad statistiken som finns betyder. Utifrån detta ska det upprättas någon typ av handlingsplan tillsammans med aktörerna för att se hur vi kan adressera den här frågan.

Det är en komplex fråga, det ska man veta. Om man pratar om de här frågorna på fel sätt kan det i stället få motsatt verkan, det vill säga att folk blir ännu mer intresserade av att ladda ned illegalt, och det är ju inte det som är syftet.

Vi måste arbeta noga tillsammans med de olika aktörerna för att se hur vi ska angripa detta.

Birger Lahti (V): Fru ordförande! Jag måste börja med att säga: Den moderna tekniken slutade jag att lita på för 45 år sedan. Jag vevade en telefon som jag hade hemma på den tiden och ringde till kompisen. Vi skulle göra lite hyss. Men jag hann knappt ut från dörren så åkte vi fast, för hon som satt i grannbyn i telefonväxeln läckte. Då slutade jag lita på den tekniken.

Men jag har en fråga till statsrådet. Det gäller yrkesverksamma kulturskapare. Även när det gäller lagliga verksamheter på nätet är det få kulturskapare som har en rimlig utdelning av den växande digitala ekonomin, trots att det är kulturskaparnas arbetsresultat som avgör det attraktiva innehållet, som efterfrågas. En omfattande förmögenhetsöverföring äger rum från upphovspersoner och utövare till ägare av digitala plattformar där den här delningen sker. Frågan är hur vi ska lösa detta.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): För att du över huvud taget ska kunna få spridning på dina verk måste du ha någon som förmedlar dem, oavsett om det är musik, film eller något annat som du håller på med. I en marknadsekonomi får du ofta köpa de tjänsterna eller se till att få hjälp från olika branscher. Det är inte svårare än så.

Men när du väl finns där och har spridning på dina verk, har gjort något, då är det viktigt att du har möjlighet att få betalt för det. Vi har ett system för det när det gäller musik, film och annat. Det handlar om att det måste finnas en stark lagstiftning i botten för att se till att rättigheterna skyddas. Annars kommer alla att förlora på detta, både kulturarbetarna och dem som förmedlar de här tjänsterna.

Said Abdu (L): Fru ordförande! Tack, panelen, och även deltagande besökare! De länder som framgångsrikt har lyckats möta problemet med piratkopiering har genomfört en kombination av åtgärder: självreglering i näringslivet och

informationsinsatser, som PRV har varit inne på, men även lagstiftning som värnar och stärker upphovsrätten, för att exempelvis möta utmaningarna med anonymisering.

Min fråga är riktad till justitieministern och gäller lite grann det som Erik var inne på tidigare. Vi vet att regeringen har initierat rundabordssamtal, vilket i grunden är bra. Men min fråga till justitieministern är: Varför har man i de PM och de direktiv som vi har fått del av uttryckligen uteslutit lagstiftningsdimensionen?

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Precis som jag sa i mitt inledningsanförande tror jag att vi måste använda oss av alla vägar: information och kunskap samt vässa de brottsbekämpande verktyg som vi har – men också lagstiftning. Som jag öppnade för i mitt inledningsanförande vill jag gärna titta på frågan om immaterialrättsintrång och att införa ett grovt brott, just därför att den utveckling som har skett och fortsätter att ske innebär att det blir ett allt större problem och att det är stora värden som är på spel.

Vad jag säger i dag är alltså att lagstiftning och rättsliga verktyg är på bordet också från regeringens sida.

Det finns två frågeställningar som är utestående och som fortfarande ligger i domstol. Den ena handlar om streamning, och den andra handlar om blockeringsfrågan. Vi får avvakta ett tag tills de rättsliga processerna är färdiga. Men vi utesluter inte längre några lagstiftningsåtgärder.

Penilla Gunther (KD): Jag tänkte vända mig till Svenskt Näringsliv. I en serie seminarier om det svenska innovationssystemet som jag och Kristdemokraterna har här i riksdagen har vi fått fram en mängd idéer, förslag och frågeställningar. Det handlar bland annat om dem som vill söka patent och skydd för sina immateriella rättigheter i ett tidigt skede av sina företag.

Jag tänker så här: Svenskt Näringsliv, liksom alla andra företag och organisationer, vill väl gärna ha medlemmar även framöver. Jag tror att detta är en allt viktigare fråga, både i tidiga skeden men också i utveckling av företag. I dag finns det inte möjlighet att söka projektstöd, och många vill inte heller satsa pengar, kapital och investeringar på just den här typen av patent och sådant som faktiskt behövs för att kunna komma vidare med sina idéer. Uppfinnare kommer inte vidare i produktion eller kan ens göra prototyper och så vidare, och om det handlar om andra typer av verksamheter kanske man måste söka patent och göra akademiska dokument, och det stämmer liksom inte överens beträffande tajmningen.

Hur ser Svenskt Näringsliv på de här frågorna? Jag antar att ett av syftena med organisationen är att öka antalet företag och förutsättningarna för det.

Patrick Krassén, Svenskt Näringsliv: Tack för frågan! Det är en ganska stor fråga – hur vi får fler och växande företag, speciellt innovativa sådana. Det är förstås en av vår organisations viktigaste frågor.

I en tidig fas i ett företag är flera faktorer viktiga. Det kan vara tillgång till kapital, know-how och annat. Men när man sedan har utvecklat en produkt eller en tjänst kommer de immaterialrättsliga frågeställningarna in: Ska vi söka patent? På vilket sätt ska vi skydda våra tillgångar? Hur ska vi agera vid eventuella intrång eller eventuella tvister? Hur mycket tid ska vi lägga på detta?

Många små och även medelstora företag har problemet att man kanske inte har någon avdelning som arbetar med detta. Man har inte resurser till det, och det kan också vara en tröskel att söka den typen av rådgivning, speciellt om det är tidigt, innan en eventuell tvist har inträffat.

Det är svårt att generalisera över alla branscher. I en varumärkesintensiv bransch, där man inte söker så mycket patent, kan det vara en viss typ av rådgivning som man behöver. Den kan vara väldigt initial, och sedan kan man sköta väldigt mycket själv. Men i en teknikintensiv industri, där företaget är beroende av kontinuerlig utveckling av produkter, måste man se över patent kontinuerligt, och då kanske man behöver teknisk rådgivning också.

Det finns inget enhetligt svar om vad som exakt ska göras för alla branscher. Men jag tror att det är en kombination av att se över behoven hos speciellt små och medelstora företag, vad de efterfrågar vad gäller andra faktorer än bara lagstiftningsmässigt, tillgång till riskkapital och annat. Men det handlar även om hur de myndigheter som har olika stödåtgärder utformar dem. Där finns det en diskussion om vad till exempel PRV, Vinnova och andra myndigheter gör. Den följer vi kontinuerligt, utan att jag kan säga att vi exakt vet var det ska landa.

Susanne Ås Sivborg, PRV: Det är jättebra att den här frågan kommer upp, för det är en mycket viktig fråga. Det är många framför allt små företag som kämpar med den.

En del av det uppdrag som PRV och Vinnova har fått av regeringen innehåller också pengar i form av så kallade IP-checkar eller innovationscheckar, som Vinnova håller i. Syftet med de checkarna är att ge möjlighet för just små företag att i tidiga skeden göra en utredning och analysera hur deras immaterialiella tillgångar ser ut eller kommer att se ut, för att sätta på plats en immaterialrättsstrategi. Det är alltså en del av det uppdrag som vi har fått.

Sedan gäller det mycket att höja kunskapsnivån och förståelsen för att immaterialrätten inte är något speciellt. Ett eventuellt immaterialrättsligt skydd, som patent, är inget som ska ses som en isolerad händelse, utan det ska vara en del av hela den affärsstrategi som varje företag ändå måste ha för att kunna lyckas. Detta är ju bara en liten del av allt som behöver göras. Men det är också viktigt att se det som en del av helheten. Då vet vi att det är viktigt att jobba mot rådgivare och mot finansiärer, att de helt enkelt ställer krav på att företagen måste titta på även den här biten. Vi tror att det är vägen framåt, alltså mer information och kunskap så att alla förstår hur viktigt detta är. Och det ingår i vårt uppdrag.

Justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S): Jag tänkte just lägga till något om de uppdrag som PRV och Vinnova har. De har fått i uppdrag att höja kunskapen hos svenska innovatörer om immateriella tillgångar. Det finns pengar i det uppdraget: 12 miljoner kronor per år i fyra år. PRV har också fått i uppdrag att kartlägga upphovsrättsintrången i digital miljö i syfte att försöka minska de intrången. Man har också fått pengar från EU instanser för att arbeta mot piratkopiering. Vinnova har fått ett särskilt uppdrag för att ge företags-ekonomiskt stöd och strategisk rådgivning i de frågorna.

Dessutom vill jag, när vi talar om riskkapital och hur man kan vidareutveckla företagandet, peka på det jag sa i mitt inledningsanförande, nämligen att vi nu startar ett utvecklingsbolag för riskkapitalinsatser som heter Fondinvest och som också har pengar i den delen.

Det pågår väldigt mycket, skulle jag vilja säga, både riktat mot myndigheterna men också över budgeten från regeringens sida.

Eftersom patentfrågan var uppe igen vill jag säga: Kom ihåg det stora vi gör när det gäller det enhetliga patentsystemet. Tidigare betalade man för att få skydd i fyra länder, men med det nya patentsystemet kommer man att kunna få skydd i 22 länder. Det blir också en ny domstolsordning, som vi precis har sjösatt. Det är ganska stora förändringar som sker på det här området, och jag hoppas att de kommer att stärka patentinnehavarnas rättigheter och möjligheter att skydda sina patent.

Ordföranden: Tack så mycket. Då skulle jag vilja lämna över ordet till Lars Hjalmered som är vice ordföranden i näringsutskottet för att summera och avrunda den här utfrågningen. Varsågod.

Vice ordföranden: Tack då mycket. Först vill jag på näringsutskottets vägnar rikta ett tack till alla i panelen, alla övriga deltagare som har kommit hit och alla som på andra sätt – via tv eller webb – har följt seminariet.

Jag tycker att det har varit en mycket intressant förmiddag. Vi har fått fyliga och bra beskrivningar av immaterialrättens betydelse för värdeskapandet i den svenska ekonomin, för företagsamheten, för jobben – det lite bredare och större perspektivet och nyttan. Vi har också fått rätt bra beskrivet de nya möjligheter som kommer i en digital värld men också de utmaningar som följer i spåren av detta.

Det har kommit till oss både skriftligen före seminariet och under seminariet en serie av konkreta förslag om lagändringar, informationskampanjer och mycket annat. En del i detta har vi pratat om: problem som kommer utifrån och in i landet med till exempel piratkopiering, som naturligtvis är ett stort problem.

Vi har också berört sådana frågor som den affärsstrategiska betydelsen, som är ett typområde som jag tror att vi måste diskutera politiskt väldigt mycket mer. Det handlar om svenska företag som ska göra affärer i andra länder och hur man möter andra kulturer och de utmaningar som kommer i marknader i

andra delar av världen. Det är till exempel kunskapsfrågor, bara för att nämna något.

Ett syfte med en sådan här hearing är att sätta fokus på en viss fråga och få upp den i samhällsdebatten men också, ärligt talat, att vi som riksdagsledamöter ska lära oss mer. Jag tycker att panelen och frågorna har visat att vi har lärt oss mer. Det hela slutar i att vi utifrån våra politiska utgångspunkter måste ta intryck av alla de viktiga och kloka synpunkter som har kommit för att värna immaterialrätten, vilket jag tror egentligen är hela syftet politiskt brett att hantera utifrån näringsutskottets perspektiv med de möjligheter som det innebär men också med en del av de utmaningar som kommer i den digitala miljön.

För att summera: Ett stort tack för att ni generöst har delat med er av er tid och kommit hit på förmiddagen!

BILAGA 1

Bilder som visades av föredragshållarna under den offentliga utfrågningen

Bilder som visade av Susanne Ås Sivborg, PRV

Immaterialrätt är en drivkraft för
kreativitet och innovation

PRV

80% av ett företags värde ligger i
immateriella tillgångar

PRV

Immaterialrätten skapar möjligheter att
skydda de immateriella tillgångarna och ge
större möjlighet att försvara sina rättigheter.

PRV

Immaterialrättsintensiva företag står för

- 30% av alla jobb i Sverige
- 40% av Sveriges totala BNP
- 90% av all export
- 5,4% av Sveriges BNP kommer från upphovsrättsintensiva företag

Undersökning baserad på data från EUIPO, EPO och Eurostat

PRV

Handeln med piratkopierade och förfälskade produkter får allt större påverkan på samhället och näringslivet

PRV

Piratkopiering påverkar Sveriges ekonomi bara inom områdena kläder, kosmetika, leksaker och sportartiklar med 6,95 miljarder kronor i förlorad försäljning och 4000 förlorade arbetstillfällen

Undersökning gjord av EUIPO

PRV

Enligt OECD:s senaste rapport (18 april 2016) omsätter idag handeln med piratkopierade varor lika mycket som den illegala droghandeln.

PRV

Sverige är ett av världens mest
IT-mogna länder

Men det har också en baksida....

E-handeln står idag för den
största delen av handeln med
piratkopierade varor.

PRV

32% av alla ungdomar i Sverige laddar
olagligen ned upphovsrättsskyddat material*
(och det är absolut inte bara ungdomar....)

Och 5,4% av Sveriges BNP kommer från
upphovsrätts intensiva industrier.

=> Inget oskyldigt lite "snedsteg" – Illegala
websidor omsätter stora summor.

*Källa "EUIPO youth IP perception and online behaviour "

PRV

Immaterialrättsintensiva företag står för

- 30% av alla jobb i Sverige
- 40% av Sveriges totala BNP
- 90% av all export
- 5,4% av Sveriges BNP kommer från upphovsrättsintensiva företag

Undersökning baserad på data från EUIPO, EPO och Eurostat

PRV

PRV har fått i uppdrag att

Undersöka hur stort problemet med upphovsrättsintrång i den digitala miljön är och genomföra informations- och kunskapssatsningar mot allmänheten för att värna upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön och öka det allmännas intresse för att ta del av upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ.

PRV

Bilder som visades av Nima Sanandaji, Reforminstitutet

Hur skapas tillväxt?

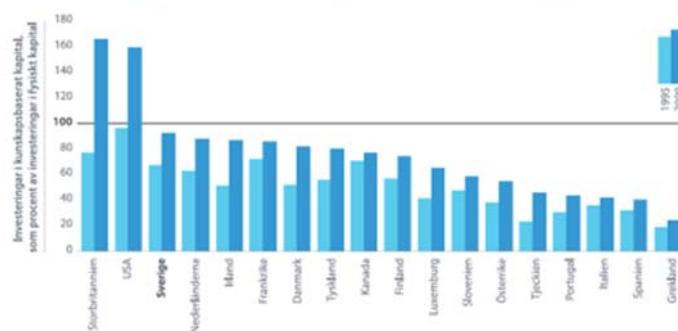
Traditionell Teori

Modern Teori

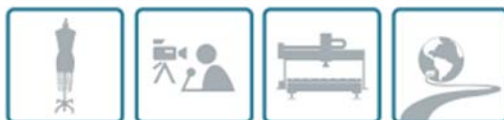
Kunskapsbaserat kapital allt viktigare

Värdet av immateriell egendom

30% av jobben i Sverige finns i näringar som intensivt utnyttjar immateriell egendom

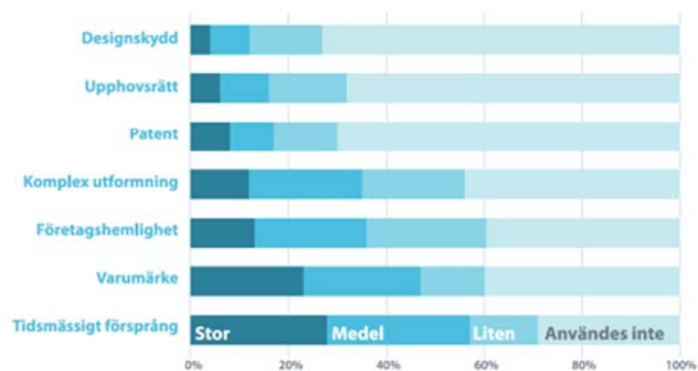
Samma branscher står för 40% av det ekonomiska värde som produceras i Sverige

Idag är också fysiska
investeringar
kunskapssökande

Intellektuell värdeskapande
= innovation

Betydelse för innovativa företag

Olika metoders betydelse för att behålla eller öka konkurrenskraften
för produkt- och/eller processinnovationer visas

**Tidigare var immateriell
värdeskapande trögrörligt**

**Idag alltmer rörligt över
gränserna**

**Utvecklingen av investeringar i forskning och
utveckling mellan 2001 och 2013
(2001 nivå = 100)**

Hur kan Sverige hamna på topp?

De 7 nyckelelementen för innovation enligt

The Global Innovation Index 2014

- Den mänskliga faktorn
- Forskning och utveckling i offentlig regi
- Kultur
- **Skydd för immateriell egendom**
- Ecosystem för IT
- Stöd för nya företag

Bilder som visades av Eric Broberg, Film- och TV-branschens samarbetskommitté

FTVS

Film- och TV-branschens Samarbetskommitté

Piratkopiering – en ödesfråga för svensk film och tv

Eric Broberg, ordförande FTVS
Näringsutskottet 28 april 2016

Växande intresse för svensk film och tv

- Internationella framgångar stärker intresset för svensk film och tv
- Digitala film- och tv-tjänster är etablerade och det har aldrig konsumerats lika mycket film i Sverige
- Under 2014 såg den genomsnittliga svenska konsumenten 80 filmer, jämfört med endast 11 år 1956¹

1. BCU, Svensk Filmanvändning (2005)

Sjunkande intäkter för den svenska filmnärings

1. BCU, Svensk Filmanvändning (2005)

Legal eftermarknad minskar kraftigt

Premiär 2009
Drygt 500 000 biobesök
Omsättning eftermarknad:

12 MSEK

Premiär 2013
Drygt 500 000 biobesök
Omsättning eftermarknad:

7 MSEK

Premiär 2014
Drygt 500 000 biobesök
Omsättning eftermarknad:

2 MSEK

*Varför sjunker filmnäringsens intäkter
trots ett växande intresse?*

Illegala tjänster underminerar den digitala marknaden för film och tv

Piracy är ett globalt problem, men Sverige är särskilt
drabbat

The New York Times

Sweden's Notorious Distraction as a Haven for Online Pirates

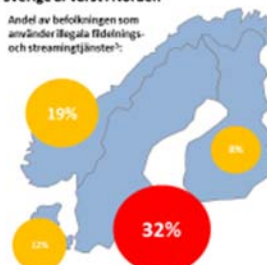

"Internet piracy is a global problem, but few
countries have become as associated with
the practice as Sweden"

Stephen Heyman, NYT, juni 2015

Sverige är värst i Norden

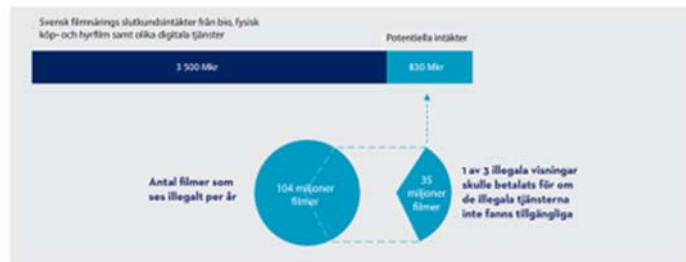
Andel av befolkningen som
använder illegala filmdelnings-
och streamingtjänster:

3. Medierapport (2015)

Den svenska filmnärings förlorar en fjärdedel av sina intäkter på grund av de illegala tjänsterna

2. News, Digital Nya rapport (2020)

Slutsatser

Trots rekordintresse för svensk film så sjunker branschens intäkter

Illegala tjänster underminerar eftermarknaden

Legala digitala alternativ tvingas konkurrera med gratis

Situationen är inte hållbar

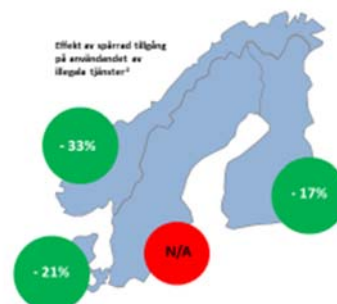
Svensk film och TV behöver en fungerande digital marknad

3. Mediarapport (2020)

Vägen framåt

1. Spärra illegala tjänster är en effektiv metod för att minska piracy
2. Inför grovt upphovsrättsbrott
3. Inför teknikneutral lagstiftning
4. Näringspolitisk tillväxtstrategi för de immateriella näringarna

4. Andel som anger att de skärmande illegala tjänster till följd av spärrad tillgång. Källa: News, Nordisk Utvärdering (2020)

Bilder som visades av Jolanda Girzl,
Konsumentverket/Konsument Europa

Konsument Europa

- Ingår i nätverket European Consumer Centres (ECC). Kontor i 30 länder (EU:s medlemsstater samt Island och Norge).
- Medlemsstaterna står för 50 % av kostnaden och Europeiska kommissionen står för resterande 50 %.
- Statistik 2015 (totalt ECC) – över 90 000 ärenden varav 38 000 var klagomål.

Sid. 2

Konsument Europa

Konsument Europas uppgift - göra det enklare för konsumenterna att utnyttja fördelarna med den gemensamma europeiska marknaden.

- Information, rådgivning och medling.
- Projekt, utredningar, remisser, rapporter etc.
 - ECC-Net Joint Project about counterfeit goods 2016.
 - ECC-Net Monitor varningslista - information för tillsynsmyndigheter.
- Kontaktpunkt för konsumenter enligt tjänstedirektivet.
- Kontaktpunkt för konsumenter och näringsidkare i frågor som rör e-handel.
- Kontaktpunkt för ODR (Online Dispute Resolution).

Sid. 3

Statistik ärenden 2015

4 610 ärenden, 87 procent är klagomål efter köp.

1. Bil, MC, hyrbilar, bilvärderingstjänster: 18,3 %
2. Flyg: 16,3 %
3. Farmaceutiska produkter, läkemedel, natur-läkemedel och artiklar för personlig vård: 10,7 % (abonnemangsfällor)
4. Restauranger och logi: 4,7 %
5. **Kläder, accessoarer (piratkopior): 4 %**

Antal ärenden tom. 26 april 2016: 2 322 varav 83 % är klagomål efter köp.

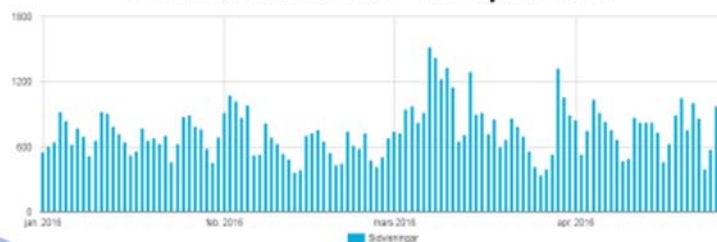
Toppnotering 2014: Företaget som samlade på sig flest klagomålsärenden sålde billiga kopior av designmöbler på nätet. 8,7 %

Sid. 4

Interaktiva frågeforumet KE

Statistik 1 Januari – 26 April 2016

2015: 146 428 sidvisningar av KE svar. Svarstid ca. 13 timmar. 443 inlägg/13 angående piratkopior
2016 tom. 26 april: 87 826. Genomsnittlig svarstid 11,5 timmar. 329 inlägg/16 angående piratkopior

Vad gör jag om jag har köpt solglasögon på internet och misstänker att de är fejkade?
Har sett en fin kopia på en märkesväska i ett stånd i Rom, får jag ta hem den?
Vad kan jag göra om jag blivit lurad av en oseriös näthandlare som säljer **piratkopior**?
Beställde en vara från USA. Tullen har hört av sig, de tror att det är en **piratkopia**. Vad kan hända?

Sid. 5

Sid. 6

Nätverket mot piratkopiering

- Patent- och registreringsverket, Konsumentverket /Konsument Europa, Läkemedelsverket, Polisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten har enats om att arbeta för att lyfta frågorna om piratkopiering.
 - Frågor om produktsäkerhet och om skyddet av rättigheter för den som utvecklat och/eller producerar varan eller tjänsten.
- Deltagande myndigheter har olika uppdrag och olika utgångspunkter kring frågan. Varje myndighet svarar därför enbart för sitt eget uppdrag.
- Nätverket har ett kompetenshöjande syfte för de delaktiga myndigheterna.
- Nätverket deltar på olika event för att synliggöra frågorna.
 - 2015: monter på TUR-mässan och ett seminarium under Almedalen med temat "Hur kan myndigheter och organisationer samarbeta för att begränsa piratkopior och höja konsumentens kunskap för ökad köptrygghet?"

Sid. 7

TUR-mässan Göteborg 2015

- Antal registrerade besök i monter: 1 500 personer. I denna siffra ingår inte de som endast hämtade informationsmaterial. (*Konsument Europa /Konsumentverket registrerade i sin monter 2 006 besök.*)
- Testa dina kunskaper om piratkopiering var den absolut mest populära sidan på Konsument Europas webbplats vad gäller ämnesområdet piratkopior under TUR- dagarna.

Sid. 8

Bilder som visades av Katarina Areskoug, EU-kommissionen

Handlingsplan för att modernisera upphovsrätten

- **Ökad tillgång till digitalt innehåll** i hela EU
- **Undantag från upphovsrätten** för ett innovativt och inkluderande samhälle
- **Rättvisare marknadsplats**
- **Kamp mot piratkopiering:** "Follow the money"

Immaterialrätten generellt

- analys av hur hela det immaterialrättsliga ramverket, inklusive upphovsrätten (ffa IPRED) fungerar i en online miljö - förslag mot slutet av året

- ett offentligt samråd om detta har just avslutats (15/4)

BILAGA 2

Promemorior från inbjudna myndigheter och organisationer

Promemoria från Com Hem

COM HEM
.....

2016-04-13

Piratkopierings och rättighetsinträngs påverkan på näringsliv, konsumenter och samhället i övrigt

Com Hem välkomnar möjligheten att närvara vid den offentliga utfrågningen i rubricerad fråga och får med anledning av detta inkomma med följande inspel.

Hur branschen påverkas av piracy/piratkopiering

Illegala nedladdnings- och streamingsajter för olika innehållstjänster är direkta konkurrenter till de legala tjänsterna som tillhandahålls på marknaden. Det grundläggande problemet är därför att konsumenter som annars skulle köpa legala tjänster i stället använder de illegala alternativen. Det kan också vara så att befintliga kunder använder illegalt gratisinnehåll som komplement och väljer att titta på t.ex. filmer gratis via illegala tjänster istället för att köpa filmpaket eller hyra film via legala tjänsteleverantörer. Rättighetshavarna missar därför en potentiell intäkt eftersom verken konsumeras gratis och det upplevda värdet av och köpviljan för innehållstjänster urholkas.

Möjligheter att motverka problematiken

En mycket viktig åtgärd för att komma åt problemet är att spåra och blockera betalningsflöden och intäkter till illegala innehållstjänster och sajter. En stor del av intrången i upphovsrätten sker på kommersiell basis med exempelvis reklamfinansierade intäkter på de illegala sajterna. Reklamen är från aktörer som inte har något mot att synas i samband med piracy, men även från seriösa aktörer vars reklam hamnat på sajterna genom automatisk placering via annonsnätverk. Om branschens aktörer (annonsörer, mediebyråer, annonsnätverk) gemensamt skulle öka kontrollerna över vilka sajter som reklamen placeras kan i vart fall den del av piraternas annonsintäkter som härrör från seriösa annonsörer minimeras. Annonsörerna har en nyckelroll i detta arbete genom att ställa högre krav på sina mediebyråer och annonsnätverk att tillse att annonsplacering inte får ske på illegala sajter.

Com Hem anser även att det kan få god effekt om interventioner kan göras i betalningsflödena, framför allt genom att de aktörer inom betaltjänster som används av piratsajterna har en effektiv rutin för avstängning av konton som används i samband med piratkopiering.

En flaskhals i kampen mot piracyaktörer är bristen på resurser och kompetens hos polisen för att utreda upphovsrättsintrång. En annan mycket viktig åtgärd är därför att se till att IP-åklagarna, men framför allt polisen, får erforderliga resurser för att agera i denna typ av

SID 1(2)

frågor. IP-åklagarna är helt beroende av att polisen gör en bra utredning. I dag är det inte ovanligt att utredningar tar för lång tid och är av för dålig kvalitet för att IP-åklagarna ska kunna vinna framgång i domstol. En utökning av poliser med specialistkompetens inom immaterialrättsbrott och IT-forensik (utredning och säkerställande av bevis i IT-miljö, t.ex. kartläggning av viss trafik på en webbplats) är centralt i sammanhanget.

* * *

Kontaktperson hos Com Hem

Jacob Bolin

Public Affairs Manager

Kommunikationsavdelningen

Promemoria från FTVS

FTVS

Film- och TV-branschens Samarbetskommitté

Film- och tv-branschens manifest

– så skapar vi bättre förutsättningar för svensk film och tv

Digitaliseringen skapar möjligheter för produktion och distribution av film och tv, men medför också svårigheter att skydda verk från illegal spridning. Svensk film- och tv-bransch står vid ett vägskäl. Intresset växer men intäkterna sjunker. Situationen är inte hållbar. I förlängningen är en fungerande upphovsrätt en överlevnadsfråga för de kreativa näringarna i stort. Näringar som blir allt viktigare för jobb och tillväxt i takt med att samhället digitaliseras och intellektuell egendom spelar en allt större roll i ekonomin.

NULÄGE

Internationella framgångar stärker intresset för svensk film och tv

Filmer som *Turist*, *En duva satt på en gren och funderade över tillvaron* och Oscars-vinnande dokumentären *Searching for Sugar Man* röner internationell uppmärksamhet, vinner priser och hyllas av kritiker. Regissörer som Tomas Alfredson, Daniel Espinosa och Mikael Håfström gör internationell karriär, liksom skådespelare som Alicia Vikander, Noomi Rapace, och Joel Kinnaman för att bara nämna några av de senaste årens svenska talangexporter. Svensk tv är också en internationell framgångssaga, inte minst med Bron som sålts till över 130 länder.

Utbudet på film och tv växer snabbt och svenskarnas filmintresse är rekordstort

Film- och tv-marknaden växer snabbt på nätet. De senaste åren har det etablerats ett stort antal digitala film- och tv-tjänster i Sverige vilket ökat tillgängligheten och utbudet på tv-serier och långfilm. Samtidigt når svenskarnas filmintresse nya höjder. Faktum är att det aldrig har konsumerats lika mycket film i Sverige. Under 2014 såg den genomsnittliga svenska konsumenten 80 filmer, jämfört med endast 11 år 1956.¹

Sjunkande intäkter trots växande intresse

Trots det växande antalet digitala film- och tv-tjänster och ett rekordstort intresse för film, sjunker den svenska filmnäringens intäkter. Filmnäringens sammanlagda slutkundsintäkter från bio, fysisk köp- och hyrfilm, SVoD och TVoD har fallit med 523 miljoner kr (14 procent) sedan 2010. Tappet har framför allt drivits av sjunkande intäkter från eftermarknaden, som tidigare dominerades av fysisk köp- och hyrfilm. De digitala marknaden för film och tv har vuxit

kraftigt den senaste tiden men kan inte kompensera för de förlorade intäkterna från hyr- och köpfilmmarknaden.²

Växande illegal streaming och nedladdning underminerar den digitala marknaden

Den viktigaste anledningen till de fortsatt begränsade intäkterna från den digitala marknaden är den illegala konkurrensen i form av nedladdnings- och streaming-tjänster för piratkopierad film och tv. Sammanlagt skaffar sig 2,2 miljoner svenskar varje år tillgång till 280 miljoner filmer eller tv-program via de illegala tjänsterna.³ Konsekvensen blir dels att de lagliga film- och tv-tjänsterna får svårt att locka användare när det finns alternativ med snarlik användarvänlighet som är helt "gratis", och dels att betalningsviljan för de lagliga alternativen undermineras.

En fjärdedel av filmnäringens intäkter

försviner på grund av illegal konkurrens
Årligen ser svenskarna 104 miljoner filmer via de illegala tjänsterna och de som använder tjänsterna anger att de skulle ha betalat för en tredjedel av dessa om de illegala tjänsterna inte fanns tillgängliga. Omräknat till intäktsförluster för filmbranschen uppskattas detta till 830 miljoner kr årligen. Det motsvarar en fjärdedel av den svenska filmnäringens årliga slutkundsintäkter från bio, fysisk köp- och hyrfilm samt olika digitala tjänster.⁴

Sverige värst i Norden gällande

användandet av illegala tjänster

Illegala tjänster är ett globalt problem. Men Sverige är särskilt illa drabbat; hela 32 procent av svenskarna använder illegala tjänster för att se film och tv. Detta kan jämföras med en motsvarande andel på mellan 8 och 19 procent i våra nordiska grannländer.

¹ BCG, Svensk filmnäring (2015)

³ Novus, Digital lägesrapport (2015)

² BCG, Svensk filmnäring (2015)

⁴ Novus, Digital lägesrapport (2015)

FTVS

Film- och TV-branschens Samarbetskommitté

SLUTSATS

Förändringar krävs för att skapa en fungerande digital marknad

Film- och TV-branschen har ett ansvar för att utveckla nya tjänster, nya affärsmodeller och framför allt nytt innehåll som lockar publik och skapar intäkter. Men trots ett växande intresse, och att allt fler digitala film- och tv-tjänster etablerats, så sjunker intäkterna. Det krävs förändringar som till stor del ligger utanför branschens kontroll för att vända utvecklingen. Det handlar om att skapa en fungerande digital marknad för film och tv.

VÄGEN FRAMÅT

Spärta illegala tjänster är en effektiv metod för att minska piracy

Den lägre användningen av illegala tjänster i våra grannländer kan till stor del förklaras av starkare rättsliga verktyg – som tydliggör internetoperatörernas ansvar. I samtliga övriga länder i Norden, samt i tio andra EU-länder samverkar rättighetshavare med internetoperatörer för att stoppa de illegala tjänsternas tillgång till användarna i landet. En studie genomförd i Norge, Danmark och Finland visar att var fjärde person anger att de har slutat använda illegala tjänster efter att tillgången till dessa spärrats. 38 procent anger att de har slutat eller minskat sin användning.⁵ Svensk lagstiftning innehåller liknande bestämmelser om internetoperatörernas ansvar som tillämpas i våra nordiska grannländer. I kontrast till hur internetoperatörerna agerat i de övriga nordiska länderna så har de svenska operatörerna direkt motarbetat alla gemensamma initiativ för att komma till rätta med problematiken med de illegala tjänsterna. Därför provas nu huruvida dessa bestämmelser lever upp till sitt syfte i domstol.

Inför grovt upphovsrättsbrott och teknikneutral lagstiftning

De illegala tjänsterna har utvecklats. Och med det krävs det att även lagstiftningen moderniseras. Idag är det en mångmiljonindustri att olovligt distribuera film och tv på nätet.⁶ Samtidigt gör lagstiftningen inte tillräcklig skillnad på de som fildelar i mindre skala, och de som gör det kommersiellt. Genom att införa grovt upphovsrättsbrott så skulle rättsväsendet få ytterligare befogenheter i spaningsarbetet, samtidigt som högre straff i sig skulle agera avskräckande. Parallellt med de illegala tjänsterna blivit än mer kommersiella så har även tekniken gått från fildelning till streaming. Rättsläget är tydligt med att fildelning av upphovsrättskyddat material är illegalt men

gällande streaming, som innebär nedladdning av tillfälliga kopior, så är rättsläget oklart. Vi tycker det är självklart att svensk lagstiftning ska vara teknikneutral, och vill därför se ett förtydligande i lagstiftningen gällande tillfälliga kopior.

Näringspolitisk tillväxtstrategi för de immateriella näringarna

Det finns ingen mirakelkur för att få till stånd en fungerande marknad för film och tv på nätet. Det krävs en mångfald av åtgärder, som utbildning, polisiära insatser och ett stärkt rättsmedvetande på nätet. De frivilliga åtgärder som nu diskuteras inom ramen för kultur- och demokratiministerns rundabordsamtal är otillräckliga för att nå regeringens mål om en halvering av användandet av illegala tjänster. Att skapa en fungerande marknad där immateriella värden skyddas från illegal konkurrens är i grunden ett politiskt projekt som omfattar större delar av vårt samhälle än de kreativa näringarna. I takt med att ekonomin alltmer domineras av tjänster, och fler och fler branscher digitaliseras, blir möjligheten att skydda intellektuell egendom från illegal konkurrens allt viktigare. Undersökningar visar att så mycket som 30 procent av alla arbetstillfällen i Sverige samt 40 procent av det ekonomiska värdet som skapas i landet intensivt förlitar sig på immateriell egendom.⁷ Därför vill vi att regeringen tar initiativ till en strategi för de immateriella näringarna i sin helhet. En strategi som tar ett brett grepp på de immateriella näringarnas förutsättningar med sikte på att skapa exportmöjligheter, långsiktig ekonomisk tillväxt och arbetstillfällen.

¹ Novus, Nordisk utblick (2016)

² Digital Citizens Alliance, Good Money still going bad (2015)

³ Reforminstitutet, Samhällsvärdet av immateriell egendom (2015)

Promemoria från IFPI Sverige

Stockholm 2016-04-14

Reflektioner kring immaterialrättsintrång från ett musikbranschperspektiv

IFPI Sverige

IFPI Sverige företräder musikbolagen i Sverige. Internationellt har IFPI cirka 1 400 medlemmar i drygt 70 länder. IFPI Sveriges medlemsbolag representerar tillsammans cirka 95 procent av den totala skivmarknaden i Sverige. En av IFPI Sveriges huvuduppgifter är att agera som MLC (Music Licensing Company) dvs. att licensiera musik när den spelas i exempelvis radio och tv. IFPI bedriver också en omfattande anti-piratverksamhet både nationellt och internationellt.

Allmänt

Den stora förändring som musikbranschen genomgått de senaste 15 åren kan knappast ha undgått någon. När tekniken gjorde det möjligt att digitalisera musik blev det också möjligt att på ett enkelt sätt olagligt sprida musik via Internet genom främst fildelning. Denna olagliga spridning av musik skedde i sådan omfattning att den till slut hotade hela den globala musikbranschen.

Det är i huvudsak två saker som bidragit till att musikbranschen lyckades vända den tidigare negativa utvecklingen till något positivt och dessa är dels de anti-piratåtgärder som IFPI vidtagit, både globalt och nationellt, samt dels att musikbranschen började licensiera legala musiktjänster och därmed gav dessa möjlighet att etablera sig på marknaden och växa. Det är dock viktigt att i detta sammanhang understryka att utan en väl utvecklad och fungerande upphovsrättslagstiftning, tillsammans med specialåtgärdernas effektiva åtgärder mot intrångsgörare, hade denna utveckling aldrig varit möjlig.

Trots att musikbranschen har kommit en lång väg vad gäller att stävja olagligt nyttjande av musik samt möjliggöra för legala musiktjänster att växa är det fortfarande många svenska internetanvändare som regelbundet ägnar sig åt olaglig fildelning av musik i sådan omfattning att det utgör ett problem för musikbranschen.

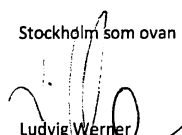
IFPI SVERIGE
Besöksadress Tegnérgatan 34
Box 1479, 111 84 Stockholm
Tel 08-735 97 50
Fax 08-21 37 45
www.ifpi.se

Mellanhänders ansvar

Frågan är då vilka rättsliga verktyg som behöver stärkas för att på ett effektivare sätt kunna stävja intrång? Enligt vår uppfattning är det i första hand mellanhänders ansvar, främst internetoperatörer, som behöver förtydligas genom lagstiftning, något som redan skett i ett flertal europeiska länder och bidragit till att man kunnat vidta kraftfulla åtgärder mot olika typer av intrångsgörare med positiva resultat. Vidare är det enligt vår uppfattning betydligt mer effektivt att låta mellanhänder hindra olika typer av olagliga tjänster att få tillgång till svenska internetanvändare än att vidta rättsliga åtgärder mot enskilda internetanvändare.

I Sverige pågår just nu en rättslig prövning i svensk domstol för att utreda internetoperatörernas ansvar samt utreda huruvida den svenska lagstiftningen erbjuder rättighetshavare möjlighet att förhindra olika typer av olagliga tjänster att få tillgång till användare i Sverige. Detta ärende prövas just nu av domstol och sannolikt kommer det att ta flera år innan vi vet vilket ansvar internetoperatörer har. I det fall det skulle visa sig att svensk upphovsrättslagstiftning inte erbjuder rättighetshavarna detta skydd innebär det att det kommer att finnas ett omedelbart behov av att se över upphovsrättslagstiftningen och snarast harmonisera den med övriga EU-länder.

Stockholm som ovan

Ludvig Werner
VD, IFPI Sverige

Promemoria från KLYS

PM från KLYS – en samlad röst för Sveriges yrkesverksamma kulturskapare - inför offentlig utfrågning om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden

Inledning

Det råder idag en stark övertygelse om den kulturella och kreativa sektorns potential som tillväxtfaktor. KLYS välkomnar denna utveckling och vill understryka att den viktigaste förutsättningen för att de kulturella och kreativa näringarna ska kunna blomstra är att kärnan i dessa näringar – de konstnärligt yrkesverksamma – garanteras goda villkor och att det finns en fungerande upphovsrätt som står på deras sida.

Upphovsrätten, såväl de ekonomiska rättigheterna som den ideella rätten, är av grundläggande betydelse för upphovspersoner och utövande konstnärer inom olika konstområden. Ersättningar baserade på upphovsrätt är en av de viktigaste inkomstkällorna för dessa och möjliggör att dessa kan försörja sig och utvecklas i sina konstnärskap. Men upphovsrätten har också en avgörande betydelse för yttrandefriheten, mångfalden och demokratin.

Ett starkt upphovsrättsligt skydd innefattande ett effektivt sanktionssystem och möjligheter för upphovspersoner och utövare att beivra intrång är därför av yttersta vikt inte bara för konstnärliga yrkesutövare och kultur- och mediesektorn som helhet, utan även för samhället i stort.

Digitaliseringen innebär fantastiska möjligheter för yrkesverksamma kulturskapare att utveckla sin konst och att nå ut med den till en stor publik. KLYS ser positivt på denna utveckling och välkomnar nya affärsmodeller och tjänster som är anpassade till modern teknik. Vi menar att det ska vara enkelt och ekonomiskt överkomligt att använda kultur på nätet, men att det måste ske på ett sätt som gör att kulturskapare får goda villkor och rimlig ersättning för sitt arbete.

Intrång i upphovsrätt har dock fått en allt större omfattning genom digitaliseringen, särskilt inom vissa konstområden och inte minst i Sverige, vilket drabbar kulturskapare i form av ekonomiska förluster och bristande kontroll över hur deras arbetsresultat används. Det finns därför ett **stort behov av att se över den lagstiftning och de verktyg som finns för att kunna beivra denna typ av olaglig verksamhet, såväl i nationell lagstiftning, som på EU-nivå.**

Behovet av förstärkt avtalsställning för upphovspersoner och utövande konstnärer

Även när det gäller laglig verksamhet på nätet är det få kulturskapare som får rimlig utdelning av den växande digitala ekonomin, trots att det är deras kreativa och konstnärliga arbete som nätekonomin vilar på. En omfattande förmögensöverföring äger rum från upphovspersoner och utövare till bl a ägare av internetplattformar och aggregationstjänster. Trots att det är kulturskaparnas arbetsresultat som utgör det attraktiva innehåll som efterfrågas, finns en motvilja från plattformsoperatörer m fl att ta ansvar för klarering och lämplig ersättning till upphovspersoner och utövande konstnärer.

KLYS menar att en minst lika viktig fråga som att komma till rätta med den illegala verksamheten på nätet därför är att **verka för att främja balansen och transparensen i de system och avtal som styr ersättningar till kulturskapare när det gäller laglig verksamhet.**

KLYS har drivit frågan om att åstadkomma en bättre balans mellan parterna på kultur- och mediemarknaden på nationell nivå i många år, och vill i detta sammanhang **få stöd från näringsutskottet om en förstärkt avtalsställning för upphovspersoner och utövare för att t ex motarbeta oskäliga avtalsvillkor i den svenska upphovsrättslagstiftningen.**

En bättre balans på den digitala avtalsmarknaden är inte bara en rättvisefråga, den ger upphovsrätten ökad legitimitet, den ökar tillgängligheten till konst och kultur och bidrar till större konkurrenskraft inom den digitala kulturella sektorn. Det är också bekräftat av konsumentorganisationer att konsumenternas betalningsvilja ökar om de vet att de som skapar det efterfrågade innehållet på nätet får skälig ersättning för användningen. Därför kan åtgärder på området också motverka den illegala verksamheten på nätet. KLYS skrev i maj 2015 till justitieministern i frågan, där situationen beskrivs och KLYS förslag till åtgärder i den svenska upphovsrättslagen förtydligas.

Frågan om obalansen mellan parterna och den bristande transparensen på upphovsrättsområdet har också uppmärksammats av EU-kommissionen, som avser att se över och vidta åtgärder på området.

Implementeringen i svensk rätt av artikel 8:3 i det s k Infosoc-direktivet

KLYS menar att den svenska implementeringen av Infosoc-direktivets artikel 8:3 inte har skett korrekt och att regeringen bör rätta till saken utan hänsyn till att frågan delvis varit föremål för domstolsprövning i målet T 15142-14 vid Stockholms Tingsrätt, mot internetoperatören Bredbandsbolaget.

Den bristande implementeringen består i att det i svensk lagstiftning finns ett krav på att en mellanhand måste anses på något sätt ha medverkat till ett intrång för att rättighetshavaren ska ha rätt att ansöka om föreläggande mot mellanhanden att hindra tillgången till det intrångsgörande innehållet. Det saknas dock grund i direktivet för att ha ett sådant krav i lagstiftningen.

Om regeringen och riksdagen menar allvar med att stå upp för upphovsrätten bör därför **omgående initiativ tas till en ändring av upphovsrättslagen så att art 8:3 blir korrekt implementerad i svensk rätt.**

Internetlänkning

För närvarande råder stor osäkerhet om vilka förfoganden på webben som ska anses vara tillståndspliktiga och vilka aktörer som ansvarar för detta. Just på området för Internetlänkar har EU-domstolens utveckling av rättspraxis, till skillnad från på de flesta andra delområden inom upphovsrätten, snarare ökat osäkerheten än motsatsen.

KLYS håller därför med om konstaterandet i det aktuella meddelande från EU-kommissionen *Mot en modernare och mer europeisk ram för upphovsrätten*, om att vi nu nått en punkt där **den upphovsrättsliga relevansen av olika typer av internetlänknings måste fastställas en gång för alla.**

Mellanhänders och plattformars upphovsrättsliga ansvar

När det gäller mellanhänders och plattformars upphovsrättsliga ansvar anser KLYS att **justeringar i EU:s Infosoc-direktiv bör övervägas och att e-handelsdirektivets ansvarsfriketsregler bör anpassas till marknadens realiteter.** Infosoc-direktivet och e-handels-direktivet antogs för femton år sedan. Online-sektorn har utvecklats avsevärt beträffande teknik, tjänster och konsumtionsmönster sen dess och regelverken speglar inte fullt ut dagens verklighet. Internetplattformarnas och aggregatorernas ansvar bör därför analyseras i ljuset av den utveckling som varit. Ett av målen bör vara att säkerställa att uphovspersoner och utövande konstnärer får ta del av de värden och vinster som deras verk och prestationer bidrar till i den digitala miljön.

KLYS stödjer därför en genomlysning, modernisering och i lämpliga delar en harmonisering av EU:s regelverk om efterlevnad.

För KLYS

Ulrica Källén, Verksamhetsledare

Promemoria från Läkemedelsindustriföreningen

Stockholm 2016-04-13

Piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden – PM från Läkemedelsindustriföreningen (LIF)

Betydelsen av immaterialrätten för den forskande läkemedelsbranschen

Såväl patent som tilläggsskydd, SPC, av mycket stort värde för den forskande läkemedelsbranschen. Det kan ta upp till 10 år eller mer att föra en ny produkt från patentansökan till marknadsgodkännande och lansering. Patentskyddet kan i princip utgöras av ett enda patent med nominellt 20 års patenttid från dagen för patentansökan, med möjlighet till ett motsvarande tilläggsskydd på maximalt 5,5 år som inträder efter att den ordinarie patenttiden gått ut. Tilläggsskyddstiden är avgränsad så att den effektiva skyddstiden av patent plus SPC maximalt är 15 år.

Det är uppenbart, och inte något nytt, att den forskande läkemedelsbranschen är starkt beroende av ett effektivt patentsystem. Det gäller särskilt med avseende på möjligheterna att ingripa mot intrång, beroende på det regulatoriska regelverket och prissättningsmekanismerna på läkemedelsområdet. LIF vill därför uttrycka starkt stöd för det arbete som pågår på EU-nivå avseende möjligheterna till bättre "enforcement" av immaterialrättigheter inklusive patent. LIF vill också uttrycka starkt stöd för Regeringens engagemang i detta arbete, senast manifesterad vid Justitiedepartementets/EU-kommissionens möte den 17 mars 2016.

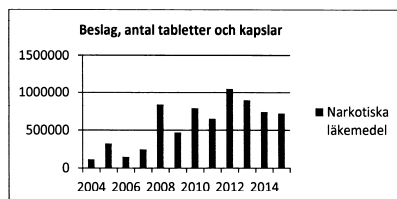
LIF vill också peka på den samhällsekonomiska aspekten av läkemedelsbranschen. Exportvärdet för läkemedel 2015 uppgick till ca 71 miljarder kronor medan importvärdet var ca 33 miljarder kronor, dvs. handelsbalansen för läkemedel för 2015 gav ett exportöverskott på ca 38 miljarder kronor.

Färlighetsgrad med piratkopiering av läkemedel

Förfälskade läkemedel kan skada trovärdigheten för läkemedel i den legala försörjningskedjan. I förlängningen orsakar ett skadat förtroende att forskningen för och utvecklingen av nya läkemedel (innovation) minskar. Förfälskade läkemedel kan bestå av:

- Ingen substans
- För lite substans
- Fel substans
- Föroreningar

Patienter/konsumenterna kan skadas allvarligt och detta är ett hot mot patientsäkerheten.

Källa: Tullverket

Låga straffsatser - Medicrime convention

Läkemedelsindustriföreningens Service AB/The Swedish Association of the Pharmaceutical Industry AB
 Postadress/Postal address: Box 17608, SE-118 92 Stockholm | Besöksadress/Visiting address: Sveavägen 63
 Tel: +46 8 462 37 00 | Fax: +46 8 462 02 92 | E-mail: info@lif.se | www.lif.se | www.life-time.se | www.fass.se
 Fakturaadress/invoice address: Läkemedelsindustriföreningens Service AB, Fack 972, FE 836, 751 75 Uppsala
 Org.nr: 556170-1268 VAT No: SE556170126801

”Medicrime convention” är en ny internationell konvention med syfte att bekämpa den gränsöverskridande kriminella hanteringen med olagliga läkemedel, bl a genom högre straffsatser.

LIF anser att förfälskade läkemedel är ett stort gissel för folkhälsan, vilket måste hanteras oberoende av brott mot immateriella rättigheter. Samarbete mellan dels de myndigheter som har hand om bekämpning av förfälskningar (hälsomyndigheter, polis, tull, rättsväsende m.fl.), dels den privata sektorn är nödvändigt inom och bortom Europa. LIF anser att konventionen är ett utmärkt verktyg för åtgärder och internationell harmonisering i kampen mot en ökning av mängden förfälskade läkemedel.

LIF anser också att det vore lämpligt att Sverige verkar för undertecknandet och ratificeringen av konventionen av tredje land, och så särskilt utvecklingsländer - vilka är de som drabbas värst av detta gissel och samtidigt är de som har svårast att åtgärda det. På samma gång stärker man också det operativa samarbetet med dessa länder.

Läkemedelsbranschens arbete med att bekämpa förfälskade läkemedel

Det europeiska direktivet¹ om förfälskade läkemedel föreskriver obligatoriska, harmoniserade europeiska säkerhetsdetaljer på alla receptbelagda läkemedelsförpackningar (med vissa riskbaserade undantag). Dessa säkerhetsdetaljer ska bestå av ett för varje enskild förpackning unikt identitetsbegrepp kombinerat med säkerhetsförsegling. Informationen om säkerhetsdetaljerna ska lagras i en databas och verifiering av varje förpackning ska göras i samband med dispensering till kund/patient.

Målet är att förhindra förfälskade läkemedel att nå patienterna via den legala distributionskedjan. Det pan-europeiska systemet ska bestå av nationella databaser, i princip en för varje medlemsland, gentemot vilka apotekens verifiering görs för att säkerställa äktheten av varje förpackning. De nationella databaserna ska vara sammanbundna via ett ”nav” (European Hub), vilket fungerar som router för information till de olika systemen och på ett kostnadseffektivt sätt möjliggör kommunikation mellan dessa. Systemet kommer därmed att kunna hantera förpackningar som är gemensamma för flera marknader, säkerställa integritet i parallellhandeln och vara ett effektivt hjälpmedel vid indragning av läkemedel.

På europeisk basis har man arbetat fram en modell som kallas European Stakeholder Model, ESM. En nationell icke-vinstdrivande förvaltningsorganisation ska etableras. I Sverige arbetar Läkemedelsindustriföreningen, Föreningen för Generiska läkemedel, Läkemedelshandlarna, Läkemedelsdistributörsföreningen och Sveriges Apoteksförening för att systemet ska fungera den 9 februari 2019.

Vänliga hälsningar

Anders Blanck
Generalsekreterare

¹ 2011/62/EU

Promemoria från Polismyndigheten

Polisen

PROMEMORIA

Datum

2016-04-14

Diariennr (åberöpas)

NOA/Utreddningssektionen
Gruppen för utredning av immaterialbrott
Paul Pintér

Effektivisering av immaterialrättsliga brott

2010 så blev jag utsedd som nationell samordnare mot immaterialrättsliga brott och har sedan dess arbetat med att beivra dessa brott. Här nedan följer ett par punkter som man bör förändra för att vi inom polisen ska kunna bli ännu mer effektiva samt vara brottsförebyggande:

- Ändringar bör göras i Rättegångsbalken 27 kapitlet 1 § gällande beslag och förverkande, i denna paragraf bör det även finnas möjlighet att ta immateriella saker i beslag under en förundersökning, ex. domännamn.
- Det bör också införas ett grovt brott i Upphovsrättslagen 7 kapitlet 53 § samt Varumärkeslagen 8 kapitlet 1 §, för att kunna differentiera olika brott inom dessa kategorier på ett bättre sätt.
- Det skulle vara av värde om det fanns en möjlighet i lagen att blockera sidor som bryter mot upphovsrättslagen (streamingsidor och andra fil-delningssidor) eller varumärkeslagen (hemsidor som säljer kopior och andra förfälskade varor).

Paul Pintér
Nationell samordnare, Immaterialrättsliga brott

Polismyndigheten_Paul Pintér_PM

Promemoria från PRV

PM

~~2016-06-172016-04-~~~~152016-04-14~~

Dnr: 10-2016/959

Näringsutskottet
Sveriges riksdag**PM inför offentlig utfrågning i
Näringsutskottet 28 april 2016**

Patent- och registreringsverket (PRV) ber att få inkomma med följande reflektioner inför den offentliga utfrågningen den 28 april 2016.

**Piratkopiering och andra immaterialrättsinträngs
påverkan på branscher och konsumenter**

Immaterialrättsintrång är idag mycket vanliga och kan leda till i vissa fall allvarliga konsekvenser för enskilda, för näringslivet och för samhället. Ett av problemen är dock att väldigt få människor idag förstår och känner till de konsekvenser som intrång i immateriella rättigheter skapar. Det behövs riktade insatser runt information och ökad kunskap hos inte minst allmänheten om den påverkan som dessa intrång har på samhälle och näringsliv.

Det finns åtminstone tre allvarliga konsekvenser av piratkopiering; konsumentersäkerhet, ekonomiska konsekvenser och normalisering.

Konsumentersäkerhet

Piratkopierade produkter genomgår inte de omfattande kvalitetstester som originalprodukterna gör. Detta gäller inte bara elektriska produkter såsom mobiladdare där vi så gott som dagligen läser om laddare som exploderat med katastrofala följder, utan också tillsynes säkra produkter som kläder och skor där dessa kan innehålla synnerligen hälsovådliga kemikalier. Vi vet också att många utsätter sig för stora risker när de beställer mediciner på nätet. Piratkopierade reservdelar till t.ex. bilar och flyg är andra områden där säkerheten äventyras med bristfälliga produkter som inte uppfyller kvalitetskraven.

Ekonomiska konsekvenser

För rättighetsinnehavare - oavsett bransch - är det otvetydigt så att man förlorar stora pengar på piratkopiering. The European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights (Observatoriet) har studerat några branscher (kläder, kosmetika, sportartiklar samt spel och leksaker) och bara dessa branscher förlorar försäljningsintäkter på närmare 7 miljarder kr årligen i Sverige. Utöver det går Sverige miste om ca 5000 arbetstillfällen i dessa branscher.

Dox 5055, 102 42 Stockholm [Besökare: Valhällavägen 136]
Tel: 08 - 782 28 00, Fax: 08 - 666 02 86, Bankgiro: 5050 - 0248
prv@prv.se, www.prv.se

1 (2)

Den andra ekonomiska aspekten är att de pengar som tjänas på piratkopiering ofta går direkt till organiserad brottslighet.

Normalisering

Det finns en stark tendens till att piratkopiering inte ses som ett brott av allmänheten. Detta bekräftas till stora delar av Observatoriets IP-perception study och det är särskilt tydligt när det gäller upphovsrättsbrott. Detta gäller framförallt olaglig nedladdning av musik och filmer.

Hur problematiken kan hanteras

PRV har sökt och beviljats medel från European Union Intellectual Property Office (EUIPO) för att arbeta mot piratkopiering och sprida information om vilka konsekvenser piratkopiering får. PRV har, som ett resultat av de medel som beviljats av EUIPO, fått möjlighet att anställa en expert på området som uteslutande jobbar med information kring piratkopiering och med att hjälpa företagare att bättre skydda sig mot piratkopiering. PRV gör även insatser mot piratkopiering inom ramen för nätverket *Myndighetssamverkan mot piratkopiering* som PRV varit initiativtagare till. I nätverket ingår Bolagsverket, Konsumentverket/Konsument Europa, Läkemedelsverket, Polisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten. Det är PRV:s uppfattning att fenomenet piratkopiering endast kan bekämpas om berörda myndigheter samverkar.

Den 17 mars 2016 fattade regeringen beslut (Dnr N2016/02167/IF) om att ge PRV och Vinnova i uppdrag att genomföra insatser för kunskapsutveckling och en förbättrad förståelse för och hantering av immateriella tillgångar hos offentliga aktörer, näringsliv och allmänhet. I samma beslut fick PRV i uppdrag att genom inhämtande av information eller statistik, skapa sig en god bild av hur utbrett problemet med upphovsrättsintrång i den digitala miljön är. PRV ska ta fram och genomföra lämpliga informations- och kunskapssatsningar riktade mot allmänheten som syftar till att värna upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön samt öka det allmännas intresse för att ta del av upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ.

Det är PRV:s uppfattning att fenomenet piratkopiering och upphovsrättsintrång i den digitala miljön kan bekämpas genom bland annat information och kunskapsspridning. Det är också viktigt att berörda myndigheter samverkar i detta arbete.

Promemoria från Rättighetsalliansen

1. INLEDNING

Rättighetsalliansen företräder olika delar av den kreativa sektorn när intrång i deras rättigheter har skett. För tydlighetens skull har informationen nedan inriktats på en verkstyp, filmverk, men resonemangen är allmängiltiga. Olika branscher förefaller att drabbas av likartade problem med en viss tidsförskjutning och slutsatserna bör vara tillämpbara på många områden inom immaterialrätten.

Sverige är mycket hårt drabbat av upphovsrättsbrott i olika former. Värst drabbat är filmbranschen och varje år konsumeras det 290 miljoner filmer¹ från illegala källor bara i Sverige. Denna stöld av intellektuell egendom utgör sannolikt den mest omfattande brottsligheten i samhället.

Ett införande av **grovt upphovsrättsbrott** med en justering av straffsatsen till internationella nivåer och de som i Sverige gäller för liknande brottslighet kommer att ha en effekt. Signalen att samhället tar allvarligt på detta blir tydlig, avskräckningseffekten ökar och polisen får bättre utredningsmöjligheter.

Vid sidan av lagstiftning finns det olika åtgärder som kan ha en effekt. Eftersom olika aktörer har olika anledningar att begå brott redovisas nedan några olika **åtgärder** som kan vara verkningsfulla mot olika grupper. Förslagen på åtgärder är inte uttömmande.

2. DE ILLEGALA ANVÄNDARNA, MARKNADEN SOM FÖRSVANN

De kreativa näringarnas problem uppstår när deras potentiella kunder övergår till att använda illegala tjänster. Denna grupp uppgår i Sverige till 2 miljoner personer som årligen tillsammans konsumerar 290 miljoner filmverk från illegala tjänster. Samtidigt tappar den viktiga legala hemmamarknaden över 20 procent i värde varje år².

Informationsinsatser bidrar till ökad förståelse och en förutsättning för att uppnå en beteendeändring är att dessa genomförs i stor skala för att få effekt. För att skapa resurser och framförallt trovärdighet måste alla berörda parter delta i informationsinsatserna. Internetleverantörerna och andra mellanhänder som enkelt kan påverka brottsligheten, men även staten, har ett ansvar för att förståelsen för lagstiftningen ökar.

3. STORUPPLADDARNA, GÄRNINGSMÄNNEN

Själva huvudbrottet, det aktiva illegala tillgängliggörandet av filmer, begås av ofta av en liten men mycket aktiv grupp. En enskild gärningsman kan ligga bakom tusentals illegala uppladdningar.

Ett införande av **grovt upphovsrättsbrott** kommer att ha en effekt på storuppladdarna.

¹ Nordic Piracy spring 2015 (Mediavision 2015) och Status report- Digital film and TV market (Novus 2015)

² GfK 2014

4. MELLANHÄNDERNA, DE PASSIVA OCH DE ANSVARSTAGANDE

Mellanhänderna är alla de som möjliggör de illegala tjänsternas verksamhet. De tydligaste mellanhänderna är internetleverantörerna som är en nödvändig förutsättning för brottsligheten. Internetleverantörerna kan enkelt och effektivt stoppa intrången och i nästan alla andra länder förutom Sverige finns det en skyldighet att göra detta.

Andra exempel på mellanhänder är betalningsförmedlare, de som tillhandahåller domännamn och annonsförmedlare. Rättighetsalliansen har tillsammans med branschföreningen Sveriges Annonörer utarbetat **en policy** som syftar till att stoppa annonsering på de illegala tjänsterna³. Eftersom de illegala tjänsterna i första hand tjänar pengar på annonsering har policyn haft en tydlig effekt och uppmärksammats internationellt.

5. DE ILLEGALA TJÄNSTERNA, PROFITÖRERNA

Brottsligheten bakom de illegala tjänsterna, exempelvis Pirate Bay och Swefilmcr, är **internationell, organiserad och dessutom helt kommersiell**. I många utredningar förekommer numera uppgifter om mycket stora intäkter, i vissa fall **tiotals miljoner kronor**. Det blir allt vanligare att dessa tjänster drivs av **multikriminella** personer.

Stora intäkter och låga straff bidrar till att det är intressant för kriminella att driva illegala tjänster. Ett införande av **grovt upphovsrättsbrott** kommer att ha en effekt. Vidare skulle ett klargörande att de **tillfälliga kopior** som uppstår vid streaming kräver **laglig förlaga** göra de illegala tjänsterna betydligt mindre attraktiva och minska deras kommersiella värde⁴.

6. SCENEN, ETT DOLT NÄTVERK AV ORGANISERAD KRIMINALITET

Scenen är ett dolt nätverk som är **källan** för större delen av de filmer som sprids illegalt. Medlemmarna på scenen är medelålders män med höga datorkunskaper.

RA har genomfört en rad åtgärder mot scenen och fram till 2014 hade dessa en kraftigt dämpande effekt på Scenens aktivitet i Sverige. Därefter kom tecken på en ny vändpunkt, där scenen ökade sin aktivitet i Sverige. Förklaringen kan vara att filmbranschen tvingades fokusera på andra typer av intrång och att trycket mot Scenen därmed minskade.

Ett införande av **grovt upphovsrättsbrott** kommer att ha en stark effekt mot medlemmarna på scenen.

7. SLUTSATS

Sverige har internationellt sett mycket stora problem med upphovsrättsbrott. De internationella och kommersiella piraterna som ligger bakom de illegala tjänsterna har ofta en tydlig koppling till Sverige och andelen personer som använder illegala tjänster är hög i Sverige. En av förklaringarna till detta är den svenska lagstiftningen som är uddlös, oklar och saknar verkningsfulla verktyg. Det finns i dag inga tecken på moderniseringar och inom kort kommer delar av den legala filmbranschen att slås ut.

³ <http://www.annons.se/artiklar/svarta-listan-filmsajterna-du-inte-vill-synas-pa-som-annonsor-0>

⁴ Rättighetsalliansens bedömning är att de tillfälliga kopior som uppstår vid streaming kräver lovlig förlaga. Se ”Tillfälliga kopior-juridik i baklås, Henrik Pontén, NTR Häfte 5 2015.

Promemoria från SEPAF

Sveriges Riksdag Näringsutskottet
DNR 1740-2015/16

PROMEMORIA: Inför den offentliga utfrågningen om piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden

Problem- och nulägesbeskrivning

Piratkopiering är en företeelse och ett problemområde som i dagens Sverige orsakar större problem än gemene man kanske inser. Begreppet piratkopiering (och till viss del även företeelsen) har tyvärr blivit allmänt accepterat, både av allmänheten, myndigheter och av företag. Uttrycket andas lite oskyldighet och marginella bekymmer, och företeelsen har accepterats som en del av vardagen. Verkligheten är dock en annan och betydligt allvarigare – exempelvis i de fall där förfälskade produkter och komponenter innefattar reservdelar till flygplansmotorer, bilbromsar, livsmedel, läkemedel eller elektronikprodukter. Sådan produktförfälskning ökar konsumenters och allmänhetens riskexponering och medför överhängande fara för hälsa och säkerhet. Det finns ett flertal exempel där falska produkter har orsakat allvarliga kroppsskador och även dödsfall.

Att köpa en kopia av en välkänd produkt på semestern eller beställa hem en kopia via nätet kan tyckas vara oskyldigt, men vad allmänheten oftast inte verkar tänka på (eller väljer att bortse ifrån) är att dessa kopior i de flesta fall härstammar från en grovt kriminell och ofta organiserad brottslig verksamhet. Produktionen av piratkopior bidrar även till produktionsplatser där regler kring miljö, arbetstagares ålder, säkerhet eller mänskliga rättigheter inte upprätthålls eller följs. Transport av piratkopior främjar även korruption inom myndigheter, tull, gränsbevakning, främjar falsifiering av urkunder eller dokument och inskränker möjligheten för stater att samla in skatter och avgifter. Det är därför viktigt att informera och utbilda allmänheten om att ett stödjande eller likgiltighet inför piratkopieringsfrågan även främjar annan typ av brottslighet och oetiska beteenden.

Rent ekonomiskt sett påverkar piratkopiering såväl enskilda aktörer som lokala, regionala och globala marknader, där innehavare av Immateriella rättigheter lider direkt skada på grund av att falska varor och tjänster erbjuds. Detta försämrar självfallet innehavarnas konkurrenskraft och hämmar den ekonomiska och tekniska utvecklingen.

Piratkopiering är således ett mycket allvarligt och omfattande problem med globala konsekvenser.

Piratkopiering – ett brett och komplext problemområde

Problematiken som adresseras genom begreppet "*piratkopiering*" är idag mångfacetterad och kan med lätthet kopplas till ett flertal olika lagstiftningsområden och problemområden. Exempelvis:

• Produktsäkerhet	• Konkurrensrätt
• Miljölagstiftning	• Konsumenträtt
• Hälsolagstiftning	• Arbeta
• Läkemedelslagstiftning	• Avtalsrätt
• Skattelagstiftning	• Marknadsrätt
• Straffrätt	• Immaterialrätt

Vidare kan de listade problem- och lagstiftningsområdena ovan (i varierande grad och omfattning) skilja sig åt beroende på om det är *produkter* eller *tjänster* som är källan till det problem som adresseras, eller den typ av bedrägeri eller brott som lagstiftaren eller andra aktörer försöker beivra. Problematiken, dess komplexitet, följdverkningar och graden av applicerbarhet varierar även kraftigt mellan *olika branscher*. Detta medför i sin tur att:

SEPAF
Innovationsskyddarna
Org. Nr. 802014-3262

Adress
Box 22307, 104 22 Stockholm

Telefon
08-440 11 70

Mail
info@sepa.se

- A) Debatten om "piratkopiering" tenderar att bli otydlig och förvirrande om den inbegriper en allt för bred eller heterogen flora av problemställningar.
- B) Olika aktörer (myndigheter) har vitt skilda infallsvinklar och intressen i frågan och tenderar att i första hand agera enskilt. En divergerande problemformulering och varierande kunskaper om problemområdet motverkar en god samordning av insatser och aktiviteter.
- C) Begreppet "piratkopiering" är i viss mån tyngd av sin "historia" som inbegriper en ideologisk och politisk resonansbotten. Det föreligger en risk att allmänheten inte uppfattar alla problemområden och förenade risker med produktförfalskningar i förtjänad omfattning.

Intrång i immateriella rättigheter – ett hot mot enskilda aktörer såväl som IP-branschen i stort

Utifrån en immaterialrättslig synvinkel utgör "piratkopiering" uppenbarligen ett alvarligt problem för de drabbade näringsidkarna som är innehavare av varumärken, upphovsrätt, designskydd, patent, domännamn eller andra immateriella rättigheter som olovligen utnyttjas. Innehavarnas problem påverkar självklart även verksamma patentbyråer och andra som är aktiva inom IP-branschen, samt försämrar tilltron till IP-branschen som sådan. I sakens natur ligger även att det finns ett stort mörkertal, vilket försvårar möjligheterna att presentera hårda siffror eller den faktiska omfattningen.

För att ge ett konkret exempel på en immateriell rättighet som skadas via piratkopiering kan man undersöka piratkopieringens inverkan på varumärken. Piratkopiering medför nämligen utöver rena ekonomiska skador även skador på ett stort antal av varumärkets funktioner.

Ursprungsangivelsefunktionen (den så kallade grundläggande funktionen) skadas genom att det blir svårare att avgöra vilket det kommersiella ursprunget faktiskt är, *särskiljningsfunktionen* skadas då det blir svårare att särskilja specifika varor och tjänster från kopior, *reklamfunktionen* skadas då förekomsten av piratkopior försvårar möjligheten att informera och övertyga konsumenter, och *investeringsfunktionen* skadas då innehavarens möjlighet att skaffa sig eller behålla ett gott rykte som kan tänkas attrahera konsumenterna och göra dem lojala mot varumärket försvåras. På ett mer abstrakt plan skadar piratkopiering även det goodwill som kan vara knutet till varumärket. Tvärtom kan piratkopiering skapa stor badwill, som i många fall kan vara svårt att motverka eller eliminera.

Jämförbara skador uppstår på liknande sätt för andra immateriella rättigheter, och underminerar tilltron dels på innovation som sådan, men även på immaterialrätt och de anknutna ensamrätterna, båda vad gäller deras värde men även vad gäller deras effektivitet som rättsliga skyddsformer.

Rekommenderade lösningar och insatser

Det är SEPAP:s uppfattning att Riksdagen, Regeringen och berörda myndigheter bör initiera insatser och bevilja medel för insatser inom följande områden:

1. En ökad *samordning mellan myndigheters och andra aktörers insatser och aktiviteter* för att motverka (a) Produktbedrägeri (produkter) och (b) Piratkopiering (tjänster).
2. Tillsätta *nationella (och eventuellt internationella) strategier och handlingsplaner* för att motverka (a) Produktbedrägeri (produkter) och (b) Piratkopiering (tjänster).
3. *Se över straffskalan för de aktörer som köper och säljer förfälskade produkter eller tjänster.*
4. Att initiera *insatser för att höja allmänhetens medvetenhet* kring problematiken med förfälskade produkter och piratkopior, inte minst vad gäller privatpersoners inköp.
5. Det finns idag konkreta lösningar för att se till att förfälskade produkter inte säljs. *En utredning för att undersöka på vilka sätt som äktheten och produktsäkerheten bäst kan skyddas framöver* bör därför tillsättas. En sådan bör också adressera datasäkerhetslagar etc.

För SEPAP, Sveriges Patentbyråers Förening

Mats Lundberg

Thomas Randes

SEPAP
Innovationskyddarna
Org. Nr. 802014-3262

Adress
Box 22307, 104 22 Stockholm

Telefon
08-440 11 70

Mail
info@sepap.se

Promemoria från STIM

2016-04-18

Perspektiv från Stim –**Inför offentlig utfrågning i Sveriges riksdag om piratkopiering och andra rättighetsintrång (28/4-16)**

Den snabbväxande online-konsumtionen av kreativt innehåll utgör en fantastisk utveckling. En rad lagliga digitala alternativ har vuxit fram under de senaste åren, vilket haft en revolutionerande effekt på exempelvis musiklyssnandet. Ett illustrativt exempel på utvecklingen är Stims intäkter för online och nya medier, som tiodubblades under perioden 2009-2014.ⁱ Att musiken når ut och lagligt kan konsumeras är glädjande för alla de drygt 80 000 låtskrivare, tonsättare, kompositörer och musikförlag som är anslutna till Stim.

Samtidigt har ett skuggland vuxit fram i den digitala miljön, där skyddat material används på lagstridiga sätt. Det är en politisk trovärdighetsfråga att den svenska kreativa sektorn omfattas av rättsskipning och ett regelverk där de som skapar upphovsrättsligt skyddat material som konsumeras digitalt kan få ersättning för sitt arbete. Stim välkomnar därför Näringsutskottets utfrågning.

Piratkopiering och andra överträdelser

Piratkopiering är ett omfattande problem som minskar incitamenten för lagliga tjänsters existens och utveckling på den digitala marknaden. I en rättstat är det en förutsättning att följa gällande lagar, och upphovsrätten borde inte på något sätt utgöra ett undantag. Tvärtom är möjligheten för medborgare att få rimlig ersättning för sina verk avgörande för det fortsatta värdeskapandet och för samhällsekonomi. Upphovsrätten är grunden för en fortsatt stark kreativ sektor som håller ihop Sverige och EU både kulturellt och ekonomiskt.ⁱⁱ

Stim kan dessvärre notera en trend där digitala aktörer konsekvent söker undkomma att betala upphovsrättslig ersättning, trots att det kreativa innehållet är en bärande del av deras konsumenterbjudanden. På musikområdet är det idag ett större problem med kommersiella digitala tjänster som utger sig för att agera lagligt utan att göra det, än med piratkopiering. I en tid när musik allt oftare konsumeras som en integrerad del av s.k. "rörlig bild" – t.ex. film, tv och klipp – blir värnandet av upphovsrätten allt viktigare. Därför är det centralt att politiken vidtar åtgärder mot de digitala verksamheter som erbjuder upphovsrättsligt skyddat material i sina visningsfönster utan att ha ingått avtal.

2016-04-18

EU:s digitala inre marknad och plattformars ansvar

2016 är ett upphovsrättsligt viktigt år för EU, och därmed för Sverige. Stim uppskattar EU-kommissionens ambition att skapa en digital inre marknad, där upphovsrätten pekas ut som ett av 16 kärnområden.ⁱⁱⁱ Processen handlar bl.a. om hur upphovsrätten kan säkra sin fortsatta relevans och anpassas till online-miljön i EU, vilket är ett tecken i tiden. Just nu förhandlas t.ex. ett förslag om att europeiska konsumenter ska kunna ta med sig sitt onlineinnehåll över gränserna i EU – en process med både möjligheter och risker.^{iv}

En helt central fråga för Stim är den framtida regleringen av s.k. plattformar och mellanhänder.^v Enligt en rapport från 2015 uppgår dessa aktörers totala värde till 22 miljarder Euro, varav det kreativa innehållet i snitt utgör 62 procent – d.v.s. drygt 130 miljarder svenska kronor.^{vi} Men dessa pengar når dessvärre inte mer än i undantagsfall de uphovspersoner i EU som skapat det attraktiva kreativa innehållet. Lagstiftningen behöver moderniseras utifrån de dramatiska förändringar i konsumtionsmönster och teknik som skett de senaste 15 åren. EU-kommissionen uppmärksammande i december 2015 problemet med den pågående förmögenhetsöverföringen från kreatörer till dessa kommersiella aktörer.^{vii} Stim ser fram emot att erbjuda upphovsrättslig kunskap och bransch erfarenhet i den här frågan när EU-kommissionens reformpaket presenteras i slutet av 2016, för en ljus framtid för kreativt skapande i Europa.

i Stims årsredovisning för 2009 respektive 2014.

ii De kreativa och kulturella näringarna utgör cirka 4,2 % av EU:s BNP, enligt rapporten "Creating Growth: Measuring Cultural and Creative Markets in the EU", EY, 2014.

iii "En strategi för en inre digital marknad i Europa", COM(2015) 192 final.

iv "Om säkerställande av portabilitet över gränserna för internetbaserade innehållstjänster på den inre marknaden", COM(2015) 627 final.

v Exempel på mellanhand/plattform: Facebook.

vi "Cultural Content in the Online Environment: Analyzing the Value Transfer in Europe", Roland Berger, 2015.

vii "Mot en modernare och mer europeisk ram för upphovsrätten", COM(2015) 626 final.

Promemoria från SIPF

Sveriges Riksdag Näringsutskottet
DNR 1740-2015/16

Promemoria
2016-04-14

Piratkopiering och andra rättighetsintrång på den digitala marknaden

Inför utfrågningen som äger rum torsdagen den 28 april 2016 önskar Svenska Industrins IP Förening (SIPF) inkomma med följande reflektioner.

Hur industrin och konsumenter påverkas av piracy och varumärkesförfalskningar

- De illegala nedladdnings/streaming sajterna är direkta konkurrenter till de legala tjänsterna. Personer som annars skulle köpa legala tjänster använder illegala alternativ istället och blir aldrig kund. Befintliga kunder använder illegalt gratisinnehåll som komplement och väljer att titta på t.ex. filmer gratis via illegala tjänster istället för att köpa filmpaket eller hyra film hos legala tjänster. Rättighetshavarna missar därför en potentiell intäkt då verken konsumeras gratis. Det upplevda värdet/köpviljan för innehåll urholkas.
- Konsumenter utsätts för fara – varumärkesförfalskare behöver inte oroa sig om saker som säkerhet, miljö, giftinnehåll, framställning, hållfasthet, hållbarhet etc eftersom de har för avsikt att flyga under radarn. De har överhuvudtaget inget incitament att ta något ansvar över produkterna och dess prestanda eller säkerhet. Och om skada uppstår så blir det den äkta rättighetshavaren som får hantera skadeståndskrav m m.
- Piracy och varumärkesförfalskningar riskerar att leda till ekonomiska förluster för näringslivet i form av lägre lönsamhet p g a konkurrens från brottslig verksamhet, ökade kostnader p g a att företagen själva har att hantera och motverka piracy och counterfeit (tills ärendet är så pass förberett att det kan lämnas över till rättsvårdande myndighet) samt lägre incitament att investera. I förlängningen innebär detta för samhället i stort minskade skatteintäkter (lägre lönsamhet för företag, arbetslöshet, lägre incitament till satsningar) samt ökad kriminell verksamhet.
- Distribution och marknadsföring online – internet och framför allt digitala marknadsplatser som Blocket, Alibaba, eBay skapar en direkt koppling och kontakt mellan förfalskaren/piraten (främst när det gäller fysiska produkter) och konsumenten/användaren.
- Det upplevs mycket svårt att effektivt beivra pågående intrång på websidor och fastställa medverkansansvar av oseriösa aktörer.
- Nuvarande regelverk är inte tillräckligt effektivt för att bekämpa piracy: websidor och illegala tjänster kan innehas och bedrivas av ospårbara privatpersoner eller icke-existerande företag.

Hur problematiken kan motverkas

- Spåra och blockera betalningsflöden och intäkter. En stor del av intrången i upphovsrätten sker på kommersiell basis med intäkter genererade från t.ex. reklam placerad på de illegala sajterna. Reklamen är dels från sådana aktörer/ avsändare som inte har något mot att synas i samband med piracy men

SVENSKA INDUSTRIERNS IP FÖRENING
Association of IP Professionals In Swedish Industry

Member organisation of FEMIP - Fédération Européenne des Mandataires de l'Industrie en Propriété Industrielle
Bankgiro 154 - 0889 Org. nr 802001 - 5742

SIPF

SVENSKA INDUSTRIENS
IP FÖRENING

även från seriösa aktörer vars reklam hamnat på sajterna genom automatisk placering via annonsnätverk. Om branschens aktörer (annonsörer, mediabyråer, annonsnätverk) går samman för att öka kontrollerna på vilka sajter reklam placeras, kan den del av piraternas annonsintäkter som härrör från seriösa annonsörer minimeras. Annonsörerna har en nyckelroll i detta arbete genom att ställa högre krav på sina mediabyråer och annonsnätverk att tillse att annonsplacering inte får ske på intrångsgörande sajter.

- Vi tror även att det kan få god effekt om man lyckas inter文enera i betalningsflödena dvs att de aktörer inom online-betalning som används av piratsajterna har en effektiv rutin för avstängning av konton som används i samband med piratkopiering.
- En avgörande bit i kampen mot piracy är att se till att IP-åklagarna men framför polisen får mer resurser att agera mot piracy. En flaskhals i kampen mot pirater upplever vi vara brist på resurser och kompetens hos polisen för att utreda upphovsrättsintrång. IP-åklagarna är beroende av att polisen gör en bra utredning och idag är det inte ovanligt att utredningen tar för lång tid och inte är av nödvändig omfattning för att IP-åklagarna ska kunna ha framgång med den i domstol. En utökning av poliser med specialkompetens av immaterialrättsbrott och IT-forensics (utredning och säkerställande av bevis i IT-miljö, t.ex. kartläggning av viss trafik på en webbplats) anser vi är mycket viktigt.
- Problemet måste tas på allvar och ges prioritet. Även om det har blivit betydligt bättre de senaste åren är inställningen att varumärkesförfalskning inte är ett allvarligt brott. Detta trots att varumärkesinnehavare har kunnat visa på denna kriminalitets stora vinstmöjligheter och höga (svarta) belopp i omlopp samt potentiella fara för allmänheten i de fall där det rör sig om osäkra och farliga produkter. Till detta bör även allmänhetens kunskap ökas m h a informationskampanjer.
- Lättare att vidta åtgärder mot sådana aktörer som gömmer sig bakom angivna företag och personer som inte existerar. Här bör även IIS kunna medverka i större utsträckning till att stoppa missbruk, inte skydda intrångsgörare som vill vara anonyma.
- Vi anser att ISP:er har en viktig roll i bekämpningen av piracy och SIPF följer därför med intresse den rättsliga utvecklingen av ansvarets omfattning (bl.a. gällande skyldighet att blockera eller temporära/interimistiska övertag av intrångsgörande .se-websidor) och välkomnar en översyn av området. Ett större ansvar bör läggas på alla aktörer att bekämpa intrångsgörare, i all synnerhet vid upprepade ageranden.
- Inled diskussioner med större annonssiter; de bör kunna ta mer ansvar – inte tillåta annonser som innehåller "Ej äkta", "osäker om äkta", "välgjord piratkopia" osv.
- Man bör också vidga synen på varumärkesförfalskningar då dessa även inrymmer ett mått av bedrägeri – förfalskaren vill lura kunden att tro att denne köper en äkta vara.
- Effektivare tullförfarande, med större möjligheter till förstöring om mottagare inte svarar.

SIPF genom

Lars Henriksson, Tom Kronhöffer, Per Svanteson, Edward Humphreys

Promemoria från SUF

Stockholm 2016-04-05

Svenska Uppfinnareföreningens promemoria, som underlag för utfrågningen i Näringsutskottet 2016-04-28

Svenska Uppfinnareföreningen (SUF) är en riksorganisation för lokala uppfinnarföreningar, personer och företag. Föreningen har till syfte att centralt verka för främjandet av innovationsklimatet och i synnerhet den enskilde individens möjlighet att bidra till den framtida förnyelsen och välbefinnandet i samhället. Föreningen har ca 2500 medlemmar i hela landet.

FÖRSTÄRKT IMMATERIALRÄTT – BAKGRUND

För några grupper är ett väl fungerande immaterialrättssystem helt avgörande. Det gäller såväl enskilda uppfinnare, som forskare verksamma inom universitetsfären och andra som avser att licensera sina affärsidéer till ett etablerat företag. För tillväxtföretagen gäller också att deras värde, som regel, är helt avhängigt styrkan i det immateriella skyddet.

Immaterialrättssystemet i Sverige är i hög grad koncentrerat till de etablerade företagen. Den generella kunskapen kring immaterialrätt behöver utvecklas hos uppfinnare, entreprenörer samt hos privata och offentliga finansierare. Dessutom behöver rådgivningen utökas angående strategiskt användande av immaterialrätten inklusive förutsättningar för att skydda sitt patent vid en ev. tvist. Regeringens uppdrag till PRV och Vinnova angående ökad kunskapsspridning, rådgivning och studier om immaterialrätt är synnerligen välkommet. Det finns dock möjlighet att göra mer. Dessa frågor har numera stort stöd hos EUs olika organ. Detta understryks i Junker-kommissionens översyn av den inre marknaden¹. Kommissionen etablerade redan år 2009 ett s.k. observatorium för att följa dessa frågor i den globala industriella verkligheten.

De övergripande frågorna för kapitalsvaga företag och uppfinnare är:

Vilka värden skapar och vilket skydd ger det nuvarande immaterialrättsliga systemet?

Vad är det immaterialrättsliga skyddet värt, när möjligheten att beivra intrång, är starkt begränsat?

A INTRÅNGSMÅL I SVERIGE - EN BÄTTRE RÄTTSDORDNING KRÄVS

- Risken för att hamna i en tvist angående intrång i patenträttigheter är stor. Risken ökar naturligtvis med affärsidéns potential. Statsmakterna bör vidta åtgärder för att eliminera problemet med den dyrbara och långsamma behandlingen av intrångsmål i Sverige. Den stora skillnaden gäller i synnerhet, när man jämför Sverige och Tyskland. I civilrättsliga tvister har alltid den kapitalsvaga parten svårt att få rätt. Detta gäller internationellt i alla immaterialrättsliga tvister. P.g.a. av den processordning, som gäller i Sverige i intrångsmål, är denna obalans förstärkt. Ett intrångsmål tar i genomsnitt 34 månader i Sverige och i Tyskland tar det nio. Vanligtvis begär svarande en bankgaranti för täckande av ev. förluster av försäljningsintäkter under processen. Det blir då praktiskt taget omöjligt för en kapitalsvag part att utkräva sin rätt. Detta strider på ett anmärkningsvärt vis mot den politiska strävan att stimulera innovationsaktiviteter hos enskilda och kapitalsvaga start-up-företag. För dessa är dagens processordning inte rättssäker. Se den utredning Ratio just genomfört².

B UTREDNINGAR, SOM BÖR INITIERAS FÖR ATT SKAFFA UNDERLAG TILL BÄTTRE RÄTTSDORDNING

- Kunskapsläget om nyttan av immaterialrättsligt skydd för kapitalsvaga företag och uppfinnare är svagt. Statsmakterna bör bl.a. snarast skaffa bättre underlag om hur olika svenska företag och uppfinnares rättigheter kränks i världen. Dessutom bör man naturligtvis studera vilka värden, som genereras.

¹ Upgrading the single market, more opportunities for people and business COM(2015)550 final

² Bjuggren, P.-O., Domeij, B., & Horn, A. (2015). Swedish Patent Litigation in Comparison to European. Nordisk Immaterialt Rättsskydd, 2015(5), 504-522.

Svenska Uppfinnareföreningen

Besöksadress: Grev Turegatan 16 | Postadress: Mailbox 512 | 114 11 Stockholm | Tel. 08-545 164 70
suf@uppfinnare.se | www.uppfinnare.se | www.mentorryn.se | www.innovationOnline.se

Svenska Uppfinnareföreningen

Vinnova initierade en utredning om patentintrång i USA år 2005 - *Protection of Swedish Intellectual Property in the US (PSIPUS)*. Den avbröts.

- Statsmakterna bör, via EU eller på annat vis, assistera svenska företag och uppfinnare som råkar ut för immaterialrättsligt intrång i tredje land exempelvis i USA, Japan, Kina? Refererande till [Kingston-studien](#), som genomfördes på uppdrag av europeiska kommissionen år 2000, som visade att 600 europeiska företag hamnat i tvister av mer eller mindre allvarlig art i USA. Detta var 100% av de tillfrågade teknikledande start-up-företagen. Det svenska välkända fallet är naturligtvis Håkan Lans och han är inte ensam. De federala myndigheterna stödjer, enligt uppgift, amerikanska företag och enskilda, som utsatts för intrång i utlandet mycket aktivt.

- För att öka tryggheten och riskenägheten för uppfinnare och mindre företag bör någon form av försäkringslösning, eventuellt med en statlig garanti utredas, som tillämpas vid tvister om intrång. Detta ingick i socialdemokraternas näringspolitiska program 2013. Franska staten har via [France Brevets](#) investerat € 100 miljoner i ett statligt patentbolag för att lösa detta problem.

- Patentintrång är en form av ekonomisk brottslighet, som bör falla under allmänt åtal, utan krav på särskilda skäl och behandlas som ett brottmål. Den utredning³ som genomförts på Uppsala Universitet 2015 bör följas upp. Ett citat *Och från ett samhälleligt perspektiv är det tydligt att kriminalisering av immaterialrättsintrång är nödvändigt för att tydligt signalera att samhället inte accepterar verksamhet baserad på plagiering och förfälskningsrätt*. Sid 41

Några ytterligare frågor:

- Finns rätt licensieringskompetens hos rådgivarna - både de offentliga och privata?
- Vilken effekt kommer patentboxar⁴ att få på svensk innovationspolitik? Patentbox innebär att företag, som innehar immateriella rättigheter får betala en lägre skatt (ca hälften) för vinster, som uppkommer tack vare de skyddade produkterna.
- Vilka problem upplever de etablerade forskningsintensiva företagen med dagens rättssystem?
- Vilka effekter kommer handelsavtalet TTIP att få inom immaterialrätten?

C RÅDGIVNING

- Efter ca 40 års förhandling har *European patent with unitary effect (EPUe)* införts. Inom några år kommer också det gemensamma domstolsväsendet *Unitary Patent Court (UPC)* att införas successivt. Ratificeringen är ännu inte klar. Båda systemen har syftat till att sänka kostnaderna för ett gott patentskydd. Detta ser också ut att lyckas, men enbart för de större aktörerna. För mindre företag och uppfinnare, som enbart söker skydd i ett begränsat antal länder, har kostnaderna i vissa avseende höjts väsentligt exempelvis för upprätthållande av patent. Detta kommer att få avgörande konsekvenser för svenska aktörer. Frågan är bara vilka? De omfattande förändringar av patentsystemet, som, när de genomförs, kommer också att kräva studier och utbildningsinsatser

- Översyn av den affärsstrategisk rådgivning, som idag ges till mindre företag. Stödet administreras av Vinnova. Enskilda eller företag utan anställda kan idag inte få något stöd. Det krävs att företaget har tre anställda.

- Hur avser PRV/Vinnova att nå alla start-up-företag och uppfinnare, som inte ingår i Vinnova, Almi, lärosätenas och inkubatorernas krets? Detta torde vara flertalet.

³ Allmänt åtal och straffrättsligt ansvar för immaterialrättsliga intrång av: Stojan Arnerstål, Sanna Wolk

⁴ Patent Boxes Design, Patents Location and Local R&D Annette Alstadsæter, Salvador Barrios, (European Commission, Joint Research Centre, IPTS) etc

Svenska Uppfinnareföreningen

Besöksadress: Grev Turegatan 16 | Postadress: Mailbox 512 | 114 11 Stockholm | Tel. 08-545 164 70
suf@uppfinnare.se | www.uppfinnare.se | www.mentorryn.se | www.innovationOnline.se

Promemoria från Telia

April 2013

Telias Filmvision

Att se en bra film, på vilket sätt du vill och när du vill, kan låta som en självklarhet. Men trots att det är år 2013 - så är det långt ifrån en realitet idag för alla.

Filmbranschen står sedan en tid inför många av de vägval som musikbranschen stod inför för drygt tio år sedan. Som vanligt när det handlar om värdefullt innehåll står tillgänglighet mot kontroll. Men hittills har tyvärr tron på inläsning vunnit över tilltron till teknikutveckling. Att utvecklas handlar om att våga förändra. På Telia tror vi att många gamla sanningar gällande filmkonsumtion måste ifrågasättas och revideras för att filmens framtid ska vara ljus. All mediekonsumtion förändras; tv-serier kan säljas och köpas per säsong, du kan följa sportevenemang på flera skärmar under din resa till och från träningen. Därför är det viktigt att filmbranschen utvecklas för att möta efterfrågan utifrån filmkonsumenternas nya beteende.

Det finns goda skäl att erbjuda film på fler plattformar

År 2012 innebar ett genombrott för on-demand tittandet. Telias tv-kunder gjorde svindlande 51 miljoner programstarter i play-tjänsterna - en ökning med över 100 procent mot 2011. Telias videobutik hyrde ut 2,8 miljoner filmer och flera nya filmtjänster etablerade sig på den svenska marknaden. Samtidigt går svenskarna på bio som aldrig förr. Hela 18,4 miljoner biobesök - en ökning med 12 procent - gjorde 2012 till ett av de bästa bioåren sedan 80-talet.

Att svenskarna tittar mer på film på nätet innebär alltså inte automatiskt att de går mindre på bio. Det är snarare en myt som spridits under mer än ett decennium. Den film som visas på nätet och i olika tv-tjänster verkar inte kannibalisera på biofilmen. Dessutom når den människor som i dag befinner sig långt ifrån storstadernas biografer eller som av olika skäl inte har möjlighet att ta sig till en biosalong.

Det går att korta tiden mellan biopremiär och lansering på on-demand och dvd

Från biopremiär till distribution på dvd och i andra kanaler har det traditionellt varit 120 dagar. På Telia tror vi att tiden mellan att en film har premiär i olika kanaler måste kortas radikalt. Inte bara för att du ska slippa vänta, utan också för att totalt sett fler personer ska kunna ta del av film.

I dag vill svensken se en film när han eller hon läser om den i tidningen, på bloggar och i andra sociala medier. Du vill inte vänta men tvingas göra det, då led av distributörer och regler i dag ligger mellan filmälskaren och filmbolaget som producerat filmen. Både Hollywood-roller och smala indiefilmer kommer få mer intäkter när tillgängligheten ökar.

Film är fantastisk på bio - men lika bra på tv och surfplatta

Digitaliseringen har skapat såväl nya distributionsmöjligheter för biobranschen som bättre kvalitets- och ljudupplevelser. Vi tror inte att publiken kommer att tycka att film är mindre fantastisk på bio i framtiden, men det kommer mer att handla om effekter och speciella upplevelser än tillfredsställelsen att se den senaste snackisen.

På Telia tycker vi att film är bäst när du själv får välja när och var du vill se den. Därför är film lika bra på bio som i datorn, tv:n, surfplattan och smartphonen.

Det bästa sättet att motverka illegal nedladdning är att erbjuda lagliga alternativ

Att hindra illegal nedladdning av film genom att reglera hårdare har vi sett många exempel på. Telias erbjudanden förutsätter en väl fungerande upphovsrätt och vi stödjer självklart upphovsrätten. Men vägen mot minskad illegal nedladdning går via fortsatt utveckling av bättre och helt legala tjänster. Det har vi också lärt oss från musikindustrin.

På Telia är vi övertygade om att den illegala nedladdningen av film kommer att minska i takt med att det växer fram lätthanterliga lagliga alternativ för att se på film i datorn, tv:n, surfplattan och smartphonen.

Det pratas för lite om film i filmbranschen

Att filmbranschen fortfarande ser ut som den gör handlar i mångt och mycket om att filmkonsumtion ses som något passivt. Du gör ditt filmval, men sen tar det slut. Här finns mycket att lära av tv-branschen som fokuserar mycket på kopplingen till sociala nätverk för att förlänga intresset och relationen till tittarna.

På Telia ser vi redan idag att svenskarna blir allt mer interaktiva när vi ser på film. Att kunna dela sin upplevelse före, under och efter själva filmupplevelsen är en självklarhet. Dessutom: ju mer vi pratar om film, desto mer film upptäcker vi och då ökar intresset ännu mer.

Det finns hopp för framtiden

På Telia tror vi att publikens filmupplevelse kommer att vara radikalt förändrad 2015. Storfimer kommer att ha premiärer på flera skärmar med litet mellanrum och många filmer kommer även att ha premiär samtidigt på alla skärmar, oavsett om det handlar om mobilen, datorn, tv:n eller på bio med den senaste tekniken. Filmupplevelsen kommer att vara interaktiv på flera nivåer, från filmsamtal med vänner till att påverka utformningen och handlingen av själva filmen.

Flera lagliga alternativ för att titta på film finns att välja på. Utvecklingen har lett till att vi har ett bredare utbud av film och en allt vitalare filmbransch. Du väljer själv var och när du vill titta, eftersom det mesta erbjuds på alla skärmar – tv, surfplatta, dator och smartphone.

Filmens framtid ser ljus ut – om vi fortsätter att öka tillgängligheten, möter den efterfrågan som finns och litar på att teknikutvecklingen ökar både nytta och nöje för publiken. På köpet skapar vi respekt för upphovsrätten. Vi bidrar till en mer dynamisk, flexibel och växande filmmarknad som i förlängningen också skapar nya jobb.

Promemoria från Tullverket

PM inför offentlig utfrågning den 28 april

Bakgrund:

Piratkopiering har de senaste åren vuxit i omfattning både vad gäller antalet stoppade sändningar och stoppade artiklar vid EU:s yttre gränser. Dessutom har de varor som kopieras utökats till att omfatta alla typer av produkter, det som tidigare var ett problem begränsat till mer eller mindre lyxprodukter som dyrare armbandsur, kläder och väskor har i dag vuxit till att omfatta även varukategorier som livsmedel, leksaker, läkemedel, tvättmedel, elektronik, bildelar, ja i stort sett allt som kan konsumeras.

Utvecklingen har också gått från mycket dåliga kopior till produkter som är näst intill omöjliga att särskilja från originalprodukterna. Till och med rättighetshavarna har ibland svårt att se skillnad på en välgjord kopia och sina egna varor. Försäljningen av kopior har vidare flyttat från torghandel och mindre butiker till att även finnas i vanliga butiker in i de vanliga distributionskanalerna. Ännu vanligare är att de säljs via vad som ser ut att vara professionella hemsidor, som många gånger har kopierat de äkta hemsidornas innehåll och bilder för att ge ett seriöst intryck. Det är inte förvånande att den vanlige konsumenten inte alltid inser att det är en kopia de köper eller beställer och när de väl inser sitt misstag är det oftast för sent att ångra affären.

Den ökade internethandeln har också inneburit att allt fler sändningar med piratkopior skickas och stoppas i post- och kurirflödet. Det är också att medvetet val från intrångsgörarna eftersom en stoppad container med tusentals produkter i innebär ett stort ekonomiskt avbräck jämfört med om ett kurirpaket med 15-20 produkter stoppas. Dessutom är det slutkonsumenten som är importörer i dessa fall vilket gör att risken för att upptäckas minskar för dem som ligger bakom själva handeln med piratkopior. Den administrativa bördan för tullmyndigheter inom EU har dramatiskt ökat i och med att allt fler mindre försändelser stoppas.

Tullverket kan efter en ansökan från en rättighetshavare, eller på eget initiativ, stoppa misstänkt förfalskade varor som importeras från ett icke EU-land. Med misstanke menas att vi till exempel på grund av varornas eller förpackningarnas utseende eller beskaffenhet får en misstanke om att det kan röra sig om ett intrång.

Samverkan:

För att effektivisera arbetsmetoderna, öka kunskapen hos medarbetarna, förbättra samarbetet och informationsutbytet med andra länder deltar Tullverket i ett antal internationella operationer, bland annat OPSON med inriktning mot undermåliga och förfalskade livsmedel och Ermis, med inriktning på småförsändelser. I OPSON påträffades 25.000 kilo förfalskad honung, dock ej varumärkesförfalskad. I Ermis stoppade Tullverket 790 stycken förfalskade varor, drygt 90 % av ingripanden utgjordes av Nikeskor.

Sverige deltar även i de årliga Pangea-operationerna; en stor internationell kontrolloperation. Inriktning på dessa operationer är illegal onlineförsäljning av illegala läkemedel. I Sverige samarbetar Tullverket med Läkemedelsverket och insatserna omfattar både införsel och försäljning av olagliga läkemedel i landet. I 2014 års operation genomförde Tullverket sammanlagt 600 kontroller och gjorde fyra gånger

Postadress
Box 12 854
112 98 STOCKHOLM

Besöksadress
Tegeuddsvägen 98
Stockholm

Tel
0771-520 520 vxl

Fax

så många beslag av tabletter, kapslar och ampuller jämfört med föregående kontrolloperationer. Tullverket har hindrat införsel till Sverige av cirka 64 300 tabletter, kapslar och ampuller av främst dopingmedel och narkotikaklassade läkemedel till ett värde av cirka 1,7 miljoner svenska kronor.

Tullsamarbetsgruppen (TUS) vilket är en arbetsgrupp inom rådet har arbetat fram den sjunde handlingsplanen. Sverige deltog i en av aktiviteterna i denna handlingsplan-Varumärkesintrång tillsammans med sju andra medlemsländer under ledning av Nederländerna. Gruppen har undersökt möjligheterna till ett förbättrat samarbete med näringslivet och även föreslagit en gemensam operation inriktad mot falska halvledare.

Nationellt har Tullverket samarbetat med näringslivet i kontrolloperation "Bright Night" som riktades mot småförsändelser enligt artikel 26 i förordning (EU) nr 608/2013. Kontrolloperationen ledde till 12 ingripanden och att 1 027 artiklar, företrädesvis elektronikvaror, stoppades. Förutom operationer sker också informationsträffar och utbildningstillfällen löpande. Under träffarna diskuteras också de senaste trenderna både ur Tullverkets och ur näringslivets perspektiv.

De statliga myndigheterna Patent- och registreringsverket, Konsumentverket/Konsument Europa, Läkemedelsverket, Polisen, Tullverket och Åklagarmyndigheten har gemensamt skapat nätverket "Samverkan mot piratkopiering". Syftet med gruppen är att arbeta för att lyfta frågorna om piratkopiering. Nätverket har också ett kompetenshöjande syfte för de delaktiga myndigheterna. Dessutom sker gemensamma pressmeddelanden främst för att aktualisera problemet med piratkopiering och informera allmänheten om riskerna med att köpa förfälskade produkter. Sommaren 2015 arrangerade nätverket en gemensam information om gruppens arbete mot piratkopiering under Almedalsveckan.

Sammanfattning:

Piratkopiering är ett område som har ökat kraftigt de senaste åren både i Sverige och i EU. En hel del av de produkter som kopieras; läkemedel, livsmedel, leksaker, reservdelar, elektriska artiklar och solglasögon för att nämna några, kan innebära betydande hälsorisker för konsumenten. Ökningen är vidare allvarlig med tanke på att många företag, speciellt mindre och medelstora, utsätts för en osund konkurrens som gör att de kan få svårt att växa eller till och med överleva.

En allt större import och ett alltmer ökande flöde i framförallt post- och kurirflödet ställer stora krav på Tullverkets arbete. För att göra arbetet så effektivt som möjligt är samarbete, både nationellt med andra myndigheter och näringslivet samt internationellt med framförallt andra tulladministrationer, mycket viktigt.

Promemoria från Åklagarmyndigheten

Vad gör polis och åklagare

Organisationen

ÅM

Inom ÅM finns specialiserade åklagare på immaterialrättsområdet sedan 1/1 2008. Dessa åklagare handlägger alla immaterialrättsbrott i Sverige inklusive inkommande begäran om internationell rättslig hjälp på immaterialrättsområdet. Sedan 1/1 2010 tillhör åklagarna IÅK Stockholm. Numerären är idag fyra åklagare + en beredningsjurist.

Polisen

Inom Polisen har det funnits en nationell samordnare av immaterialrättsliga brott från 1/1 2010. Sedan 1/9 2010 har det också funnits specialiserade utredare i främst Stockholm, Göteborg och Malmö avdelade för immaterialrättsbrotten.

Den 1/1 2015 övertog Nationella operativa avdelningen (NOA) utredningsansvaret för alla immaterialrättsbrott i Sverige inklusive handläggningen av inkommande internationell rättslig hjälp. Utredningsgruppen är fortfarande under uppbyggnad och inte fullt bemannad. Det sker därför fortfarande viss lokal utredning i Göteborg och Malmö. *För närmare information om polisens organisation hänvisas till gruppchefen brita.wallstrom@polisen.se.*

Hur vi arbetar

Lagstiftningen

Brott mot följande lagar handläggs av immaterialrättsåklagare (och poliser):

- Upphovsrättslagen (1960:729)
- Varumärkeslagen (2010:1877)
- Lagen om förbud beträffande viss avkodningsutrustning (2000:171)
- Patentlagen (1967:837)
- Mönsterskyddslagen (1970:485)
- Firmalagen (1974:156)
- Lagen om skydd för kretsmönster och halvledarprodukter (1992:1685)
- Växtförädlarrättslagen (1997:306)

Samtliga immaterialrättsbrott är som huvudregel s.k. angivelsebrott vilket innebär att det krävs en anmälan från en rättighetshavare för att utredning ska ske.

För att utredning ska ske avseende brott mot varumärkeslagen, patentlagen, mönsterskyddslagen, firmalagen och växtförädlarrättslagen krävs *därutöver* att utredning och åtal är av särskilda skäl påkallat från allmän synpunkt. Det medför att dessa brott bara i undantagsfall utreds och åtalas.

Förundersökningsledningen

Alla nya anmälningar prövas initialt av åklagare som beslutar om förundersökning ska inledas eller ej. Tidigare ledde åklagare alla förundersökningar på immaterialrättsområdet men sedan 21/8 2014 kan förundersökningsledningen lämnas till polisen om ärendet bedöms vara av enkel beskaffenhet. Detta har skett i ett 20-tal fall.

Statistik

2008-2010 ökade antalet inkommande nya ärenden kraftigt, från 50 till 120. Ökningen fortsatte fram till 2012 då det inkom 127 nya ärenden. Därefter har antalet minskat något och de senaste tre åren har ca 100 nya ärenden inkommit per år.

Av de ärenden vi handlägger är ca 70 % upphovsrättsintrång, 15 % brott mot avkodningslagen, 10 % varumärkesintrång och 5 % övriga (patentintrång etc.). 80-90 % av alla ärenden är Internetrelaterade.

Antal åtal och strafförelägganden har sedan 2011 legat på i snitt sammanlagt ca 20 per år.

Bevisningen

I de flesta fall sker den initiala bevissäkringen av rättighetshavarna och deras ombud/företrädare. Detta beror som nämnts tidigare på att immaterialrättsintrång är angivelsebrott.

Bevissäkring vid olovlig fildelning sker normalt genom att rättighetshavarnas representanter deltar i och kartlägger fildelningsnätverk och sparar skärmdumpar och loggar.

Vid brott mot avkodningslagen sker bevissäkringen genom kartläggning av öppna piratTV-nätverk eller anskaffande av illegala avkodningsutrustning.

Varumärkesintrång bevisas ofta genom provköp via Internet eller i fysisk butik. Det händer också att anmälan sker efter att Tullverket stoppat en leverans med piratkopior och meddelat rättighetshavarna som i sin tur gör en polisanmälan.

Rättighetshavarnas bevis granskas av polis/åklagare och därefter vidtas erforderliga utredningsåtgärder. Det kan röra sig om spårning av IP-adresser, e-mailkonton, domännamn och betaltransaktioner, bevisäkring på Internet, husrannsakingar och förhör. Ofta krävs också begäran om rättslig hjälp från andra länder eftersom personer som bedriver illegal verksamhet på området i allt större utsträckning utnyttjar utländska IT- och betalningssystem. Rättighetshavarna har normalt en viktig roll under hela utredningen eftersom de sitter inne på specifik kunskap om de rättigheter, produkter, distributionskedjor och i vissa fall den teknik som är aktuell.

Trender

Generellt

En tydlig trend är att allt mer av den illegala verksamheten på immaterialrättsområdet förläggs till Internet. Det gäller naturligtvis främst den illegala fildelningen och piratTV-nätverken men även försäljningen av fysiska piratkopior.

En annan tydlig trend är att intrången sker med hjälp av utländska IT- och betaltjänster med långtgående möjligheter till anonymisering.

Varumärkesintrång

Varumärkesintrång sker numera ofta via webbsidor på Internet där kunderna kan beställa och betala för sina varor. Varorna skickas sedan direkt från tillverkaren till kunden med reguljär post. Detta medför att det inte är nödvändigt att bygga upp några lager eller någon särskild infrastruktur för transporter etc. Möjligheten att vara anonym på Internet och förekomsten av anonymiserade betalningslösningar gör att det är svårt att komma åt denna typ av verksamhet. Eftersom leverans till kunderna sker i många små försändelser blir det också svårare att bedöma intrångens omfattning, vilket är en viktig parameter för om ett ingripande är särskilt påkallat från allmän synpunkt eller ej.

Upphovsrättsintrång

Inom den illegala fildelningen är en tydlig trend också att intrången blir mer kommersiellt och mindre ideellt motiverade. Intäkterna från donationer och kanske främst annonser är betydande. En annan parallell trend är att ned-/uppladdning av filer ersätts av streaming där materialet strömmas i realtid från en central server till användarna.

Den ökande användningen av sociala medier har medfört att intrång genom olovlig publicering av texter, bilder, film och ljud på Internet blivit mycket vanliga.

Samarbete

Immaterialrättsåklagarna deltar aktivt i ett nordiskt och ett europeiskt nätverk för immaterialrättsåklagare.

Vidare ingår immaterialrättsåklagarna i ett svenskt myndighetsnätverk mot immaterialrättsintrång tillsammans med Polisen, PRV, Tullverket, Konsument Europa och Läkemedelsverket. Dessa myndigheter har också ett nätverk på strategisk nivå.

Genom deltagande i återkommande konferenser har internationella kontaktytor och informella nätverk skapats på immaterialrättsområdet.

Immaterialrättsåklagarna medverka också i seminarier anordnade av rättighetshavare och deras organisationer för att dela erfarenheter och kunskap med dem.

Specialisering

Utredning av immaterialrättbrott ställer höga krav på specialkompetens, såväl juridiskt som tekniskt. EU-rättens starka inflytande på immaterialrättsområdet gör det nödvändigt att hålla sig a jour med rättsutvecklingen inom EU. Vidare krävs kontinuerlig metodutveckling med anledning av de speciella förutsättningar som gäller för bevissäkring och utredning på området. De allt starkare starka internationella inslagen i utredningarna medför att språkkunskaper och kunskap om utländsk lagstiftning och internationella förhållanden blir allt viktigare, liksom internationella kontakter och deltagande i internationella utbildningar och nätverk.

Eftersom utredningarna ofta är omfattande och såväl tekniskt och juridiskt komplicerade har specialisering och fredande av resurser varit nödvändiga förutsättningar för framgång på immaterialrättsområdet.

Utmaningar

En stor utmaning vi möter i vårt arbete är anonymiseringen och användandet av utländska tjänster vid intrång på Internet. Det internationella rättsliga samarbetet fungerar ofta dåligt och är framför allt för långsamt. Ofta används tjänster i länder där det är svårt eller i vart fall tidsödande och omständligt att få hjälp. Här skulle det bl.a. underlätta om Sverige kunde tillträda Europarådets konvention om IT-relaterad brottslighet (cyber crime konventionen).

Den ökande användningen av kryptering på datorer och telefoner försvårar också vår verksamhet eftersom viktig bevisning inte blir åtkomlig.

Ett annat stort problem är att lagstiftningen avseende tvångsmedel inte i är anpassad för den digitala miljön. Det krävs förtydligande lagstiftning avseende såväl husrannsakan som beslag samt regler för exempelvis beslag av domäner som används som hjälpmedel vid brott. Generellt kan det sägas att det saknas effektiva verktyg för att stoppa pågående brottslighet på Internet inom ramen för ett straffrättsligt förfarande. I kombination med de ofta mycket långa utredningstiderna får detta till följd att intrången kan fortgå, och därmed ge ytterligare intäkter och orsaka ytterligare skada, i flera år efter det att polisanmälan skett. Här skulle en möjlighet till beslag av domäner eller att straffrättsligt interimistiskt blockera tillgången till en tjänst på Internet vara önskvärt.

Det föreligger också en del rättsliga oklarheter som påverkar vårt arbete. En av dem är undantaget för tillfälliga kopior i upphovsrättslagen. Detta undantag gör att det är oklart om det är straffbart att

ta del av film och musik via streaming, trots att det sedan länge är klarlagt att det är straffbart att ladda ner musik och film.

De största nationella problemen i utredningarna är bristande resurser hos polisens IT-forensiker. Analys av beslagtagna datorer och telefoner kan ta flera år. Det finns oklarheter kring polisens långsiktiga personalförsörjning på immaterialrättsområdet. Sammantaget medför detta ofta alltför långa utredningstider med egendom i beslag vilket påverkar enskildas, såväl misstänkta som rättighetshavares, rättssäkerhet.

Ett annat problemområde är de låga straffvärdena (maxstraffet är 2 års fängelse) vilka medför att tvångsmedel som hemlig övervakning och avlyssning av elektronisk kommunikation inte får användas och att det är svårt att genomföra kontrollerade leveranser och tillgripa provokativa åtgärder som exempelvis provnedladdningar och provköp. Jämfört med annan brottslighet som kan ge motsvarande ekonomisk vinning som immaterialrättsintrång är två års maxstraff mycket lågt. Ett grovt brott med ett maxstraff på 4-6 år borde därför införas på immaterialrättsområdet.

Slutligen bör det nämnas att Tullverket idag inte anmäler till Polisen när de påträffar leveranser av piratkopierade produkter, inte ens om det rör sig om produkter som kan vara farliga för konsumenter. Istället meddelar de, i enlighet med tullförordningen, rättighetshavaren och om rättighetshavaren väljer att ingripa, importören. Om rättighetshavaren väljer att inte ingripa levereras produkterna vidare till importören.

Henrik Rasmusson
Kammaråklagare, specialist immaterialrätt

2013/14:RFR1	SOCIALUTSKOTTET Etisk bedömning av nya metoder i vården – en uppföljning av landstingens och statens insatser
2013/14:RFR2	KULTURUTSKOTTET Uppföljning av regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid
2013/14:RFR3	KULTURUTSKOTTET En bok är en bok är en bok? – en fördjupningsstudie av e-böckerna i dag
2013/14:RFR4	KULTURUTSKOTTET Offentlig utfrågning om funktionshindersperspektiv i kulturarvet
2013/14:RFR5	TRAFIKUTSKOTTET Hela resan hela året! – En uppföljning av transportsystemets tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning
2013/14:RFR6	FINANSUTSKOTTET Finansutskottets offentliga utfrågning om ändring av riksdagens beslut om höjd nedre skiktgräns för statlig inkomstskatt
2013/14:RFR7	SKATTEUTSKOTTET Inventering av skatteforskare 2013
2013/14:RFR8	ARBETSMARKNADSUTSKOTTET Ett förlängt arbetsliv – forskning om arbetstagarnas och arbetsmarknadens förutsättningar
2013/14:RFR9	SOCIALFÖRSÅKRINGSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om vårdnadsbidrag och jämställdhetsbonus
2013/14:RFR10	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Subsidiaritet i EU efter Lissabon
2013/14:RFR11	SKATTEUTSKOTTET Utvärdering av skattelättnader för utländska experter, specialister, forskare och andra nyckelpersoner
2013/14:RFR12	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om PISA-undersökningen
2013/14:RFR13	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets öppna kunskapsseminarium om icke smittsamma sjukdomar – ett ökande hot globalt och i Sverige (onsdagen den 4 december 2013)
2013/14:RFR14	KULTURUTSKOTTET För, med och av – en uppföljning av tillgängligheten inom kulturen
2013/14:RFR15	SKATTEUTSKOTTET Skatteutskottets seminarium om OECD:s handlingsplan mot skattebaseroering och vinstförflyttning
2013/14:RFR16	TRAFIKUTSKOTTET Framtidens flyg

RAPPORTER FRÅN RIKSDAGEN		2013/14
2013/14:RFR17	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Översyn av ändringar i offentlighets- och sekretesslagstiftningen 1995–2012	
2013/14:RFR18	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets öppna kunskapsseminarium om socialtjänstens arbete med barn som far illa	
2013/14:RFR19	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets seminarium om utbildning för hållbar utveckling inklusive entreprenöriellt lärande	
2013/14:RFR20	KULTURUTSKOTTET Offentlig utfrågning För, med och av – en uppföljning av tillgänglighet inom kulturen	
2013/14:RFR21	UTBILDNINGSUTSKOTTET Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige Delredovisning 1: Skrivbordsstudie om autonomi- och kvalitetsreformerna	
2013/14:RFR22	UTBILDNINGSUTSKOTTET Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige Delredovisning 2: Intervjuundersökning med rektorer	
2013/14:RFR23	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets hearing om framtidens luftfart – Har vi luft under vingarna?	
2013/14:RFR24	JUSTITIEUTSKOTTET Offentlig utfrågning med anledning av EU-domstolens dom om datalagringsdirektivet	

RAPPORTER FRÅN RIKSDAGEN		2014/15
2014/15:RFR1	MILJÖ- OCH JORDBRUKSUTSKOTTET Stöd till lokala åtgärder mot övergödning	
2014/15:RFR2	TRAFIKUTSKOTTET Hållbara analyser? Om samhällsekonomiska analyser inom transportsektorn med särskild hänsyn till hållbar utveckling	
2014/15:RFR3	TRAFIKUTSKOTTET Trafikutskottets offentliga utfrågning om järnvägens vägval	
2014/15:RFR4	FÖRSVARsutskottet Blev det som vi tänkt oss? En uppföljning av vissa frågor i det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009	
2014/15:RFR5	UTBILDNINGsutskottet Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige Huvudrapport	
2014/15:RFR6	UTBILDNINGsutskottet Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige Delredovisning 3: Enkätundersökning till studieansvariga	
2014/15:RFR7	UTBILDNINGsutskottet Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige Delredovisning 4: Den fallstudiebaserade undersökningens första fas	
2014/15:RFR8	TRAFIKUTSKOTTET Seminarium om samhällsekonomiska analyser	
2014/15:RFR9	TRAFIKUTSKOTTET Sjöfartsnäringen och dess konkurrenskraft	
2014/15:RFR10	SKATTEUTSKOTTET Skattebefriade bränslen i industriella processer, så kallade råvarubränslen	
2014/15:RFR11	UTBILDNINGsutskottet Utbildningsutskottets offentliga utfrågning om idrott och fysisk aktivitet i skolan – ett sätt att stärka inlärning och hälsa	
2014/15:RFR12	KONSTITUTIONsutskottet Konstitutionsutskottets hearing om journalisters och medie-redaktioners säkerhet och arbetsförutsättningar	
2014/15:RFR13	SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET Finsam – en uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	
2014/15:RFR14	SOCIALFÖRSÄKRINGSUTSKOTTET Socialförsäkringsutskottets offentliga utfrågning om Finsam – finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser	
2014/15:RFR15	SKATTEUTSKOTTET Skatteutskottets seminarium om internationellt samarbete mot skatteflykt	

RAPPORTER FRÅN RIKSDAGEN		2014/15
2014/15:RFR16	NÄRINGSUTSKOTTET OCH UTRIKESUTSKOTTET Offentlig utfrågning om ett handelsavtal mellan EU och USA (TTIP)	
2014/15:RFR17	CIVILUTSKOTTET Civilutskottets offentliga utfrågning om unga vuxnas möjlighet att finansiera ett eget boende	

RAPPORTER FRÅN RIKSDAGEN		2015/16
2015/16:RFR1	KONSTITUTIONSUTSKOTTET Statsråds medverkan i konstitutionsutskottets granskning	
2015/16:RFR2	FINANSUTSKOTTET Finansutskottets offentliga utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 24 september 2015	
2015/16:RFR3	FÖRSVARSKOTTET Om krisen eller kriget kommer – En uppföljning av informationsinsatser till allmänheten om den enskildes ansvar och beredskap Huvudrapport och Bilagor	
2015/16:RFR4	KULTURUTSKOTTET Är samverkan modellen? En uppföljning och utvärdering av kultursamverkansmodellen	
2015/16:RFR5	FINANSUTSKOTTET Öppna utfrågning om den aktuella penningpolitiken den 12 november 2015	
2015/16:RFR6	FINANSUTSKOTTET Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015	
2015/16:RFR7	FINANSUTSKOTTET Review of the Riksbank's Monetary Policy 2010-2015	
2015/16:RFR8	SKATTEUTSKOTTET Punktskatteshöjningar på alkohol- och tobaksprodukter – skatteeffekter och påverkan på den oregistrerade anskaffningen av dessa produkter	
2015/16:RFR9	CIVILUTSKOTTET Miljömärkning av produkter – En översikt över de miljömärkningar av produkter som finns i Sverige och i de övriga nordiska länderna	
2015/16:RFR10	KONSTITUTIONSUTSKOTTET OCH JUSTITIEUTSKOTTET Konstitutionsutskottets och justitieutskottets hearing om radikaliserings och rekrytering till våldsbejakande extremism i den digitala miljön	
2015/16:RFR11	KULTURUTSKOTTET Kulturutskottets seminarium om kultursamverkansmodellen	
2015/16:RFR12	FINANSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om den aktuella penningpolitiken 23 februari 2016	
2015/16:RFR13	SOCIALUTSKOTTET Cancervården – utmaningar och möjligheter	
2015/16:RFR14	TRAFIKUTSKOTTET Kollektivtrafiklagen – en uppföljning	
2015/16:RFR15	CIVILUTSKOTTET Inventering av forskning inom civilutskottets beredningsområde 2016	

RAPPORTER FRÅN RIKSDAGEN		2015/16
2015/16:RFR16	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets offentliga utfrågning inför proposition om forskning och innovation	
2015/16RFR17	KULTURUTSKOTTET Offentlig utfrågning om förutsättningar för svensk film	
2015/16RFR18	UTBILDNINGSUTSKOTTET Digitaliseringen i skolan – dess påverkan på kvalitet, likvärdighet och resultat i utbildningen	
2015/16RFR19	UTBILDNINGSUTSKOTTET Autonomi och kvalitet – ett uppföljningsprojekt om implementering och effekter av två högskolereformer i Sverige	
2015/16RFR20	FINANSUTSKOTTET Offentlig utfrågning om utvärderingen av penningpolitiken 2010-2015 12 maj 2015	
2015/16RFR21	FINANSUTSKOTTET Öppen utfrågning om Finanspolitiska rådets rapport 2016	
2015/16RFR22	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets öppna utfrågning om lärarbrist	
2015/16RFR23	SOCIALUTSKOTTET Socialutskottets seminarium om cancervården – utmaningar och möjligheter	
2015/16RFR24	UTBILDNINGSUTSKOTTET Utbildningsutskottets öppna utfrågning om brist på utbildade inom naturvetenskap och teknik	